

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1.20 frt).
Egyes száma Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Kétféle reakció.

Budapest, augusztus 7.

(s.) Érdekes kis kimutatás került forgalomba arról, hogy a német birodalmi gyűlés pártjai hogyan oszlanak meg az új vámtarifa-javaslat körül. Kétségtelen, hogy ez a kimutatás nem lehet egészen pontos; feltétlenül hitelesnek semmiképp sem mondható; nyilván annyi lesz benne a kombináció, mint az értesülés; de még így is nagyon érdekes. Érdekes volna akkor is, ha csupa kombináció volna, mert hiszen a kombinációnak is van valami alapja a közhangulatban; de még érdekesebb így, hogy minden jel szerint komoly értesülések is támogatják a kombinációkat. Így, még ha egyben-másban téves is az összeállítás, nagyjában elfogadjuk, mint a vámjavaslat jövődő sorsának prognózisát. E szerint a birodalmi gyűlés háromszázkilencvenhét tagja közül kétszázhuszonnyolcan vannak a javaslat támogatói és csak száznégyen az ellenesek. A parlament többi részének a magatartása még bizonytalan, a javaslat nagy többsége azonban már bizonyos. A többségnek majdnem felét a centumpárt adja. A kimutatás szerint ugyanis — amelyet éppen klerikális részről lánsszironak — a centrum a maga egészében megszavazza a vámtarifajavaslatot. És ez az, ami az egész kimutatásban a legérdekesebb.

A javaslat közzététele után ugyanis általános volt az a reménykedés, hogy az eladdig begombolkozott és ingadozó centrum nem igen fogja magát rászánni a javaslat támogatására. Hiszen a centrum, akárcsak a mi néppártunk, programjának egyik alapvetelődő hirdeti a kis emberek védelmét. Ez az a családok, amelyen a tömegek megakadnak.

A mi ultramontánjaink is az ő német tanító-mestereik politikai katekizmusából vették mindazt a maszlagot, amelylyel a szegény és tudatlan népet bolondítják. És a jóhiszemű liberális közvélemény ott Németországban föl sem akarta tenni, hogy a birodalmi gyűlésnek számára legnagyobb pártja, amely a javaslat sorsát előreláthatóan eldönti, nem fogja meghazudtolni a saját programját, nem fogja megszavazni az agráriusoknak azt a képtelen fölemelését, amely első sorban a szegény emberek mindennapi táplálékát drágítja meg és valóságos közzgazdasági ostromállapotot fog teremteni, ha egyszer életbelép.

Am akik nem tették föl a klerikális párttól, hogy meghazudtolja a programját, azok nem jól számítottak. Kifelejtették ugyanis a számításukból azt az egyet, hogy ha a centrum a vámtarifa-javaslatot megszavazza, akkor csak a programját hazudtolja meg; de ha ellene szavaz, akkor meghazudtolja önmagát, meghazudtolja a reakcionárius mivoltát. Akármilyen paradoxnak lássék is, mégis úgy van, hogy egyenesen az igazság követelte meg, hogy a német klerikálisok a reakcionárius vámjavaslat mellé álljanak. Ha a programjuk mellett maradnak, akkor fenntartanak egy hazugságot a maguk belső hajlandóságának ellenére; de ha a vámjavaslat mellett sorakoznak, akkor meghazudtolják azt a hazugságot, s ekképpen igazságot szolgáltatnak, persze jezsuita-módrá. A program csak eszköz, amelylyel a céljukra törnek; ám a reakció: az maga a cél. Hogyne áldoznák fel az eszközt, mikor máskülönben a célt kellene feláldozniok. A reakció Németországban ezzel a javaslattal, a közzgazdaság frontján a célhoz ért. A célnél találkoznak a reakciónak minden színű és minden árnyalatu lovagjai. A fele-

kezeti reakció és a gazdasági reakció diadalmasan ölelkezik.

Ime, az agrárius politika teljes világitásban. A kétféle reakció titkos rokonságáról a diadal mámorában lepattan a titokzatosság. Mindenki láthatja, aki látni tud és látni akar, hogy egy törzsnek kétféle hajtása a felekezeti reakció és az agrárius. Németországban most a vámjavaslat sorsának gyakorlati példája bizonyítja, mennyire igaza van a magyar ultramontán sajtó vezető organumának, mikor azt írja, hogy az agrárius programot minden néppárti aláírhatja. Szép parallela ez nagyon, szép és tanulságos. Ha ezen a nyomon elindulunk, még nem egy igen érdekes igazságra jöhetünk rá.

Ha egybevetjük a német centrum programját a magyar néppártéval, mindakettőt a *gönczi* kinyilatkoztatásban megírt agrárius kátával s ha még ráadásul visszaemlékszünk arra a nagy német-magyar agrárius-ölelkezésre, amely itt Budapesten végbement: akkor igazán joggal kérdezhetjük, hogy micsoda léha hipokrizis az, amely *pártközi* szervezettel akarja nálunk megcsinálni az agrárius pártot, holott valójában *nemzetközi* reakció ez is, mint a többi? Akárhogyan dobálódzanak azzal a büszke jelszóval, hogy „Magyarország a magyaroké”, akármennyire verik is a mellüket, hogy ők az igazi magyar párt, aki velük van, az az igazi magyar, aki ellenük, az hazatlan merkantilista. Ép szemmel nem lehet ezt a dolgot másképpen látni, mint úgy, hogy a reakció csak reakció, akárminek hívják is. Annál a reakciónál, amely Róma parancsszavára figyel, nem nemzetibb az, amely holtilig való hűséget fogadott a német agráriusoknak és tapsol nekik most is, hogy kivívták azt a

TÁRCA.

A legnagyobb bűn.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Iff. Hegedűs Sándor.*

Érdekes eset foglalkoztatta a társaságot; egy leány megölte fiutestvérét, aztán a szeretőjével megszökött. Klubokban, tea-estéken, mindenütt ezt a rémes esetet tárgyalták; a nők borzongva emlegették, hogy ez már olyan bűn, amelyet leány nem igen követett még el, mert az asszonyok idegrendszerre képtelen ilyen rettenetes bűnre.

Az egyik zsuron javában tárgyalták a gyilkos leány történetét; a gyilkosok, leányok, fiatal emberek erről beszéltek mind, mikor egy hosszuhaju, sápadt fiatal ember érkezett a társaságra. Mindenki az újonnan érkezett felé fordult kérdéseivel, mintha az új vendég már részt vett volna a beszélgetésben:

— Ugy-e borzasztó ez a gyilkosság? Ugy-e, ez a legnagyobb bűn, amit nő, amit ember elkövethet — testvért megölni?

A fiatal ember leült, végigsimította haját s csak annyit mondott:

— Van ennél sokkal nagyobb bűn is, még sokkal nagyobb is.

Csodálkozva néztek rá, de Gerő, a társaság szónívója, magyarázgatni kezdte, hogy csakugyan ő is emlékszik még rettenetesebb esetre. Olyan élénk színekkel esztelente elbeszélését, hogy teljesen le tudta kötni a társaság figyelmét:

— Két év előtt történt az egyik külvárosban ez a lelketlen gyilkosság. Még nagyobb bűn volt az, mint a szóban levő, ha ugyan lehet fokozat az ilyen gaztettekben. Itt is nő a főszerep, a kegyetlen emberölést az eszelte ki. Szinte hi-

hetetlennek tetszik, hogy a gyöngébb nem legyen képes olyan elvadásásra, olyan szenvedélyre, mely a legerősebb lelkű férfit is megborzongatja. Egy asszony, mert anyja kitiltotta házukból szeretőjét, először megfojtotta saját anyját, azután feldarabolta gyermekeit és mikor ezt a munkát elvégezte, szépen felöltözködött és a találkozó nagy boldogan mondta kedvesének: „Most már egészen a tied lehetek, nincs semmi akadály közöttünk.”

Gerő itt elhallgatott, a társaságot pedig teljesen leverte a rémes történet. Csak éppen az újonnan jött fiatal embert nem indította meg egy szikrányit sem, ő még most is megmaradt állítása mellett.

— Ez is bűn, de nem a legnagyobb. Ennél még sokkal lelketlenebb bűnt is követhet el asszony.

Elhallgattak egy darabig s mintegy erőgyűjtésül teáját szűcsölgette a társaság. Az egyik uriembernek eszébe jutott birtelen egy rémes történet, a melyben egy leány vad, kegyetlen lelkének indulatával két családot pusztított el. Az érzékenyebb lelkű nők már felni kezdtek, mintha a rémhístóriák hőseitől remegnének, hogy majd álmukban ura megjelennek. Csak az új vendég mondogatta mindig egyforma nyugalommal, mikor egy-egy ilyen asszony kegyetlen tettét elbeszélte:

— Ez is nagy bűn, de ennél van még sokkal nagyobb.

Mindenki szívesen abbahagyta volna már ezt a tárgyat, de a fiatal ember szilárd álláspontja izgatta őket, és taggattai kezdtek:

— De hát ön szerint mi a legnagyobb bűn? Mi a legrettenetesebb cselekedet, amit leány, nő elkövethet?

A fiatal ember így kezdte:

— Ha valakit megölünk, az nem érez többet, annak örökre vége van, az sem nem szenved, sem nem vergődik, hanem megsommisul. Nagy

bűn ez, de bármilyen véres tett legyen is, nem a legnagyobb bűn. Hanem van a gyilkolásnak sokkal lelketlenebb formája, amelyet össze se lehet hasonlítani az imént elbeszélte esetekkel. Hogy megértsék önök egészen, amit mondani akarok, azért mesébe burkolom a bűnt, önök aztán hámozgák ki belőle, akár a Kugler-cukrot selyemburkából.

Tavaszi volt, úgy május vége lehetett, mikor utra keltem, hogy a vidéken néhány napot eltöltök ismerős körben. Nem tagadom, célja volt utamnak: egy leánnyal szerelmet igértünk egymásnak, őt mentem felkeresni, mert lelkemre kötötte, hogy amint időm enged, mellette legyek. Ugy tettem, amint ígértem. Alig hogy magunkra maradtunk, körüljártuk az ismerős utakat és csöközőnne borítottuk el egymást. A kertben egy kis tó is volt, ennek vize a domb oldaláig ért. A partról deszkahíd vitt a víz szélére, egész addig, ahol egy vizisátor állott. Ide mentünk ketten, egymáshoz simulva. Egy kis pad volt a deszkasátor belsejében, éppen nekünk való. Itt helyezkedtünk el, hogy zavartalanul beszélgethesünk és éljünk szerelmünknek. Fenséges idő volt és még sem a tó vizére néztünk, hanem egymás szemében kerestünk valamit, amit más nem találhatott volna fel ott a szemüregben, mert hisz abban a nézésben csak nekünk volt összegyűlvén mindenünk, minden gondolatunk, minden érzésünk. Így egymásra nézve, egymásban önmagunkat keresve beszélgetni kezdtünk:

„Jó, hogy eljött. Ha nem jött volna, fájt volna és soha még nem bocsátottam volna magának.” „Ugy jöttem ide, olyan sietve, mintha szárnyaim lettek volna!” Az én lánykam azt kérdezte: „Szeret-e igazán, szeret-e mélyen engemet?” Magamból öleltem és úgy mondtam meg neki először csókkal, aztán előszóval: „Ha te nem lennél, nem volna senkim és ha elhagynál, szerencsétlenül lennék egész életemre.” Azt felelte: „Ezt akartam hallani. Most olyan jó tudni, hogy

dladalt, amely a magyar mezőgazdaságra is kiszámíthatatlan veszedelem. Reakció ez is, az is. Nemzeti reakció pedig nincs. Nemzetközi az mindenképp, akár reverendában jelenik meg, akár diszmagyarban.

BELFÖLD.

Szell Kálmán Bécsben. Szell Kálmán miniszterelnök még tegnap este elutazott Ischlből, ahol különböző ügyekben jelentést tett a felségének és ma reggel Bécsbe érkezett. A miniszterelnök déliben Reichenaubába érkezett s gróf Széchenyi Gyulánál, a király személye körüli miniszternél szállott meg, délután pedig együtt kirándultak Eilach-fürdőbe. A miniszterelnök onnan gróf Széchenyivel együtt Payerbachba utazott, a hová nemskóra Koerber miniszterelnök is megérkezett. A két miniszterelnök gróf Széchenyi miniszternek a nyaralójában szállott meg s este mind a ketten elutaztak.

A kisbicskeréki mandátum. A kisbicskeréki választókerületben erősen készülődnek az időközi választásra, melynek napját a temesvármegyei központi választmány a hó 10-ikére összehívott ülésén fogják megállapítani. Steiner Ferenc, a kerület szabadalvű-jelöltje, vasárnapon kezdte meg körútját s ez alkalommal Kisbicskeréket, Újbesenyőt és Temes-Szent-András községeket kereste fel; mind a három helyen nagy lelkesedéssel fogadta a választópolgárság. Steiner Ferenc programbeszédében Szell Kálmán politikáját s kormányzati működését elismeréssel illette s magát is a jog, törvény és igazság hívének vallotta. Hatásos beszédet mondott még ifj. Steiner Károly szerkesztő, a délmagyarországi iparszövetség igazgatója, Paul Ferenc temesvári hírlapíró pedig alkalmi kölleményét szavalta el. Steiner Ferenc, akinek megválasztását bizonyosra veszik, legközelebb felváltja a körútját, amelyen Blaskovics Ferenc és dr. Fülöp Béla országgyűlési képviselők is kísérik fogják.

A jezsuiták pénze. A Szeged város tanácsához érkezett szenzációs kölesönterület ma az Alkotmány is leközi, és pedig mint figyelemreméltót, s a következő kommentárral kíséri:

A Franciaországból kiűzött kongregációk tehát, amint ebből az esetből is látható, megmentett vagyonukat a lehető legelőszóbban igénybeveznek elhelyezni. részben, hogy maguk, bár idegen területen, folytathassák állandós működésüket, részben, hogy, ahol szükség van, ott tehetségük szerint segítségére legyenek a megszorultnak. A liberális lapok természetesen nagy lármát csapnak e miatt s eléggé érthetően. Nekik arra lett volna szükségük, hogy Szeged városát kényszerítsék kibővítéssel az öt

százalékos költségen elfogadására, már pedig a fenti ajánlat elfogadásával ettől a rebachtól elcsésnek. Reméljük, hogy Szeged városa nem fog felülni a budapesti kapitalisták felől jövő vesztáradótól s elfogadja az ajánlatot, mely tisztességes kézből jön s mely a városnak használ a legtöbbet.

Ebből minket csak az érdekel, hogy a néppárt tagja megerősíti azt, amit mi a kölesönképp felajánlott negyven millió gyanus eredetéről írunk. Az Alkotmány nekünk ebben kompetens. Amit ezenkívül ír, az sült bolondság, amelyre kár volna egy szót is vesztegetnünk. Az ajánlat sorsáról különben ma teljesen ellentétes hírt közöl a két szegedi napilap. Mind a kettő idézi tegnapi cikkünket s a Szegedi Híradó hozzátesszi, hogy az ajánlat fölött a városi tanács már napirendre tért; a Szegedi Napló ellenben azt írja, hogy a tanács még várja az ajánlattevőket, akik azt ígérték, hogy tizedikéig Szegedre utaznak szóbeli tárgyalás végett. E szerint tehát a tanács tényleg szóba állott volna az ajánlattevőkkel, akik előbb meghívást kértek, s csak ebben az esetben ígérték oda utazásukat. Nem tudjuk, hogy a két értesülés közül most már melyiknek hívjuk, de Szeged város érdekében is, meg egyéb komoly érdekből is azt kívánjuk, hogy nekünk egyenlően kedves két kollegánk közül ez esetben a Híradónak legyen igaz.

Szereb egyetemi hallgatók gyűlése. A bécsi egyetem magyarországi szerb hallgatói azzal a kérésrel fordultak az óbecsei szolgabíróhoz, engedné meg nekik, hogy augusztus 12-ikén Bécs-Szent-Tamásnál négyülést tarthassanak. Mint óbecsei levelezőnk táviratozza, dr. Balaton Gyula szolgabíró az ifjak kérést elutasította, mert a négyülése programja a szerbség külön jogait hirdeti az államban. — Nagybecskerekben e hó 18-ikán érkeztetve lesz a szerb radikális pártak, amely arra akarja kéri a kormányt, hogy hívja össze a szerb egyházi kongresszust Karlóvára. A liberálisok kijelentik a Brankiban, hogy ők ezen a felesleges kongresszuson nem fognak résztvenni, mert az csak árthat a szerbség ügyének.

A szerb egyházi kongresszus ügyében a következő felhívást bocsátották ki:

A szerb egyházi kongresszus választóiból! Tisztelt választótársaink!

A szerb kongresszus egybehívása, mely összes egyházi ügyünk rendezésére oly szerzőlő fontos és mely nélkül minden haladás, fontos egyházi ügyek végleges elintézése lehetetlen, már évek óta autonóm jogaink rovására elmaradt. A szerb egyházi kongresszus autonóm testületünk legfőbb forrása s egyházunk rendezésének ellenőrző testülete. Egyházunk kongresszus nélkül nem élhet, nem virágozhatik, miután az életet eleme hiányzik. Az utolsó időben képviselőink és az egyházközségek többször kérték az egyházi kongresszus mielőbbi egybehívását, sürgették ezen egyházi ügyünkre oly fontos és

szükséges intézmény mielőbbi működését, azonban minden siker nélkül. S időközben rosszabbodtak a viszonyok, napirenden vannak a visszaélések és nekünk nem lehet és nem is szabad nézünk a visszaéléseket, melyek egyházi önkormányzatunk minden irányban ellepték. Nem mi vagyunk az okai, nem oka önkormányzatunk sem, hanem főleg a kongresszus össze nem hívása. A kongresszus régen megújíthatna volna az elromlottat, fejleszthette volna azt, amiben hátramaradtunk és rendezhető volna a rendezetlen állapotokat. Kongresszusunk joga a privilegiumokban gyökeredzik, és annak rendes egybehívása alkotmányunkban biztosítva van azon rendelkezésben, melyet az országgyűlés hozott, a felség pedig a felelős kormány ellenjegyzése mellett aláírt. Mindazonáltal kongresszus nélkül vagyunk és önkormányzati életünk eltétó forrását nélkülözi. Ezért jöjtek hát el választópolgártársaink választói gyűlésünkre, hogy egy szívvel lélekkel fölemeljék szavukat a jog, törvény és a kongresszus mielőbbi egybehívása érdekében. Ezen gyűlés jöjő júli 21-én augusztus hó 19-ikén délelőtt 11 órakor Nagybecskerekben fog megtartani; napirendre kerül: a szerb egyházi kongresszus mielőbbi egybehívásának sürgetése. Választópolgártársak, ne feledjétek kötelességeket.

A felhívást százöten írták alá.

A választások előtt. Az ipolyági kerületben Ivánka Oszkár ellen Hinszky János néppárti jelölt lépett föl, kinek érdekében a néppárt nagy agitációt fejt ki. A korponai kerületben Ivánka Zsigmond ellen ifj. Holczér János alsó nemzeti földbirtokos lépett fel szabadalvűpárti programmal. A szalkai kerületben Jakabffy Imre és Konkolyi Sándor mérkőznek meg mindketten szabadalvűpárti programmal.

Nagy-Kikindáról írják: Nagy-Kikindán Teleszky Kristóf, a mostani képviselő és Eremits Pál takarékpénztári igazgató lép fel képviselőjelöltnek, mind a ketten a szabadalvűpárt hívei. A mult választáson is e két jelölt küzdött meg egymással.

A vasuti tisztviselők mozgalma.

— A memorandum megvitatása. —

Budapest, augusztus 7.

A memorandum-tervezetre vonatkozó észrevételek minden oldalról megvilágítják az államvasuti tisztviselők törekvéseit és mind teljesebb képét adják a nagyszabású akciónak. A jelentékenyebb vidéki bizottságok működéséről napról-napra beszámoltunk, ma alkalmunk van az aradi bizottság és a bécsi vasuti központi leszámoló hivatal előterjesztésének lényegét megismertetni. Ujabb szempontok is érvényesülnek ezekben az észrevételekben, amelyek bizonyára fontos alkotórészei lesznek a vélemények összegyeztetése során a végleges memorandum szövegének.

A mozgalom legújabb eseményeiről a következő részletes tudósításunk szól:

(Arad.)

A kétszázharminckettes bizottság aradi tagjai már megvitatták a memorandum-tervezetet. Az értekezleten megállapodás történt, hogy a bizottság együttesen küldi a székebb bizottságnak az előterjesztését. A tervezetre vonatkozó előterjesztés lényegéről számot adnak az aradi bizottság egyik előkelő tagjának következő kritikai megjegyzései:

Noha a memorandum-tervezet szövege általánosságban, egészében sikerültnek és megelégedőnek mondható, azt hiszem mégis, hogy az ismételt átdolgozás csak előnyére szolgálna, mivel a tervezet még nem eléggé kifejező és tárgyilagos. Több helyen terjedős, nehekes, másrésztben hiányos és homályos. Ez azonban oly jelentéktelen hibája, amelyen igen könnyen és gyorsan lehet segíteni és az úgy tulajdonképpeni lényegére és érdemi részére nincs is befolyással.

Ami magát a lényegét illeti, a tervezet eléggé szerencsésen és közmegegyezésre méltó módon van megalkotva, csupán az I. és II. rangfokozatban levő tisztviselőkre vonatkozólag tervbe vett személyi pótlékok lennének eljártok, miután ezek szükségleteinek és felesleges kiadást okoznak. Ami a várakozási időre vonatkozó táblázatot illeti, ahhoz már több szó jár. A számszámokat is a tulajdonképpeni hivatalnokok közé sorozva, azokkal szemben az egyetemet és műegyetemet végzett, oklevéllel bíró alkalmazottak és viszont a kezelőtisztek indokolatlan hátrányt szenvednek, amennyiben az előbbieket a tervbe vett háromévi előnynevelés nem nyernének elég kárpótlást felsőbb tanulmányaikért; míg az utóbbiak helyzete csorább szenvedne mivel jelenleg megvan a lehetőség arra, hogy 2500 korona évi fizetés felbontás, a tervezet szerint pedig csak 2000 koronáig emelkedhetnének fizetésük. Ezen akként lehetne és kellene segíteni, hogy az oklevéllel már bíró (és nemcsak felsőbb tanulmányait bejezett) alkalmazottak egyenesen a VI. rangfokozat I. osztályába neveztessek ki (2000 korona), mely esetben a reánk nézve megállapított várakozási idő teljesen megfelelő volna; a kezelőtisztelek ellenben bezárólag a IV. rangok I. osztályig is előléphetnének 5 évi várakozási idő mellett. Persze az egyetemet, műegyetemet és középiskolát végzett hivatalnokokra nézve az akadálytalan előléptetés határa a III. rangok I. osztályában lenne (4000 korona) megállapítandó. Ily módon nemcsak a már régóta nélkülözött megfelelő javadalmazás értenék el, hanem a jövőre nézve is jóideig gondoskodva lenne a tiszt-

mindene vagyok, ezt akartam, ez volt a vágyam, hogy érezze, hogy nélkülem boldogtalan lenne az élete. „Erzem, teljesen érzem, ezúllás vagy elpusztulás várna rám nélküled.” Tapsolni kezdett, aztán így folytatta: „Holnap eljön hozzám pontos időben, bejelentjük anyámnak, hogy engem akar, úgy, ahogy most mondta. Közbevettem:

„Ugy, ahogy a csók alatt esküdtem!” „Igen, éppen úgy!” Hirtelen elborult. „De ugy-e, nem hagy el senki kedvéért, meg fog védeni mindenki ellen és szembeszáll értem mindenkiel.” „Lelkemre fogadom, így lesz minden — az életem át.” Ebédre csöngettek és mikor odahagytak a rejtkezhelyet, megismételtetem velem ígéretemet, aztán csókot adott és mig visszatértünk a házba, csak annyit mondott: „Tehát holnap!”

Másnap úgy történt minden, ahogy ő akarta, ahogy megbeszéltük, ahogy csókkal megpecsételtük, ahogy ígértük. Minden rendben volt, minden jó volt és mi boldogok voltunk. Ő csak egyre azt mondta, hogy nem képzelte, hogy ilyen boldog lehet, én meg teljes szívemből mondtam, hogy ezek életem legszebb napjai, mert szeretek, mert feltámadt bennem ez a szerelem és szeretek szóval, csókkal és mindennel. Ezt mutatják, ezt fogadják. Így multak napok, hónapok. Ezalatt ő terveket készített számomra, hogyan fogunk élni, miként fogunk berendezkedni. Boldog voltam, rózsafelhők usztak az égen. De egyszerre beborult és mindenem elpusztult, még a lelkem is. Csapás csapásra jött, a berlini derout apámat tönkretette, nekem nem maradt egyebem, mint amit a minisztériumban megkerestem. Rokonaim ellenétek házasságomat, mert a leány nem volt nagy parti. Másnap a rendes időben felmentem hozzá. De roppant csodálkozva fogadtak, a lány is úgy nézett rám, mintha sohasem ismert volna, mintha valami idegen lennék, akinek most egyszerre szemebe jut, hogy látogatást tegyen ott, ahol azelőtt sohasem volt. Szólitottam nevén, becéző szóval, úgy mint azelőtt, azt mondta félrebeszéltek,

agyrémek bántanak és az egész csak az én túlcsigázott idegzetem játéka. Csakugyan azt hittem, hogy gonosz ígélet alatt állok, s minden, ami történik velem, csak vízió, vagy talán eltévesztetem a lakást.

Kitámolyogtam a szobából, de az előszobában minden olyan ismerős volt, hogy a szívem majd meghasadt fájdalommal. Lementem a lépcsőn, akár csak alomban jártam volna, csak azt láttam, hogy egy alak felmegy és becsöngetett ugyanott, ahonnan lejöttem. Haza jutottam, kinyitottam a fiókomat, előszedtem a leány írásait, hogy lássam, hogy mégsem fantázia volt az, hogy a leány nekem ígéretek tett, ott voltak az irások, a bizonyítékok, azt hittem, hogy végtelen öröm fog előtölteni most, pedig a helyett végtelen keserűség töltött el és úgy éreztem, hogy összeomlott bensőmben minden, szeretet, emberi érzés, hit, gyerekes babona és minden, minden, ami a bestiától az embert megkülönbözteti...

Az én lánykám, aki engem az örök szerelemre felbízott anyit, de anyit csókkal, még aznap eljegyezte magát azzal az alakkal, ki ott a lépcsőn másként, mig én lejöttem...

Kis szünet után folytatta a sápadt ifju: — Látják, eddig tart a mese. Ez én szerintem a legnagyobb bűn, a legnagyobb, amit nő elkövethet, több a legreményesebb gyilkoságnál. Felbízottai valakit a szerelemre hónapokon át, esküvel, ígéretekkel, csókkal, öleléssel, szerelmeskedéssel és aztán, mikor a másik szerelemben él, abban a szerelemben, amelyet mi szítottunk fel benne, akkor megölni abban az emberben a szerelemet és kiszakítani a szívét, hitét, minden érzését és megölni egész lelki világát. A halottlelkű ember árnyéka átkísért az életem — —!

Mély eserd támadt és ebben a csöndben egy asszonyka halottsárgán fölkel, két kezét némán, könyörgéssel összekulcsolta és csak annyit mondott:

— Irgalom... ne folytassa tovább!

Aztán keservesen zokogni kezdett...

viselőik igényeiről. Természetesen a lakbérek és napi-díjak is a fizetésrendezés és javítás arányában lennének megállapítandók.

Számosan nem tudnak választani a szolgálati pragmatika megoldása és a fizetésrendezés között. Pedig a dolog felette egyszerű. Ez a két dolog szorosán összefügg és így csak azt lehetne kérni, hogy melyik előzze meg a másikat, ha már egyidejűleg a kettő meg nem valósítható. Mindenestre reánk nézve az ugynevezett zsebbe vágó dolog most az elsőbb, a másikat ráérünk megalkotni és szívesen fogadjuk egy éven belül bármikor is, azért helyesnek tartom, ha ezáltal nem terhelnék túl a memorandumot számos, a szorosan vett szolgálati pragmatika keretébe tartozó kívánások felsorolásával, hanem a tulajdonképpeni fizetésrendezésre vonatkozó pontokon kívül általánosságban kell kérnünk a szolgálati pragmatikát, mely munkálban nekünk is tér volna engedendő, hogy így kívánalmainkat, javaslatainkat kifejezésre juttathassuk. Ekképp könnyebben, gyorsabban és sikeresebben végeznék el a *vasuti alkalmazottak* összességére vonatkozó eme fontos munkálatot.

Az *irodatisztek, altisztek, kezelők és szolgák* külön-külön *álló mozgalmat indokoltatlannak, helytelennek és szükségtelen dolognak* vélem, sokkal célravezetőbb lett volna, ha kívánásaikat a 232-es bizottság elé juttatná volna elintézés céljából.

Egyébként az észrevételeket feldolgozó szűkebb-körü bizottságnak is tagja vagyok és itt nézeteimet kifejezésre is fogom juttatni.

(Bécs.)

A kétszázharminckettes bizottságnak tudvalevőleg a bécsi vasuti központi leszámlóhivatal részéről két tagja van. A Bécsben működő államvasuti tisztviselőknek a memorandum-tervezetre vonatkozó észrevételeiről ad számot Kun Ferenc, a bécsi bizottság tagjának következő érdekes levele:

A memorandum-tervezetből látjuk, hogy a mozgalom keretében érvényesülő törekvések nagyot lendíthetnének az államvasuti tisztviselői karának anyagi helyzetén.

A tervezetet jelenlegi szűkebb körben minden további kommentár nélkül elolgoadom. Legfeljebb azt jegyzem meg, hogy szerény véleményem szerint, kívánalmaink megokolásánál nem merítették ki kellőleg az okok tárháza. Az orvoslás nem áll ott, mint elkerülhetetlen kényszerűség s nem jut kellőleg kifejezésre az a különbség, mely a hazai vasuti tisztviselők és az ausztriai egyes vasutak tisztviselői között, sajnos, az utóbbiak előnyére tennél, a tisztviselőik anyagi javadalmazását illetőleg.

Hogy továbbá azoknak van-e igazuk, akik azt állítják, hogy sokat kell kérni, hogy legalább követet kapjunk, vagy azoknak, kik ellenkezőleg az orvoslás szoruló pontokat minimumra óhajtatják redukálni, attól tartva, hogy a túlsok energiák hangu kérelem az intéző körököt elriasztaná: — ez olyan dolog, hogy pro és kontra sokat lehetne róla beszélni.

En a magam részéről a mozgalom praktikus eredménye elé bizonyos pesszimizmussal tekintek. De mint mindenestre elvitathatlan eredményt, örömmel látom kártársaimat egy közös cél érdekében tömörülni, s ha e mozgalom meghozná a hivatalnokai kar egész kontingensére kiterjedő szervezkedést (talán klubszerű szervezetben a vidéket, amely a pesti központi állandó érintkezésben maradna), úgy már ez maga is nagy eredmény lenne.

Bécs, augusztus 6.

Kun Ferenc.

(Az előjárók és felügyelők.)

Az altiszti státusba beosztott állomási előjárók és felügyelők érdekeit hangoztatja egy előjáró alábbi levele. A levél írója nem csupán az anyagiakban való orvoslást sürgeti, de társadalmi érdekeknek is szószólója. A főszóalálása egyébként így hangzik:

Az egész rendszeren, illetve a nyomorúságon csak egy volna segíthető, ha törülnék azt a sok mindentől kölesön- és hivatalnokai egyleteket, mert aki abba belemegy, azok 90 százaléka teljes életén át adósa. A tömörked sok levonás! Minden vasutas ezenkívül még biztosítja is magát, úgy, hogy átlag fizetési fokozatán és illetékén egyharmadrész fizetése levonásba jön, persze, hogy így 800 forintos hivatalnok, kinek 66 írt 66 krajóár havi fizetése járna, abból csak 40 írtot kap és nem élhet meg. Így van az illeték és letele is. Az altiszti rang-okozatokban levők közül az állomáselőjárók és állomásfelügyelők a legnagyobbak. Nekik kettős okuk van a panasza, mert az előjárók többnyire kisebb állomások vezetői, ahol melékjövendelmük nincs és nem is lehet, többnyire családok, gyermekeiket nem nevelhetik. Az állomásfelügyelőknek melékjövendelmük szintén nincs. Nagy részük iskolai képesítés nélkül jön a vasut-hoz, de megszerzik a hivatalnokra előírtátvirda, forgalmi, kereskedelmi és állomásvezetési képesítést, mely ugyanaz, mint a tanfolyamon szerzett képesítés. De nem is lehet más, mert forgalmi, pénzügyi és állomásvezetési szolgálat nincs kétféle. Például ha én Rákosszabán tehetek, avagy Káikápolnán tehetek forgalmi szolgálatot, akkor Hatvanban és Budapest nyugotiban is tehetek szolgálatot. Ezek a vasutasok tehát úgy az anyagiakban, mint a rang-okozatokban is csehül állanak, a tiszti adminisztrációhoz tartoznak, tiszti szolgálatot tesznek, tiszti szakképzettségük van, szolgálatuknál fogva az irti közvéleménnyel érintkeznek, a társaságukba járnak, de mégis az ugynevezett altiszti lét-zsámába tartoznak, oly létszámába, mint a csendőr, rendőr, pénzügyi előjárók, börtönrörmester sítb. A vidéken lakó földművelőkesség azt hiszi, hogy forgalmi szolgálatot, pénzügykezelést, állomásvezetést csakis tisztviselő kezelhet s a legnagyobb barátsággal akarja — az előjárót — elhalmozni, s, ami-

kor aztán megtudja, hogy az csak altiszt, abban hagyja a barátságát.

Vagy törüljük el ezt a szolgálatot, aki altiszt, te-
gyen altiszti szolgálatot, legyen vonatkiszérő, pályafel-
ügyelők, kocsimesteri, állomásfelügyelők, raktárnoki,
távirásztati és segéderői szolgálatot, vagy pedig
országokba a tisztviselői rangba. Ha a törvénysszékél,
bírósnál az irnok iktató, telekönnyvezető, a postánál
a segédútsz mint irodai szolgálatra alkalmasak,
kisebb hivatalnokok miért ne lehetne az állomási előjáró
és állomási felügyelő is tisztviselő? Ne induljunk
onnan ki, hogy nem tett érettségét!

Egy állomási előjáró.

KÜLFÖLD.

Pattkamer utóda. Köller államminisztert tehát csakugyan kinevezték Elzász-Lotharingia államtitkárává. Rég tudva volt, hogy erre az állásra Köller van kiszemelve, de általánosan azt hitték, hogy Berlinben élálnak e kinevezéstől, mert a két tartomány lakossága nyíltan tiltakozott ellene, ismervén Köller urat még abból az időből, amidőn náluk az államtitkár helyetteseként működött. Frankfurtban rendőr-főnök volt, de ott sem szerették és valósággal fel-legelyezték a meghódított tartományok lakossága, amikor Strassburgból eltávozott. Akkor a porosz belügy-miniszteri székbe emelkedett, de mindössze tizenhárom hónapig maradt ott, mert kollegáival a katonai büntetőtörvény miatt összekülbönbözött. 1897-ben Schleswig-Holstein tartomány elnökövé nevezték ki, amely állást mostanáig viselte, szinte kiméltlenül üdözve a dán-párt törekvéseit.

Törökország ultimátum előtt. A porta és Franciaország konfliktusa súlyos következményeket vonhat maga után, mert a köztársaság kormányja nagyon erősen kívánja követeléseinek teljesítését. 800.000 török fontról van szó, amelyre a porta két francia állampolgárnak tartozik, de a fizetést huzza-halagátja. A porta és a francia nagykövet közt egyre feszültebb válik a viszony. Most már a párisi kormány minden áron végére akar járni az ügynek. A Gaulois jelentése szerint Delessé külügyminiszter tegnap levélben közölte Waldeck-Rousseau miniszterelnökkel, hogy a konstantinápolyi incidenst szeretné a minisztertanács elé vinni. Ez esetben, ha a miniszterelnök a külügyminiszter kívánásához hozzájárul, legközelebb rendkívüli minisztertanács lesz Rambouilletben Loubet elnöklettel.

A török kormányának egyéb kellemenségei is vannak. Báró Calice osztrák-magyar nagykövet komolyan figyelmeztette Tevfik basa külügyminisztert, hogy a török hatóságok utóbbi időben gyakran belevatkoznak a nemzetközi egészségügyi tanács intézkedéseibe és hozzátette, hogy a portának nem szabad e testület jogait sértenie, mert akkor a hatalmak kénytelenek volnának megfelelő rendszabályokat alkalmazni. A szerb követnek a Tibeszcsében lefoglalt postaküldemények tárgyában Calice báróhoz intézett jegyzéke következtében a nagykövet lépéseket tett a Jildiz-palotában és Tevfik basa külügyminiszterrel, előadva Gruics szerb követ panaszeit. A Jildiz-palota ma értesítette a szerb követet, hogy jelentést várnak ebben az ügyben a kosovói válítól. Beavatott forrásból jelentik, hogy a szultán hajlandó az utóbbi hónapokban Szalonikiban és Drinápolyban elítelt bolgár nemzetiségű török alattvalók büntetését leszállítani, sőt amnesztiát is akar nekik adni. A Jildiz-palotához közelálló körökben azt beszélük, hogy a porta tanulmányozza ezt a kérdést.

Páris, augusztus 7.

A Havas-ügynökség jelenti: Delessé külügyminiszter holnap valószínűleg a párisi török nagykövet látogatását fogadja, a török hatóságokkal támadt konfliktus dolgában. Ugy mondják, hogy Delessé ugyanarra az állápontra fog helyezkedni, mint a konstantinápolyi francia nagykövet.

A szerb liberálisok fogása. A szerbiai szkupstina-választások a kormányparti radikálisoknak juttatták a győzelmet, de ez a párt nem sokáig fog örülni a diadalnak, mert a liberálisok egy ügyes fogással derékban támadják meg a többséget. Mint ugyanis Belgradból jelentik, a liberálisok vezetői felhívást bocsátottak ki, amelyben felszólítják a választókat, hogy a pótválasztáson a független radikális jelöltekre szavazzanak. A pótválasztáson a liberálisoktól függ egyik vagy másik jelöltnek a győzelme. Ilyen módon a független radikálisok 36 új mandátumot nyerhetnek. Mint-hogy az első választáson 5 mandátumot szereztek, összesen 41 mandátumuk lenne. Ez annál komolyabb veszedelmet jelent a kormánynak nézve, mert a kormánytöbbség sorában is sok olyan képviselő van, akik titokban független radikálisok s csak az alkalomra várnak, hogy nyíltan is a kormány ellen fordulhassanak.

Takarodó. Cettinyében takarodót fujnak. Nikita nyilván észrevette, hogy albániai aspirációi egész Európát ellene hangolták, azért siet most Danilo trónörökös hihedt beszédét egy kicsit kikorrigálni. Cettinyéből ugyanis azt táviratozzák, hogy ez a beszéd kinosan érintette Nikitát. Sőt a jelenvolt orosz és francia követ is meglepődött, hogy a különben hallgatag és tartózkodó magaviseletű herceg ilyen nyíltan és szabadon adott kifejezést véleményének. Abból a körülményből, hogy Danilo herceg tőszjátát nem mondta el, hanem fölolvasta, kezdetben azt magyarázták, hogy a pohárköszöntő tartalmát előzőleg szűk családi tanácskozások tárgyalták. De nem így áll a dolog, mert Nikita fejedelem mit sem tudott a herceg szándékáról. Különb is Danilo herceg nem is tartott volna olyan beszédet, amelynek szellemét, irányát eleve kijelölték volna neki. Onkéntesen vállalkozott beszéde elmondására és ennek folyamán szabadon fejezte ki véleményét. Beszédében nem volt tekintettel atyjára sem és több helyen erős kitételeket használt ellene, (?) akiben a konzervatív áramlatnak képviselő vezetőjét látta.

A cáfolat gyenge. Csak annyit tudunk meg belőle, hogy a derék orngore pásztorok közt is vannak már „áramlatok“.

A kínai probléma. Tegnapelőtt este a Pekingben tanácskozó követek végre-valahára befejezték összes munkáikat s abban állapotok meg, hogy a kárpótlásokra vonatkozó végleges jegyzőkönyvet másnap aláírják. Hetek és hónapok kemény és furfangos tárdózásának gyümölcse ez az okmány s a követek végre föllélegtek, hogy ime végére jártak ennek a felette kényes és bonyodalmas feladatnak is. Amde örömiük korai volt. Még aznap este ugyanis az angol követ arról értesítette társait, hogy Anglia nem írja alá a jegyzőkönyvet. Okát ennek az eljárásnak nem adta. Most tehát körülbelül öt vannak ismét a követek, ahol a mádi fuvaros.

Igy állván a dolgok, nagyon furcsálható Landsdowne angol külügyminiszternek a felsőházban tett ama kijelentése, hogy a Kínával folyó tárgyalások aránylag nagyon gyorsan haladnak. Az „aránylag“ szó helyébe bátran ezt tehetné volna a miniszter: „Anglia akadékoskodásainak ellenére is.“

Kína különben is szerepelt az angol felsőház tegnap esti ülésén. Aki a kérdést fölvetette, Spencer arra utalt, hogy az angol-német egyezményre vonatkozó tárgyalások kezdetén Németország kijelentette, hogy Mandzsországot ez az egyezmény nem érinti. Salisbury ítélszakítja a szónokot és azt mondja, hogy erről nincs tudomása.

Landsdowne külügyminiszter azt mondja, hogy a Kínával folyó tárgyalások során csak egy-két pont megoldatlan még és gondos megfontolást igényel. Az angol-német egyezményre vonatkozólag kiemeli a miniszter, hogy noha a német kormány jelezte, hogy Mandzsországot nem tekintti olyan helynek, amelyre a német befolyás kiterjedne, az ott lévő kikötő, amelyekre az egyezmény alkalmazható volna, már nyílt kikötő. A német kormány különben kijelentette, hogy nem akarja látni a kérdésnek olyan rendezését, amely Kína területének épségét sértene. A tiencini incidensről azt mondja a miniszter, hogy az orosz katonai hatóságok a pályaudvar közelében lévő áruudvart kiürítették. Az angol kormány gondosan öröködi Anglia kereskedelmi és politikai érdekei fölött és igyekszik fog az Oroszország és Anglia között fölmerült nehéz kérdésekkel békés szellemben foglalkozni.

Berlin, augusztus 7.

Lessel altábornagy jelenti Tiencinből e hó 5-éről: Csapataink kiürítették Pekinget, a követség őrség, a Förster-zászlóalj és a második ezred második zászlóalja kivételével. Az utóbbi Pekinget e hó 9-ikén hagyja el.

Transvaal és Oranje sorsa. Chamberlain előre alkuszik a medve bőrére s már most előterjesztéseket tett az angol közönségnek arról, hogy mint óhajta Transvaalt és Oranjét berendezni. Az alsóház tegnapli ülésén a transvaali polgári közigazgatás költségvetésének tárgyalása során azt mondta, hogy a költségvetésbe fölvetek bizonyos összegeket, hogy azoknak a boeroknak és angoloknak, akik a háboru alatt elhagyták farmjaikat, előleget adhassanak farmjaik helyreállításra. Azonkívül a-oknak a yeomanryknak és önkénteseknek, akik Transvaalban óhajtanak maradni, (?) pénzt fognak adni, hogy telket vehessenek. A kormány, ugymond, nem akar kofiskálni. Ami a bennszülött feketéket illeti, a kormány igazságot akar gyakorolni és munkára akarja őket ösztönözni. A rabmunkát azonban nem fogják túrni és a lenyitést is csak a legkomolyabb esetekben fogják megengedni. A Ház 196 szavazattal 59 ellenében elfogadta a tételt.

Frigyes császárné halála.

Budapest, augusztus 7.

Végleges megállapodás van már arra nézve hogy II. Frigyes császár özvegyét a jövő kedden, e hó 13-ikán temetik Potsdamban. Férje mellett, Frigyes császár mauzoleumában helyezik örök nyugalomra. A mauzoleumban a császárné még életében elkészítette szarkofágját Frigyes császár koporsója mellett. Kronberg, Homburg és Berlin között állandó táviratváltás folyik a temetés és a holttest elszállítására. A temetés iránt azért késett az elhatározás, mert előbb megvárták a külföldi uralkodók választát, akik esetleg meg akarnak jelenni a temetésen. A császárné még a halottas-ágyon fekszik. Arca beesett és az átszenvedett fájdalom kifejezését mutatja. A kronbergi lakosság szeretné, ha a császárnét nyilvánosan ravatalra tennék és azt hiszik, hogy ez a császárné eddig nyilvánosságára nem jutott rendelkezéseivel nem fog ellenkezni. A kastély kertjének kapuja előtt ma reggel óta egy altiszti kirendeltség áll őrt. Még most is minden el van zárva. A császárné halála után történt katonai intézkedésekről, gyalogos és huszárorjáratokról, amelyek óriási feltűnést keltettek, azt jelentik, hogy mindez azért történt, mert a császár azt akarja, hogy *Friedrichshof* és *Homburg* között járhasson a nélkül, hogy valaki terhére lehessen. *Revers* tanár és dr. *Spielhagen* tegnap bebalzsamozták a halottat.

Az eddigi rendelkezések szerint a császárné holttestét már holnap a *kronbergi* protestáns templomba viszik és ott ravatalra helyezik. Vasárnap, e hó 11-ikén gyászistentisztelet lesz a templomban és aznap még egy koporsóba fektetve, elszállítják a potsdami mauzoleumba, ahol 13-ikán lesz a temetés, a császárné megillető fénytel és pompával. A császári pár és a trónörökös ma két óráig a *Friedrichshof* kastélyban voltak, azután visszautaztak Homburgba. A császárné végrendeletét, amely vagyoni jogi intézkedéseket tartalmaz, szeptember 6-én bontják föl. A császári pár és a trónörökös azonnal a halottnak Kronbergben történő beszentelése után Berlinbe utazik.

Londonból jelentik: Még eddig bizonytalan, hogy *Edvárd* király mikor utazik Németországba. Csak annyi bizonyos hogy holnapra összehívták a koronatanácsot, amelyen még a király fog elnökölni. A király valószínűleg csak a temetésre utazik Németországba. Az elutazás napját titokban tartják, ami Sipido merénylete óta szokásos, ha az angol király az európai szárazföldre utazik.

Kölnből táviratozzák: A *Kölnische Zeitung* jelenti, hogy Viktória császárné holttestét holnap szűk családi körben beszentelik, azután a *kronbergi* evangélikus templomban nyilvános ravatalra teszik. Potsdamban a halottat újra beszentelik. A temetés programja még nincsen megállapítva, mert *Edvárd* angol királyt is odavárják.

A *Hamburger Neueste Nachrichten*, Bismarck herceg egykori lapja, a vaskancellár és az elhunyt császárné viszonyát egyes lapok jelentéseivel szemben a következőképpen jellemzi:

Némi ellentét csakugyan volt Bismarck és Viktória hercegnő között. Ez egyrészt már a hercegnő politikai főfogásából következett, amelyvel Bismarck terveit kísérte, másrészt következett abból is, hogy nemzeti államunk megalakította terveiről és intézkedéseiről csak nagyon keveset, sőt néha semmit sem árulhatott el a trónörökösnek előtte. De a nyolcvanas évek folyamán sok minden megváltozott. Viktória hercegnő kegyesen és figyelemmel viselkedett Bismarck herceggel szemben s Frigyes császár halála előtt feleségének kezét Bismarck kezébe téve, mind a kettőt megáldotta. *Bismarck* Herbert gróf Frigyes császár nevezte ki állami miniszterrel s ez volt az egyetlen miniszteri kinevezés, amely rövid uralkodásának ideje alatt történt. Az az állítás, hogy Bismarck herceg elbocsátásánál Viktória császárné intervencióját kérte volna, valótlan. Az elbocsátás már jóval előbb bevezített dolog volt s így a császárné intenciója amugy is eredménytelen lett volna.

Köln, augusztus 7.

Henrik herceg holnap Brestbe érkezik s egyenesen tovább utazik az özvegy császárné temetésére, amely Potsdamban minden pompa nélkül fog végre menni. Frigyes császárné maga kívánta hogy temetésén csak a család tagjai és a hivatalos méltóságok jelenjenek meg és mellőzzék a küldöttségeket.

Berlin, augusztus 7.

A temetés napján a tőzsde zárva marad.

Koppenhága augusztus 7.

A *Moltke* hadihajón ma délelőtt Frigyes császárné elhunyt alkalmával gyászistentisztelet volt, amelyen jelen volt *Keresztély* király, a trónörökös, *Keresztély* dán herceg, mindannyian német egyenruhában, továbbá *Deutzer* miniszterelnök, a hadügyminiszter, a tengerészeti miniszter, a diplomáciai testület, a német követ a követség személyzetével, sok előkelő méltóság és a német kolóniai tagjai.

London, augusztus 7.

Az alsóház ülésén *Balfour*, a kincstár első lordja azt indítványozta, hogy Frigyes császárné elhunyt alkalmából részvétfeliratot intézzenek a királyhoz, amelyben egyuttal megkérlik, hogy a ház részvétét a német császárnál is tolmácsolja. A felirat biztosítja továbbá a királyt, hogy a ház mindig a legmelegebben fog érdeklődni minden iránt, ami a király viszonyait érinti és szerencsét kíván a királynak és családjának. A felirat tárgyalása során *Balfour*, a kincstár első lordja azt mondta: Az elhunyt Frigyes császárné angol nőnek született, de önként német nővé lett. Amíg élt, minden erejével és magas állása minden előnyének felhasználásával arra törekedett, hogy a két nemzet között előmozdítsa azt a kölcsönös megértést és rokonszenvet, amely nézetem szerint nagy részben alapja a civilizáció jövőjének. A ház és az ország érzelmeinek megfelelően cselekszünk, ha a német császárnak királyunk után mély részvétünket fejezzük ki. A feliratot, amelyet *Campbell-Bannermann* a liberálisok vezére is támogatott, egyhangulag elfogadták.

Az eddigi megállapodások szerint a királyi pár Viktória hercegnővel és Miklós herceggel pénteken Homburgba utazik, hogy vasárnap jelen legyen a kronbergi gyászistentiszteleten.

Port-Louis, augusztus 7.

Amint ideérkezett Frigyes császárné halálának híre, az *Ophir* yachton, továbbá a kikötőben lévő többi hadi- és kereskedelmi hajókon, az erődökön, a köz- és magánépületeken félérbóra eresztették a zászlókat. Az angol trónörökös pár tegnap az egész napot csöndes visszavonultságban töltötte.

Pétervár, augusztus 7.

Gróf *Lamsdorff* külügyminiszter, a diplomáciai testület tagjai, a marokkói szultán rendkívüli követe, *Dolgoruki* herceg udvari főmarsall, továbbá sok udvari, katonai és polgári méltóság meglátogatta gróf *Alvensleben* német nagykövetet, hogy Frigyes császárné elhunyt alkalmából kondoleáljon.

Bukarest, augusztus 7.

Aurelian belügyminiszter, aki a külügyminisztérium ideiglenes vezetésével van megbízva, utasította a berlini román követet, hogy a német kormányt a román kormány nevében őszinte részvétét fejezze ki, *Aurelian* egyidejűleg részvétváltatót küldött *Bülow* birodalmi kancellárnak.

Róma, augusztus 7.

A királyt Frigyes császárné temetésén az abruzzói herceg fogja képviselni.

A német lapok az elhunyt Frigyes császárnéről írva, különösen kiemelik műszeretét és azt mondják, hogy ő volt Poroszország első királynéja, aki komolyan érdeklődött a porosz művészetért. Általában ismert dolog, hogy az elhunyt császárné maga is művelte és pedig nem mindennapi tehetséggel a festészetet. *Werner* professzor a *Gartenlaube*-ban reprodukált tanulmányképeit a következő megjegyzésekkel kísérte:

Amikor 1871-ben bemutatott a trónörökösnek és átnyújtott nekik Versailles-ról készült vázlataimat, megleptek azok a találó és szakértő megjegyzések, melyekkel a lenséges asszony e vázlatokat kísérte. Már korábban is láttam e fejedelmi művésznő műveit, egyebek közt azokat a litografia útján sokszorosított porosz katonalakokat, melyek az 1864 és 1866-iki hadjárat alkalmából keletkeztek, de megvalom, hogy már akkor fölvettem e kérdést:

— Hát csakugyan tőle valók ezek?

1871. óta tolvást alkalmam volt megfigyelni a trónörökösnek művészeti törekvéseit és tanulmányait. 1876. tavaszán sokáig együtt tartózkodtam Velencében a trónörökös-párral. Akkor csaknem minden nap módomban volt a lenséges asszony vázlatkönyvét látni és meglepett az a biztos tekintet, amely mindenütt oly finom érzékkel választotta ki azt ami megfestésre érdemes, valamint az a bizottság és hűség, amely munkáját jellemezte.

Mily nagyműveltségű nő volt a megboldogult császárné, kitűnik *Renan* Ernő írásából, aki meghívására 1867-ben meglátogatta a párisi német követség palotájában. Két órán keresztül fejtegette a trónörökösnek a filozófia, a metafizika és az irodalom legkényesebb kérdéseit. A francia tudósra egy kiváló asszony benyomását tette. Frigyes császár maga is rendkívül nagyra becsülte neje tudását. Amikor az 1870-iki háború idején *Freytag* Gusztáv meglátogatta, a trónörökös valóságos elragadtatással nyilatkozott nejeéről. *Freytag* ezeket írja feljegyzéseiben:

— Keskeny tábori ágyán feküdt. Előtte egy kis íróasztalon, ugy hogy szeme rajtuk pihenhetett állottak a trónörökösnek és gyermekeinek arcképei. Azonnal övéiről beszélt, gyermekeinek természetéről, mily szépen fejlődnek, majd fájdalmasan emlegette elhalt gyermekeit. Szemeibe könnyek toltak és arcát

megdicsőítette a szeretet és a fájdalom. Lénye oly meleg és oly jószágos volt, hogy hallgatóját is ellágyította.

Aztán feleségéről kezdett beszélni, tele gyengéd odaadással. Dicsérette gazdag tudását, szellemét és panaszkodott, hogy az ilyen asszony nem mindenütt részesült a megérdemelt elismerésben és érezte az ember, mily jól esik neki arról beszélnie, aki mindig eszébe járt. Ez a szeretet volt a legnagyobb és a legszebb életében, amely egész lelkét eltöltötte. Ez asszony volt ifjúságának urnöve, minden gondolatának bizalmasa, tanácsadója mindenütt, ahol tanácsot adni hajlandó volt...

HIREK.

Stanzák egy poéta szívről.

Volt egyszer egy szív, tündöklő, sugárzó
És lüktető s meleg, mint napsugár.
Redőiben virágok nőttek s párzó
Madárkák énekeltek. Csapadék,
Szerelmes pillék, rózsakelyhen játszó
Kicsiny kerubok, édes illatár,
Álomleányok szálltak el belőle...
S ezer szív olvadt gyönyörbe tőle.

A mikor ez a szív kihült, az égen
Ezüstös nyári holdfény tündökölt,
Csalogány csattogott a bűvös éjben,
Szerelmi lázban reszketett a föld,
Sok-sok ezer szív dobogott vad kéjben...
S ez egy volt, kit a szerelem megölt.
Sok ezer szív közt, tengerén gyönyörnek,
Lesz-e egyetlen, ki érte tör meg?...

Martos Ferenc.

Budapest, augusztus 7.

— BUDAPESTI NAPLO. Julius 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. *Vossits* Károly székesfővárosi tanácsos Abházából, hol szabadságidejét töltötte, visszaérkezett a fővárosba.

— A szerb király születésnapja. *Sándor* szerb király születésnapjának évfordulóján, augusztus 14-én, szerdán, házaad istentiszteletet lesz a budapesti Zöldfa-utcai szerb templomban. A Te Deumot a budapesti szerb főkonzulátus rendezi, mely testületileg vesz részt az istentiszteleten. Az ünnepen a magyar kormány képviselője is megjelenik.

— Beteg hadtestparancsnok. *Zágrábról* táviratozzák, hogy báró *Dechtolsheim* hadtestparancsnok mellhártyagyuladással megbetegedett. A tabornok betegsége súlyos, de az orvosok biznak melőbbi felgyógyulásában. Betegsége alatt *Horsitzky* altábornagy dandárparancsnok vezeti a 13. hadtest ügyeit.

— A genfi emlékoszlop. A genfi osztrák-magyar kolónia emlékközlő akarta megjelölni azt a helyet, ahol *Lucrenia* Erzsébet királynét leszurta. Erre a célra szép összeg pénzt gyűjtöttek össze és már meg is akarták rendelni az emlékművet, de most ez a szép terv megfosult. A gyűjtő bizottság ugyanis engedélyt kért az államtanáctól az emlékmű fölállítására, azonban a tanács megtagadta az engedélyt. A tialmat semmivel sem okolták meg, de általában azt hiszik, hogy azért nem akarják engedélyezni az *Erzsébet-emlék* fölállítását, mert attól tartanak hogy az anarkisták, akik az utóbbi időben nagyon elszaporodtak Genfben, meggyalázzák az emlékművet és ez kellemetlen konfliktusokra vezethetne.

— Háromnegyed millió — örökösödési illeték. Sopronból táviratozzák: *Esterházy* Pál herceg halálával a hitbizományi vagyon *Esterházy* Miklós hercegre szállt. A hagyatéki vagyonleltárban 82 millió korona értékét képviselő vagyon után a soproni pénzügyigazgatóság most 735.000 korona örökösödési illetéket rött ki. E hitbizományi vagyon tíz éven belül örökösödési illetékekkel már egyszer megrovott, miért is most a törvényserű kisebb kivetési kulcsot alkalmazták.

— Az egyetemi templom újjáépítése. A központi egyetem új, lényes palotája mellett rendkívül kirívó volt a szegényes külsejű megkopott egyetemi templom. A közoktatásügyi minisztérium elrendelte a templom restaurálását s e munkálat befejezéséhez közeleg. Teljesen újjáalakították a két tornyot, a főhomlokzatot, sőt a központi papnevelő-intézet épületét is, mely így most összhangzásba jutott a központi egyetem palotájával. A templom belsejét egyelőre nem alakítják át s így szeptemberben megtarthatják benne az egyetem Veni sancté-ját.

— **Eduárd király neve.** Mindenki emlékezhetik rá még, mily feltűnést okozott Angliában, amikor a *walesi herceg* trónraléptekor az *Eduárd* nevet *Albert* helyett választotta és mily élénk viták fűződtek ez elhatározásához. Az angolok nagyon megörültek az új névnek, mert a német hangzást *Albert* szemből az *Eduárd* nevet a hagyományok és a történelem népszerűvé tették, de a skótoknak sehogyan sem tetszik a király új neve. A skótok tudvalegleg kitűnő üzletemberek, de nem kevésbé önérzetes, büszke nép is. Tanuskodik erről kegyeletük a skót történelem nagy alakjai iránt és a glasgowi múkiállítás is, amely tele van a kegyeleti emlékeivel. A *Scottish Patriotic Association* elnöke *Dávid Macrae* június elején az egyesület nevében feliratot intézett a királyhoz, amelyben utalt arra, hogy a *brit* trónon még sohasem ült egyetlen egy *Eduárd* nevű király sem mostani és hogy e tisztán angol hangzású név választása sérti az unio-szerződés alapelveit és a brit királyságot, és a brit császárságot angolnak deklarálja. Június 13-ikán sir *Collin Scott-Moncreiff* megerősítette a felirat átvetelét és hozzátette, hogy azt előterjesztette a királynak, de „a felségnek e tárgyban semmiféle parancsot sem méltóztatott kibocsátani.” Ez a válasz nem nyugtatta meg az egyesületet és formális tiltakozást emelt e királyi név felvétele ellen és felszólította a skót hivatalnokokat, hogy írják alá a tiltakozást és magok is gyűjtsenek aláíráásokat. Ez a csekély vonás nagyon jellemző a skót nép gondolkodására, de magán a tényen aligha változtatást.

— **Szilágyi Dezső emléke.** Szilágyi Dezső halála alkalmából *Lukács Sándor* pénzügyi tanácsoshoz még mindig nagy számmal érkeznek a részvétiratok. *Berzeviczy Albert* a következő levélben fejezte ki részvételt Berzeviczyéről:

Tisztelt Barátom! El nem mulaszthatom, hogy veled szemben ki a megboldogutóhoz oly közel állottál, ki ezezt ne adak mély megdöbbenésemnek, melyet a Szilágyi Dezső váratlan elhunytától érzek. Mint az egyházbiztosokai küldemények egyike részese mint Szilágyinak a képviselőház elnökségében majdnem négy évig munkatársa, soha meg nem szüntettem hatalmas elmé-e tudása, tisztelettel parancsoló jellemre iránt csodálattal és hódolattal viseltem. Mélyen érzem a pótolhatatlan vesztéget melyet halála által ez az ország megpróbáltatásnak kitett nemzet szenvedett, s nektek valóban megnyugvástokra szolgálhat, hogy eltűnő nagy alakja annak, ki hozzátok oly közel állott, most az egész nemzet közelédek gyászával hoztatok Részvételtjes, őszinte barátsággal üdvözölő igaz hívd

Berzeviczy Albert.

Gróf *Schönbörn Frigyes*. volt osztrák igazságügy-miniszter, a cs. kir. közigazgatási bíróság elnöke a következő részvétellel intézte *Lukács Sándor*hoz:

Kiváló rokonának és egykori kollégámnak, Szilágyi urnak elhunytát engem is fájdalmasan lepett meg s kérem Nagyságodat, fogadjad ez alkalomból legelsőszintű részvétem kifejezését. A nélkül, hogy vesztesége nagyságát méltán akarám, csak annyit mondhatok, hogy az a sok évi viszony, amelybe a boldogulttal eleinte hivatalos érintkezésünk révén jutottam, minden véleménykülönbség mellett is mindinkább barátivá vált; ennek a viszonynak nem egy kellemes órát köszönhetek, amelyet a megboldogult társaságában töltöttem és amelyekre mindig szívesen gondolok vissza. Maradtam nagyrabecsülésem kifejezésével

Gróf *Schönbörn Frigyes*,
a cs. kir. közigazgatási bíróság elnöke.

Részvétiratot küldtek még a következő testületek: *Hódmezővásárhely város tanácsa, a győri ügyvédi kamara, a pozsonyi orth. izr. hitközség előjárósága, a kiskunhalasi ev. ref. főgimnázium tanári kara.* Levélben fejezték ki részvétüket: *Than Károly* főrendiházi tag, báró *Amelin Viktor* miniszteri tanácsos, *König Gyula* műegyetemi tanár neje, dr. *Lukácsik Béla* és neje, dr. *Barbás József* és leánya, *Wojcickowsky Vilmos* és családja, *Mohay Sándor* országgyűlési képviselő, *Földváry György* stb.

— **Egy angol tábornagy a boerok mellett.** Az angol közvélemény jó része tudvalegleg éppenséggel nem helyesli az angol katonák dél-afrikai haremóráit és kegyetlenkedéseit. Legújabb Sir *Neville Chamberlain*, az őz tábornagy állt az ostorozók hatalmassá nőtt táborába és a *Manchester Guardian*ban cikket írt, cáfolva sir *Edward Grey* képviselőnek azt a véleményét, hogy a dél-afrikai háború összhangzásban van a civilizált hadviselés eldört szabályaival. Azt mondja *Chamberlain* tábornagy, hogy az angol kormány a boer farmok elhagyásával, nyájak elhajtásával, élelmiszerek megsemmisítésével, valamint a nők és gyermekek internálásával vétett a nemzetközi hadviselés elismert törvényei ellen. *Chamberlain* eszébe juttatja végül a kormánynak, hogy a fegyverben álló boerok ma is igényt tarthatnak a hadviselőik jogaira és hogy még most is vitéz hazafiak harcolnak hazájuk függetlenségéért.

— **Jules Verne egészségé.** Az ifjúság népszerű főgenyirőjáról riasztó hírek terjednek világgá a napokban. Amiensből. Verne hazájából megafólják most ezeket a híreket. Verne egyáltalán nem beteg, csak

éppen gyöngye, ami nem csodálatos, mert hiszen öreg ember. De azért vigan jár-ke Amiens utcán, minden nap elvégzi sétáját a sétatereken. A megvakulásáról szóló hírek is tulzottak. Verne szeme ugyan régideje nagyon gyöngye már, de azért ma is egyedül, vezetők nélkül jár az utcákon. Hogy nem beteg, arra nézve bizonyos, hogy városi tanácsos létére napról-napra feljár a városházára és pontosan elintézi ott ügyeit.

— **Az Anna-bálok.** Ezelőtt harminc-negyen esztendővel ilyen időtájban következett el a magyar furdón a híres Anna-bál. Persze nem egyszerre tartották meg a bálakat, hanem bizonyos szisztematikus okos beosztással, hogy a fiatalság eljusson mindenfelé és pedig nem azzal az alkalmatossággal, ami visszarápti erre-arra a passzérokat, hanem kocsin s még inkább lóháton. Azt se kell hinni azonban, hogy az ő utazásuk sokkal lassabb volt, mint a mai, a gőzzel hajtott kocsin. Ha az ut végén kiült egy-egy drága állat vagy a négyes lovai egymásután rogytak is össze, a hónapokkal előre eligert quadrilla pontosan megjelent a gavallér. Veszett hajtásokról szólt a krónika. Egy-egy fiatal ur ilyen virtussal tette magát tönkre s rémsok lovat pusztítottak el az Anna-bálok, pedig hát akkor még sokkal nagyobb volt a becületa a szép, drága lónak, mint manapság. — De hát nem a ló a fontos, hanem a bál, amely elkövetkezik most is, de nem abban a mívtalában, a hogy hajdanában végigtáncolták, itták, politizáltak, no meg itt-ott verekedtek is. Az Anna-bál volt az esztendő eseménye. Nem nyári esemény, ami a kánikula unalmából magaslott ki, hanem az egész esztendőnek olyan napja, amire készültek a farsangon is, amikor pedig bőségesen akad mindenféle bál. Az Anna-bál más volt... Hiszen produkált, produkált valamit a farsang is, megcsináltak viszonyok a téli időben is, költöttek házasságokat is. De hát mi ez? Ha ugy van megírva a nagy könyvben, hogy egy leány meg egy fiu találkozásából szerelem szülessék meg, hát megcsinál a lójtben is. Az igazi Szerelmem-napja az Anna-bál volt. A pátriárkális régi jó világban más volt a furdó élet, nem a mai lótas-futás. Nem igen voltak átutazók, napos vendégek. Aki jött, az meg is maradt és a családokban nemzedékről-nemzedékre szállott az a tradíció is, hogy melyik familiának melyik a furdója. Kurista nélkül tudta mindenki, hogy kik vannak Balaton-Füreden, Parádán, Szliácon. — Nem volt kifejlődve még a mai torzkialakulásig a versengés a toalettn, sőt a furdón, a csupa ismerős között, voltaképpen egy esztendő óta egymáshoz szokott nagy családban, egy kis hanyagságot is megengedtek maguknak nagyanyáink az öltözködés dolgában. — S a furdó nagy familiája, meg a környék népe az Anna-bálokra tartogatta a marza szenzációit. — A viaszkos pádimentumos szálakban gyertyavilág mellett két nap és két éjjel is táncolt egyhuzamban a fiatalság. A cigány már elaludt a lábán, a cselédség kiült, de a tancosok még mindig újrázták a frisset. A szomszéd szobákban pedig urambátyámék szórakoztak egy kis borocska, meg a csendes mellett és sok tömött bugyelárisból uszott el az ezres bankó egy-egy hatalmas cukasszában. Egy-egy esztendő termése gazdát cserélt, hanem azért nem igen esett meg az, hogy a nagy kártyavesztésnek egy-egy pisztolydurranás lett volna a vége. Ujra terem a föld s a jövő Anna-bál meghozza még a maga cukasszáit. — S mintha voltaképpen vége lett volna az esztendőnek, amikor aztán harmad-negyednapra újra előállottak a bricskák meg a pompás, sallangosan fölszerszámozott négyes, ötös fogatok s szertement kiki a dolgára. — A mai Anna-bálok már csak silány kópiái a régieknek. Bálok, de nem Annák. Mosolyog rajtuk toszem fel a Császárfurdó öreg sárga háza, amelynek a platánjai alatt megesezt egy-egy ilyen hét-vármegyére szóló mulatság.

— **Japánik Budapest.** Néhány nap óta két japáni fiatal ember idözik fővárosunkban, hogy intézményeit tanulmányozzák. Ma délelőtt a két fiatal ember megjelent dr. *Widner Ödön* polgármesteri titkárnál s kérték, hogy adná át nekik a ióváros közleletére vonatkozó statisztikai munkákat. Az egyik S. *Sugiyama* s prefektus a kanagawai prefektúránál, a másik *Wataro Watanabé*, Jokohamából való. Mindketten alapos tudományos kézütségűek s a párisi és londoni egyetemeket látogatták. *Sugiyama* különben doktor juris is. A két japáni már több nap óta idözik Budapest. meglátogatták nevezetesebb intézetünket s megnézték a több látóvalókat. El vannak ragadtatva a ióváros szépségeitől s azt mondták, hogy nem ismernek bájosabb környéket bírő és diszebben épített nagy várost. A polgármesteri titkár elvezette a japániakat *Körösy József* statisztikai hivatali igazgatóhoz, aki el látta őket a kívánt könyvekkel.

— **A tudományegyetem könyvtára.** A tudományegyetem könyvtára e hónap 15-ig marad nyitva, a hétkeddi és pénteki napjain délelőtt 9 órától 12-ig. Augusztus 15-én elzárják a könyvtárat a közönség elől és szeptember 1-ig tartják zárva, hogy újra rendezhessék.

— **Walderssee — herceg.** Egy berlini lap ma azt újságolja, hogy *Vilmos* császár hercegi rangra emeli gróf *Walderssee* tábornokot, az egyesült kínai hadtestek parancsnokát. Igaz-e? Egyelőre nem tudjuk. De könnyen meglehet. *Vilmos* császár rendkívül szereti az öreg tábornokot és nagyon meg van elégedve kínai működésével. Igaz, hogy sem fényes stratégiai megoldásokról, sem nagyszerű csatákról nem adott hírt egyszer sem a beszédes pekingi táviró, de nyilvánvaló, hogy nem is a hadvezért éri majd a császári kitüntetés, hanem inkább a finom és sikerrel koszorozott diplomatát. *Walderssee*nek sikerült hatféle hatalom egymásra féltékeny tisztjeit és parancsnokát barátságos együttműködésben tartani és elejét venni minden kellemetlen surlódásnak, ami csak nagynehemi akadályozhat meg ily különös körülmények közt. A többi hatalmasság tábornokai sokszor olyan instrukciókat kaptak kormányzaiktól, amelyekkel joggal lehetett a sikeres együttműködést és fegyverbarátságot féltani. De *Walderssee* okosan kibogozta ezeket a csomókat és mindvégig harmóniában tartotta az alárendelt különféle nemzetségi parancsnokokat. Ezt az érdemet, amely hozzájárult Németország nemzetközi tekintélyének gyarapításához, ily rendkívüli kitüntetéssel akarja megjutalmazni a császár.

— **Istenháza a pusztaszeri rónán.** A szegedi szombatos társaság, amely évekkal ezelőtt kezdeményezte az országos Árpád-ünnepeket, az idei ünnepeket elhatározta, hogy országos gyűjtést indít a pusztaszeri Árpád-kori templomromok fölépítésére. A gyűjtés már meg is kezdődött és a társaság tagjai több száz koronát adtak össze s az országos gyűjtés indítására már a közeli napokban engedélyt kérnek a belügyi kormánytól. A társaság reméli, hogy az ország ióurai, a főpapság, a városi és megyei törvényhatóságok, sőt a községek és egyéb erkölcsi testületek is nagyobb összeggel járulnak az alapításhoz s az Árpád-templom újjáépítését már a jövő tavasszal megkezdhetik. Az önkéntes adományokat *Kovács József* szegedi tüzoltó-főparancsnok a szombatos-társaság elnökének kezéhez kell juttatni.

— **A szentesi alkirály — Amerikába ment.** Ugy is mondhattuk volna, hogy a szentesi közvélemény, mert ő volt a mestere annak, hogy évek hosszú során át a maga képre teremtte meg Szeutesen az igazságot — minden tekintetben. Orákulum volt nagy meg kicsi, helyi és országos politikában, meg az egyházban is. Buktatott és választott képviselőt, meg papot és kántort is és ő volt a megyei, meg a városi, meg az országos ellenzék. Mindig ellenzék. Az volt tudniillik az erőssége s ha az ellenzékiség elveszett volna a lábai alól, ha megtörtént volna valami csodálatos véletlen folytán az, hogy a pártja kormányra jut — akkor is meg kellett volna hogy maradjon ellenzéknek. A kenyere is ez volt, mert hát fura, fura, nagyon fura látványosság lett volna *Sima Ferenc*, ha valami, akármicsoda kormányt támogat. — Erdekes ember, az tagadhatatlan. — Semmiből lett valami és a valamiből aztán semmivé lett. Sok szélhámos tempóval dolgozott s mivelhogy a mi talajunk nem alkalmas arra, hogy gyökeret verjenek benne az ilyes okszisztenciák, tömérdek dörgegelmes ellenzékieskedés, ha kell, ha nem-szónoklás után letört a szentesi alkirály. A nyilvános szereplés sokba került s a lavirozás a nincs és a között a látszat között, hogy van — csak ideig-óráig tarthatott. Be is rántott egy csomó embert, a pártbelieket, csinált mindenféle vállalkozást a mások zsebére, malmot, tarhonyagyárat, aztán esődbe került. Azaz hogy került volna, ha lett volna mivel. Mert még ahhoz is pénz kell, hogy az ember tönkremenjen. Ingyen azt se adják. — A pozícióinak azonban vége lett s egyszerre rémsok pörben lett esedékes nem az a fizetés, amivel egyezkedni lehet, hanem a fogház. — Es *Sima Ferenc* megindult a bukott emberek utján. Ma már Amerikában van. A Clevelandban megjelenő Szabadság című lapban olvassuk, hogy valami harangszentesi ünnepe közkívánatra hazafias beszédet mondott. — Lehet, hogy arra a harangra bizta azt, hogy kiegyenlítse mindazt a kötelezettséget, amit itt-hon adós maradt.

— **Állásába visszahelyezett kolostorfőnök.** Dr. *Radic* Emilánt, a krusedolci kolostor főnökét, akit hitien kezelés miatt Brankovics pátriárka néhány év előtt felüggesztett állásától, a magyar kormány rendelkezése állásába és papi méltóságába visszahelyezték. A pátriárka egyuttal azt a figyelemzést kapta, hogy ezzel a sokat hánytorgatott ügy beiezettnek tekintendő. Brankovics pátriárka állítólag emiatt le akar mondani állásáról.

— **Elpusztult város.** *Vitebszk*ből táviratozzák, hogy ott tegnap délután a városnak három pontján tűz támadt és eddig két külváros elhagyva. Az öltánsai s szmolenszki tüzoltóság is segédkezett, de mindeddig nem sikerült eloltani a tüzet. *Vitebszk*ben nagyon szegény emberek laknak. A kormányzó segélyakcióit indította.

— **A zseb.** Ott kezdődik a története, hogy megjelenik azon a kötényen, amit kis lurkókra és kisasszonykákra azért lúznak föl, hogy ne piszkolódjék be időnek előtte a kantus. Belekerül egy kis zsebkendő is, amivel azonban a zsenge ifjuság még nem tud bánti. Meg aztán sok mindenféle maszat. Kavics, porond, áteszi magát rajta a cukor meg egy-egy hirtelen zsebreárgott vajaskenyér is beleolvad, ha az ifjunak mind a két kezére szüksége van valami affér gyors lebonyolításában. Ez az egészen ártatlan, becsületes, naiv zseb, amely azonban rövid pár esztendő alatt már sunyi és alattomos lesz. Takaragja, letagadja azt, amit belerajtenek. A krajaeros cigarettát, a dohányt s később már a dohánytárcát is, a mire vissza tetszik még emlékezni, ugye kérem. Bádögöl van, a tetején képpel s az oldalán kell megnyomni, hogy fölpatanjon a fődole. A zseb életében ez a stádium körülbelül az első gimnázium idején következik be. Jól tessz, de tisztos családapa, ha nem nagyon kutatsz utána, mert bizony meg kell verned a fiaskádat a zsebe miatt, amit bőségesen varr bele a kabátba, mellénybe, nadrágba a szabó és a mi nines üvegéből. Maga a kinakózkodó alkalom az efféle gyerekbűnrre. Később már komolyodik a tartalma. Azaz hogy csak részben. Notesz-könyvecskét szerez bele a diák, amiben ilyen rovatok vannak: — osztálytársaim névsora, tanárain névsora, aztán megtelik jegyzetekkel, ceruzával, tollszárral, amiben ténta van s mindezek közé elrejtve — belekerül a kabátzsebbe, éppen a szív fölé a humor is. A szerelmes levelek. Az ifju uraszkák és kisasszonykák feltett titkai tanúságai annak, hogy a gyerek már embersedni kezd. Kamaszsá válik. Belép abba a bizonyos veszedelmes korbá, amelyben a legjobban kell vigyázni rá s amiből nem a vigyázat, a nevelés, az elvek és az ezekkel együtt baktató sok hiábavalóság húzza ki épen, hanem a maga egészséges ereje. Ha Iksz Jóska negyedik gimnáziumi tanuló ur az apja revolverével föbe puffantja magát azért, mert Ypszilon Katica, a nála egy esztendővel fiatalabb kisasszonyka nem viszonzója érzelmeit, az nem azért van, mintha talán nem vigyáztak volna rá eléggé. Nem. Iksz Jóskaának meg kellett halni s a többi ezer meg ezer már egy-két évvel később mulat azon, hogy mi mindent hordozott a zsebében akkor... Akkor tudniillik, amikor megcsináltatta az első névjegyeket. Ez is fontos a zsebben. Rendesen keresztül-kasul kockázott szines papirosra nyomatik, ez az okmányja annak, hogy Iksz Jóska férfi lett — és roppant különös betűkkel. Némely kis nyomdák abból élnek, hogy eltalálják a diákizlést a névjegyek dolgában. — Egyébként azonban azt lehetne mondani, hogy még szűz a zseb. Pénz, olyan pénz, amit annak lehetne nevezni, nem volt benne. Kapogatótt a gyerek itt-ott hatosokat meg egy-egy forintocskát is néha, de az még arra se igen volt elég, hogy megismerje vele a kávéházi élet némely költségesebb náunszait, például a billiárdjátékot. A zseb pedig akkor válik gyöttrődéssé, folytonos, hónapról-hónapra és napról-napra megújuló teherré, amikor nehéz kellene hogy legyen — és üres. Vannak ennek az igazságnak a megvilágítására igen-igen goromba esetek a történelemben. — Idők múltán megkomolyodnak bennük a jegyzetek, a névjegyekről lekopik a cifra betű s tehérre fakul a színük. Szerelmes levél nines bennük, mivelhogy a férfi megtanulta, hogy az ilyesmivel levél nélkül kell elintézni — s az élet, a ridég és követel mindennap szőlítja akcióba azokat a zsebeket, amelyek megindultak ártatlanul, maszatosan, a kis emberke édes gyermekiségével a világba s aztán egyszerre csak cserben hagyják azt, akit becsülettel szolgáltniok kellene. Mert hát a zseb igen hitvány intézmény. Ilyenkor nyáron még csak tűri valahogy az ember. Nincs sok — és mindenikbe jut valami. De amikor kabát, meg még kabát van rajtnak s mindeniken egy csomó zseb, hát ez egyszerűen inzultus. — Minek annyi, ha csak legfőbbnek egy-egy kules, meg egy papiros szivarszipka jut beléjük. — Szóljunk a szabóknak. Mondjuk meg nekik, hogy nem szép fölük, folyton és folyton eszünkbe juttatni, hogy annyi sok lyukhoz nem adatott meg számunkra a megfelelő tartalom. Végre is hát nincs a szívük köbül. Elengedhetnek öltözetekint két-három zsebot.

— **Az alvó grófné.** A *Neues Wiener Tagblatt*-nak Budapestről azt jelentik, hogy *Balatonfüreden* nyarán néhány hét óta egy grófné, aki már negyedik napja szakadatlanul alszik. A grófné idegessége ellen keres orvosságot a magyar tenger partján. Almatlanság gyötörte és az orvosa trionát rendelt neki. A grófné használta is a szert, de úgy, hogy egyszerre bevette az egészét, tíz grammot. Tüstént mélyeséges álomba merült és immár negyedik napja, hogy megszakítás nélkül alszik.

— **Tót ünnepek.** *Turócszentmártonból* írják: E hó 6-ikán vettük kezdetüket az évenként tartandó szokott ünnepekre, amelyeket a Zsivena tót négyesül rendez. Az ünnepek három napig tartanak és különösen 1875 óta, mikor a Szlav Maticát, a tót nemzetiségi tulzók gyülekező helyét felosztatták, tulajdonosan ezeknek az ünnepeknek a tótok nagy fontosságát. A mostani ünnepekre a következő vendégek érkeztek Turócszentmártonba: dr. *Svetlik* Rudolf orvos (Bécs), *Vavra* József iskolai gondnok (Ivanosice, Morvaország), dr. *Slama* Ferenc törvényszéki bíró (Brünn), *Krejszi* Ferdinánd biztosítási hivatalnok (Prága), *Kisner* Albert hivatalnok (Pozsony), *Sverdik* Ferenc pap (Olmütz), *Urodil* József pap (Olmütz), *Sidlík* Ignác pap (Olmütz), *Krisikó* Pál városi levéltárnok (Körmözbánya), *Krisiko* Jaronie mérnök (Bécs), *Krisiko* Milutin földművelő (Stropko, Zemplénmegye), *Adamik* Richárd orvos (Uranicz), dr. *Lohart* János ügyvéd (Prága), dr. *Szadola* Emil ügyvéd (Liptó-Szent-Miklós), *Svaboda* Antal tanító (Brezlavy).

— **Dinamitok halászása.** A háromszék-megyey *Nyében* valamiképpen dinamitot hozott két csángó. A dinamitot különös ötletük támadt. Elmentek a Tatrany partjára, s ottan a vízbe vetették a töltényeket. Az ötlet bevált, kisebb-nagyobb halak százával heverték a víz színén. A legtöbb hal a víz sekélyebb részébe jutott, de egy hal — a legnagyobb — örvényben került. Az egyik dinamitok halásznak, *Erse* Györgynek pedig éppen ez a téphal tetszett. Azt mondta:

— Erte ugrom.
A cimborája lebeszélte:
— Baj lesz.
Nem hallgatott rá s bátran belevetette magát a vízbe. Mikor már éppen csak ki kellett volna nyújtani a karját a halért, az örvény elragadta. S aztán elmerült a nyolc méteres mély vízben. Es fel se jött többé. A cimborája, mikor már látta, hogy hiába várja, haza sietett s hirt adott a szomoró halálról. A szegény csángót tegnapelőtt fogták ki nagy keresés után.

— **A főkonzul ruhái.** Nem mindennapi módon tréfálta meg a minap egy agyafutrt tolvaj *Lvov* herceg budapesti orosz főkonzult. A herceg Budapestről Bécsbe utazott és egy nagy kosárban több öltözet vadonatúj ruhát vitt magával. Benne volt a kosárban egy pár frakkhoz való nadrág és mellény, egy világos nyári ruha, egy sötétke melegebb ruha, egy *Ferenc* József-kabát a hozzá illő mellényvel, egy leöltő, egy világos nyári leöltő és egy pepita nadrág. A kosár szerencsésesen megérkezett Bécsbe, de amikor kinyitották, csupa idegen, ócska ruhát találtak benne, így két fekete nadrágot, egy zöld kockás nadrágot, egy rossz fekete kabátot és kis barna kabátot. A kosarat valami utazó tolvaj utközben valahogy kinyitotta és a ruhákat kicserélte.

— **Halálozás.** *Légrády* Annát, *Légrády* Károly országgyűlési képviselő ifju elhunyt leányát ma délután temették. A temetésen, a rokonokon kívül, nagy számú résztvevő közönség volt jelen. A halottas szóbat egészen megtöltötték a virágkoszorúk. A nagy gyászmenet az elhunytat a Kerepesi-úti temetőig kísérte. hoi édesanyja mellé, a családi sírboltba helyezték. *Légrády* Károlyhoz a gyászbeszéd alkalmából számos részvétávitár érkezett.

— **Üzveggy** *Udvarhelyi* Károlyné, Debrecen város egyik közisztületben élt marónája, hosszas szenvedés után elhun. *Dr. Udvarhelyi* Károly alagi orvos édesanyját, *Sáska* Mihály miniszteri felügyelő pedig nővérét gyászolja az elhunytban.

— **Hajóvízrebocsátás szerencsétlenségével.** A *III. Sándor* vízrebocsátásáról, amely szerencsétlenség-gel járt, a következőket jelentik *Pétervárról*: A hadihajót, mely a legnagyobb és legjobban fölfegyverzett hajója az orosz flótának, a cári-család tagjai, a főméltóságok, az állami- és katonai hatóságok fejei, a diplomáciai testület és a pétervári társaság legelőkelőbb személyiségeinek jelenlétében bocsátották vízre. A vízrebocsátás teljesen sikerült, de hirtelen kinos körülmény zavarta meg az ünnepeket. Amint a hatalmas hajó a vízre siklott, szörnyű vihar kerekedett, amely az ünnepek színhelyét porfelhőbe takarta s rögtön utána elemi erővel szakadt le az eső. A szélroham olyan heves volt, hogy zászlók és díszítések egy pillanat alatt eltűntek az ünnepek helyéről, vagy szétrongyolódva repültek szerte. Egy erős zászlórudat felkapott a szél és egy csapással a földre sújtotta. Estében több embert vágott földhöz a hatalmas szél gerenda. Három embert, nevezetesen egy csendőrezredest és a *kronstadti műszaki iskola két növendékét* agyoncsújtotta a lezuhant rud, más két műszaki tanuló súlyos sebeket szenvedett, egy katonának pedig egyik ujját szakította le. A gerenda a *cári pár közvellen közelében esett a földre*, úgy hogy tekintőtüket nem kerülhette ki a szörnyű katasztrófa.

— **A pécsi vízvezeték.** Elzött nyolc évvel Pécsért négyszáz ezer forint költséggel új vízvezetékét készítették. Ha már ilyen tengerszámú pénzbe került a pécsi vízvezeték, nem volna logikus dollog, hogy jobb legyen a budapestinél. Elvégre is a vízvezetékek közt is kell valamiféle versenynek lenni s ez ugyátlásik abban áll, hogy egymást iparkodnak fölülmúlni abban, hogy melyik rosszabb. A pécsi vízvezeték tehát éppen olyan rossz, mint a budapesti, de mindkettőben annyi jó mégis van, hogy takarékoságra sarkalja a polgárságot. Budapestén egyszerűen rajta ütnek azon a békés polgáron, aki a déli spricerjét a vízvezeték alá tartja s ugy hűtögeti. A pécsi vízvezeték már egy hatalmas, de egyúttal száználmas felhívást váltott ki a városi tanácsból. A felhívás igen vastag betűkkel arra figyelmezteti Pécs város lakóit, hogy a vízvezeték vízkészleté aggályosan fogy, jelöl annak, hogy jóval nagyobb a fogyasztás, mint a hozzáfolyás. Erről a hibáról ugyan a vízvezetéknek kellene tenni, de mert az a szokás, hogy ilyenkor a polgárok igyák meg a dolgok levét, a felhívás a lakosságot vizpazarlással vádolja s kilitásba helyezi, hogy a legsekélyebb vizpazarlás esetén a legszigorubb büntetést fogják alkalmazni.

S ez a kedves vízvezeték, mely most a polgárokat, különbeni szörnyű büntetés terhe alatt, takarékoságra szorítja, négyszáz ezer forintba került.

— **Egy léghajó-nt ára.** A léghajózás néhány esztendő alatt mind nagyobb teret foglal. Katonai célokra már rendes gyakorlatokat folytatnak léghajókkal, pedig egy léghajó készítésének és fenntartásának meglehetősen a költségei. Egy felszállás szép pénzbe kerül. Egy tapasztalt léghajós, amikor megkérdezték, hogy mennyibe kerül egy léghajó utja, ezt felelte:

— Attól függ, mennyi kéményt dönt le.
Persze nemcsak kémény kerül a léghajó utjába, hanem sok más is. Ez alaposan megdrágítja a dolgot. A rendes költségeket tekintve, különbséget kell tenni a „katonai” és „polgári” léghajó-ut között. A katonai légi utazások olcsóbbak, mert az anyag mindig készletben van és a szükséges emberi erőt a katonaság adja. A léggömb töltése a legdrágább; száz forintba kerül. Az anyag, élelem, műszerek (amelyek el is pusztulhatnak) ötven forintba kerülnek legalább. Aztán következik a visszautazás a leszállás helyétől. Mindent egybevéve, egy ilyen léghajó-ut körülbelül kétszázötven forintba kerül, ha különösebb baj köze nem jön. Egészen más a helyzet, ha malőrös a légi ut. Ilyen volt az, amelynek nemrégiben két katona-tiszt járt rosszul. A kémények, háztetők, fák, szántó-földek és kertek tulajdonosai mind előállottak és kártérítést követeltek. A kár körülbelül hatszáz forint volt, de sokkal nagyobb kártérítést követeltek. Egy orosz léghajónak az utja, amely osztrák területen ért véget, nagy pénzbe került volna, ha az osztrák hatóságok nem lettek volna udvariasak és költségesek azok a léghajózások, amelyeknél a kikötés francia területen történik.

— **A bőkezű jelölt.** A legutóbbi franciaországi kerületi választások egyik bukott jelöltje az ígéretekben való bőkezűség terén elérte a legelső rekordot. A montpellier-i kerületben egy szép reggelen megjelentek a jelölt nagy program-hirdetéseit, amelyek így hangzottak:

A forradalom szent jelszavai előtt hódolva igérem, hogy retenthetetlen harcot fogok a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméi érdekében indítani.
A szabadság nevében megengedem a bucsujárásokat, de a tartalékosok huszonnyolc napi gyakorlatát beszün-tetem, ezenkívül kinyitatom az összes börtönök ajtáit.
Az egyenlőség nevében minden franciának kényszeríteni fogok, hogy vídám színű, világos egyenruháat viseljen, kimondom, hogy a francia teste 175 méternél magasabb nem lehet, a tulságosan rövid franciákat ki fogom nyújtóztatni, a tulságosan hosszúkat pedig fejtlő vagy lábtlő — tetszés szerint — megrövidíttetem. Egyenlőségnek kell urakodnia, őseink nem hiába rombolták le a Bastille-t. Eltörölöm az adót, a hadsereget, a rendőrséget és a csendőrséget és a házbérléses csunya szokását. Ezzel szemben jelentékenyen megszorítom a jól dotált állásokat és élelken fogok az iránt érdeklődni, hogy az abszint-poharak nagyobbak legyenek.

A különös program hangoztatója mindössze csak tizenkét szavazatot kapott. Ami elég silány honorálása az ígéretek e pazar lajstromának.

— **Adakozás.** *II. J.* név alatt két koronát kaptunk a *Szűndei gyermektelep-egyesület* javára. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Vizbefalt mérnök.** *Sátorajhajhelyről* táviratozzák, hogy a kassai kataszteri hivatal által a Bodrogközre kiküldött *Drenka* Mihály mérnök fürdés közben a Tiszába fullt.

Római-fürdő Ó-BUDÁN. Természetes kenes ásványvíz uszodák. Külön női és férfi osztály. A víz állandó hőfoka 22° R. Közeledés a Szt.-Endrei h. 6. vasutnál Buda, Pálffy-térről mely indul: 8:05, 10:40, 12:35, 1:40, 2:35, 3:40, 5:00, 6:15, 7:15, 8:25.

— **A megtámadott szolgabíró.** A múlt szombaton *Liptó-Szent-Andráson* nagy tűzvész pusztított, elhamvasztva a község felét. A sok épület közt leégett a római katolikus plébánia is. A tűznek két emberélet is áldozatul esett. Övegye *Durosa Mária*, az egyik áldozat, megégett kis unokáját kdobta az ablakon, őt magát a küszöbön érte a halál. Kiderült, hogy a tűz *Horánszky István* rózsashegyi szolgabíró és föld-birtokos épületében tört ki. A nép e miatt meghorhanta *Horánszky* lakóházát, amelyből a szolgabíró a plébániára volt kénytelen menekülni. Időközben kigyulladt a plébánia is, a mire a nép vad orditással berohant, hogy *Horánszkyt* kivonszolja s bedobja a tűzbe. A szolgabírónak egy mellékajton sikerült elmenekülnie, de, amint végigfutott az uton, az éjjeli őr mellen ragadta, a mire *Horánszky* fejbövegét az őrt s Hóra községbe menekült. A szolgabíró azonnal jelentést tett a hatóságoknak. A vizsgálat folyik. *Horánszky* az izgalomtól súlyos beteg lett.

— **Pályatervnek kiállítása.** A Pécselt és a Zág-ráiban építendő posta- és távirtdapaloták tervpályázatán kiírtatott és megvásárolt pályaműveket a kereskedelmiügyi miniszter a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet helyiségeiben (Ujvilág-utca 2. szám, II. emelet) közszemlére állította. A közönség azokat ott is a nap bármely órájában megtekintheti holnapról, csütörtöktől kezdve jövő csütörtökig.

— **Az őrség halottja.** *Bécsből* távirtozzák: Tegnapról mára virradó éjjel a központi temetővel szemben levő, ugynevezett Ujéjéknél az őrtálló katonára agyonlőtt egy embert, akinek kilétét eddig nem tudták megállapítani. Az Ujéjéknél egy védőalakból és tornyokból álló épület, melyben lövszereket és eleséget őriznek. Tegnap délben a 4-ik bosnyák gyalogezredből rendelték ki az őrséget. Ejjéltájt a két őrtálló katona, amikor a huszadik toronytól a huszonegyedik felé ment, egy fehérbe öltözött alakot látott maga felé közeledni. Az egyik *Megállj!*-t kiáltott, de az ember nem állt meg. Erre az őrségi puskáját s az ember összerogyott. Amikor a két katona hozzá-sietett, látta, hogy csak nadrág és fehér ing van rajta, kabátját és mellényét karján hordta. Az ismeretlen semmiféle életjelt nem adott; a golyó, mely karját és mellkasát átfúrta, azonnal kioltotta életét. Hogy ki volt és mit akart, nem lehetett megállapítani. Az Ujéjéknél megtekintett hely, ahol gyakran szokták az őrséget megtámadni.

— **Öngyilkos orvos.** *Bécsben* ma reggel halva találták ágában dr. *Olwein* Gusztávot, Moselit tanár asszisztensét, *Olwein* építészeti főtanácsos fiát. Harmonegy esztendő volt és hosszabb idő óta ideg-bajban szenvedett. Eleinte azt hitték, hogy szívészűhűdés oltotta ki életét, de csakhamar kiűnt, hogy a szerencsétlen ifju öngyilkossá lett. Amikor ugyanis ma reggel a takarítónő bevitte reggelijét, a fiatal ember vértől borítva feküdt ágában. Azonnal értesítette a kórház ügyeletes orvosát, aki azonban már nem segíthetett boldogtalan kollégáján. *Olwein* egy orvosi késsel elmet-szette balkarján az ütőereket és elvérzett. Barátai azt mondják, hogy a szerencsétlen orvos azt hitte, hogy agyadaganata van és nyilván ettől félve követte el végzetes tettet.

— **Hírek Vácáról.** *Vácott* ma reggel *Gyenyey* János gazdatiszt agyonlőtte magát. Azonnal meghalt. Előbb reá lőtt a feleségére is, ez azonban szerencsétlen maradt. — *Hajdu* István és *Bodi* Pál Vác környéki csavargókat ma reggel az utcán halva találták. Mind a kettőt a pálinkaivás ölte meg. *Bodi* jómódu család gyermeke volt; hat gimnáziumi osztályt is végzett, de ráadta magát a pálinkaivásra s teljesen elzűllött.

— **Elűnt számellenőr.** A földművelési minisztérium egyik számellenőre, *Köncze* József, aki most szabadságon van, a minap eltávozott lakásáról s azóta nem látta senki. A negyvenegy esztendősen embernek súlyos ideg-baja van s ezért a minisztériumtól hosszabb időre szabadságot kapott, hogy gyógyíthassa magát. A nyár elején családjával együtt a főváros mellett levő *Solymár* községbe ment üdülni. Odaváló lakásáról augusztus 3-ikán ment el s azt mondta, hogy bejön a fővárosba. Azóta nyoma veszett. Családja nagyon aggódik érte s most mindenfelé keresteti.

— **Rendőri hírek.** *Uzsonyi* Stefánia budapesti születésű 17 éves leánya a napokban eltűnt szüleinek a Nagyfüvös-utca 2. szám alatt levő lakásáról. — *Molnár* János napszamos ma a királynak a Ferenciek-terén épülő házáról leest és súlyosan megsebesült. A mentők a Rókusba vitték. — *Mahler* Imre 18 éves kereskedelmi iskolai tanuló ma reggel szüleinek a báró *Lipthay*-utca 3. szám alatti lakásán felvágta a kezét az ereit. Sebesülése nem súlyos, s a mentők az első segítségnyújtása után a lakásán hagyták. Nem tudják, miért akart megválni az életétől. — *Jerzsek* Károly hajókormányos 6 éves *Margit* leánykájá a 61. számú uszályhajóról a Dunába esett. Azonnal a mentésére siettek, a kis leányt azonban nem tudták kimenteni. A szerencsétlen apróság ott lelte a halálát a Duna hullámaiban. — Az éjszaka nagy tűz volt Rákossalján. *Deutsch* Filipp jégkereskedőnek a 7599. helyrajzi számú birtokán levő jégverme gyulladt ki. A szalma-tető óriási lánggal égett, az egész égaljat pirosla

festve. A X. ker. tűzörség vonult ki a tűzhöz s pár órai munka után eloltotta. Így is leégett az óriási jégverem 81 méter hosszú és 18 méter széles teteje. A jégverem biztosítva volt.

— **Somossy-Mulató.** A régi cím alatt ez évad folyamában új nagyszabású variété-színpad lép életbe, mely a budapesti előkelő mulatóhelyek számát egy új, fényes intézettel fogja gyarapítani. Az új mulató, melyet *Márkus* Géza építész tervezett, a főváros legélénkebb forgalmu pontjai egyikén, néhány lépésnyi távolságban a Nagy-kőrüttl a Király-utóban, a 71. számú ház nagyerjedelmi kertjében fog állni és a mellékhelyiségekké fényesen átalakított régi épülettel egybekötve, páholyokkal és karzattal ellátott kolozs-szállás csarnok lesz oly szerkezettel, hogy télen teljesen zárt és fűthető színház, a meleg évszakban pedig oly nyári mulatóhely lesz, mely egy nyitott és szelős helyiségek összes kellemeseit nyújtja a nézőközönségnek. A Somossy-család legújabb intézetének tulajdonosa H. Somossy Fanny urnó. A művészeti-igazgató teendőit Somossy Károly, a budapesti artisztika régi mestere végzi, aki félszázadon át vezetett a variété-ügyek terén. Az új mulató megnyitása körülbelül november hó végén lesz.

— **Cigányzene a Telefon Hírmondóban.** Esténkinti cigányzene közvetítésével kellemes szórakozást nyújt előzetőknek a Telefon Hírmondó. Nyolc órakor megszólal a Hírmondó rádiója s ki se mozdulva otthonról, pompás cigányzenéket hallhatnak az abonnensek egészen 11 óráig. E cigányzene átvétel az Emke-kávéházból közvetíti a Telefon Hírmondó, ahol Zöldi Marci bandája játszik. E zenéátvitel azonban megszűnt elvenstve 8 óra 15 perckor, mikor a külföldi társadalmatokat olvasatja fel a beszélő újság és fél 10 óráig, midőn az est folyamán érkezett legújabb hírek felolvasása van napirenden.

(x) **Ha öszül a haja,** használja a Stella-vizet. Ára 2 korona. Zoltán B. gyógyszerárban, Budapest, V. Szabadság-tér.

Makai Emil halála.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, augusztus 7.

A fiatalon elhunyt költő halála mély részvétet kelt városzerte. Halála híre kintűttek a fekete lobogót a Budapesti Hirlapírók Egyesülete, az Otthon-Kör, a Nemzeti Színház és az Opera. A Vörösmarty-utca 11/a. számú házban, lakásán állították fel ravatalt, amelyhez egész nap zarándokoltak barátai és ismerősei. Temetése holnap, csütörtökön délután lesz, a boldogult kívánsága szerint a legegyszerűbb formák közt. Halála előtt néhány nappal meghagyta, hogy szülővárosában, Makón temessék el, s temetésénél mellőzzenek minden díszes cerimóniát: beszédet ne mondjanak, a pap mondjon egyszerű imádságot és egy vallásos ének hangozzék el koporsója mellett. A Nemzeti Színház igazgatója azt óhajtotta, hogy a színház udvaráról temessék, de a család, a Makai óhajához híven, lakásáról kiséri egyszerű menetben a nyugati pályaudvarhoz, ahonnan a délutáni személyvonat Szegedre viszi. Innen éjjel viszik Makóra, s pénteken reggel teszik le az ottani temetőbe, szülei sírja mellé. Erre az utolsó útjára barátai és kollégái közül sokan kísérik el.

A hosszas szenvedés az egykor erőteljes, zömök természetű Makait esontig lefogyasztotta, alig ismerni rá most, hogy ravatalán fekszik. Az érdeklődés, amelyre a nagyközönség betegsége idején körülvette, akkora volt, hogy még ma reggel is halomszámba hozta a posta a leveleket és táviratokat távollevő ismerőseitől, sőt nagyrészt teljesen idegenektől, akik csak munkáiból ismerték Makai Emilt. Ravatala mellett nővérei és bátyja: dr. Fischer pozsonyi kórházi főorvos gyászolják.

Utolsó perceiről a következőket jelentik: Délután, mintha jobban érezte volna magát, kissé vidámabb lett. Bátyját megkérte, hogy hozasson őszibarackot. Teljesítették kívánságát s valóságos boldogság sugárzott az arcáról, mikor két hónapi szigorú, orvosilag előírt bójt után a friss gyümölcsbe belekóstolt.

— **Meglátod** — mondta bátyjának — jobban leszek. Ugy érzem, mintha a doktorok elfutják volna rólam a betegséget...

Bátyja szomorúan adott neki igazat: — **Nó ládd,** bába beszéltél a minap a temetéséről. Ugy-e mondtam, hogy meg fogsz gyógyulni? Erre elborult a szeme:

— **Azért** mégis újra megkérlek: *ha meghalok, vigyetek haza Makóra apánk és anyánk mellé, ne legyen a koporsómál beszéd, csak csendes ima, meg ének...*

Ezek után visszautazott Pozsonyba a bátyja, akit az ottani kórházba szállított kötelessége. Ott már várta a távirat, amely őcsese halát át jelentette.

Délután felment hozzá *Kiss* József, *Szöllösi* Zsigmond és dr. *Bródy* Miksa. *Kiss* József elhozta neki a *Héthez* érkezett tudakozódó leveleket, amelyekre megjegyezte:

— **Meglátás,** felgyógyulok és mindenkinek hozszu, szép levelet írok cserébe...

Ezen túl már nem beszélt. Néha-néha intett,

hogy könnyebben érzi magát. Nővérei meg is kérdezték, jobban van-e. Mosolyogva intett igent a fejével. Este hét órakor megjelent nála kezelőorvosa, dr. *Preisach* Ignác és az egyik délutáni vendég, dr. *Bródy* Miksa. Velük is megértette, hogy jobban van. Kezéssel ezután merevgörös fogta el s nyolc óra felé dr. *Preisach*, aki a kezét fogta, észrevette, hogy a *pulzusa nem ver többé.* Meghalt.

Az első koszort a *Petőfi-társaság* küldte a ravatalra. Széles szalagján ez a felírás van: *A Petőfi-Társaság — szereteti tagjának, Makai Emilnek.* Koszorút rendeltek még: az összes napilapok szerkesztőcsépei, a Budapesti Ujságírók Egyesülete, az Otthon-kör, a Nemzeti Színház, a Vízszínház, a Népszínház, a Lipótvárosi Kaszinó, *Kiss* József, *Heltai* Jenő, *Márkus* Miksa, dr. *Pap* Dávid stb.

A család a következő gyászjelentést adta ki: *Dr. Fischer* Jakab, a pozsonyi m. kir. állami kórház főorvosa, ugy a maga, valamint testvérei, özv. *Löwenstein* Adolfné. özv. *Braun* Jánosné, *Ransberger* Simonné, *Müller* Mórné és az őcsese rokonság nevében megtört szívvel jelenti, hogy szereteti őcsese

Makai Emil

A *Petőfi-Társaság* tagja, a Nemzeti Színház dráma-bíráló-bizottságának tagja és jegyzője folyó évi augusztus hó 6-ikán, este 8 órakor, ifju munkás életének 30-ik évében hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A boldogultnak hült tetemét folyó hó 8-ikán délután 4 órakor fogjuk a Vörösmarty-utca 11/a. számú gyászházból a nyugati pályához kisérni és a makói izr. sírkertben folyó hó 9-ikén, délelőtt 8 órakor örök nyugalomra helyezni. Budapest, 1901. évi augusztus hó 7-én. Az elhunyt kívánságához képest koszoruk mellőzését kérjük.

A *Nemzeti Színház* ma a következő gyászjelentést adta ki:

A *Nemzeti Színház* igazgatósága, személyze-te és dráma-bíráló bizottsága fájdalmas szívvel tudatja Makai Emilnek, a Nemzeti Színház dráma-bíráló-bizottsága jegyzőjének 1. hó 6-án este 8 órakor fiatal életének 30-ik évében történt gyász elhunytát. A megboldogult hült tetemét e hó 8-án délután 4 órakor viszik lakásáról, (Vörösmarty-utca 11. sz.) örök nyugalomra. Áldás és béke hamvaira!

Oly korán elhunyt kedves barátunk temetése holnap, csütörtökön délután 4 órakor lesz a Vörösmarty-utca 11/a. számú házból, ahol a halottat az *Otthon* nevében *Rákosi* Jenő, a *Nemzeti Színház* nevében *Bothly* László bucsuztatja el. A vidéki újságírókat is mély fájdalommal illette meg az ifju költő halála. A nagyváradi hirlapírók koporsójára koszort helyeznek és a temetésen *Fehér* Dezső, *Halász* Lajos és *Kiss* Gereben küldöttek képviselik a nagyváradi sajtót.

Kulturánk mint — export.

Budapest, augusztus 7.

A bosnyák-dalmát vasut által délkeleti irányban kivitelünk kínálkozik. A dualizmusnak megfelelően, talán éppen a kvóta arányában exportálni fogjuk a — kulturát. Ezzel a bizonylatlan tartalmu nyugot-európai gyártmányval fogjuk majd elárasztani a Keletet, első sorban Boszniát és Hercegovinát.

Határozottan érdekes utvonalon. A kopársága és ezzel kapcsolatos szegénysége által mindaddig a modern kultúra áldásaitól megkímélt földterület most átszeli immár a vasut. Lépten-nyomon szembeszökővé válik az ellentét a tovarobogó alkalmazottság és a tájék között. Amaz a kultúra furfangjának egyik szuperlatívusát képviseli, emez a vadidek primitív állapotát mutatja. Ellentét, vagy legalább is eltérő a barangolók megszokott látványától már magában véve az, hogy mérföldeken át vasuton utazva: nem alulról fölfelé nézzük a hegycsúcsokat, hanem felülről lefelé. A hegycsúcsok közelében kanyarog az omnibuszokat vontató igazi vasparipa és itt-ott szédületessé válik az a mélység, mely az egyik oldalról fenyeget. A másik oldalon meredező magasság pedig mint egy hidegszivű idegen közömbösen tekint le ránk. Különösen Uskopolje és Grubosa között nyílt bőségesen alkalom a vasuti terv merész-ségét és a kivitel — könnyelműségét megbámulni. Uskopoljéttől Gravasáig annyira lejtős a pálya, hogy a mozdonyvezetőnek nincs is szüksége gőzre, csupán fékre. De nem csupán lejtős a pályatest, hanem éppen itt legmeredekebb a hegyloldal is, melynek 200—300 méternyi magaslatán siklik tova a vasut olyképpen, hogy a vágánytól egy arasznyi távolságra már a mélység veszi kezdetét. Ez a körülmény, természetesen kiskiklás alkalmával abszolút megszűnteti és kizárja az ugynevezett életveszélyt, csakis az esélyekre föl nem osztható, biztos halálának juttat szerepet. A kivitel könnyelműségét abban látjuk, hogy o vallságos körülmények közt keringő vasut számára Uskopoljén még csak mozdony-váltót sem csinálnak. Az a mozdony, mely Gra-

vosából Uskopoljába, hegynek fölfelé tette meg az utat: nem volt több visszafordítható. Ennél fogva Uskopoljából Gravosába a veszélyes lejtőn végig megfordított lokomotívval haladtunk. És ez, amint ezt minden vasúti gyakornok tudja, megnehezíti a mozdonyvezetést és lefokozza a biztonságot. Igaz ugyan, hogy ránk nézve ez a könnyelmű mulasztás nem járt oly keblemeltem perspektívával, mint amennyire végzetessé válhatik az a rendes vonatok utasaira nézve. Mi ugyanis nyolc vagy kilenc kegyelmes ural, legalább is harminc méltósággal keverődünk volna együvé és ily előkelő emberanyaggal közösen lapultunk volna palacsintáért, ha a vonat kizökken és — ami ez esetben föltétlenül bekövetkezik — a mélységbe lezuhan.

Szinte el sem képzelhető, hogy téli időben, hóval és jéggel borított vágyágyokon, különösen szélviharok alkalmával miképpen fog funkcionálni ez az érdekes vasút. Ha habonás völgék, nem merném falra fűteni az őrdögöt. De mint-hogy se a parasztos, se az úri babonában — a távolhatás és a gondolattranszfúzió erejében — nem hiszek, ezért bátran ide merem írni azt a kasszandrát, hogy az uskopolj-gravosai vasúti szakasz szenzációs balesetek színtere lesz. Ohajtom, hogy tévedjek.

Maga a hatalmas méretű völgy, mely a még hatalmasabb hegyesorsó meredek lejtői által körzöldik, láthatóvá teszi az utazóra nézve mindazt, ami a fantáziát gondolatprodukcióra serkenti és az emberi szellemet poétikus hangulatokba ringatja. A mély völgy, mely szemünk előtt kitarul, és amelynek gyér vegetációja közül ridge sziklatömegek kandikálnak felénk — egy kihalt világ omladékának hatását gyakorolja reánk, — annyira kopár és néptelen, zord hangulat bontakozik ki a hatalmas völgykatalomból, melyet gyöngén ellensúlyoz a szórványos zöld, impresszióknak színt adó hegyesorsó, egy romokban hevező óriási kriptának fogatékos zöldje, fővénye, mohája. A völgy mélyén azonban a földalati szeszélyessége variációval mulat. A völgy göc-pontjából ugyanis egy kisebbfajta hegy emelkedik ki, még pedig két-három épülettel a tetején. A kis hegy esucsonjtján egy hallgatag zárda áll, mellette egy templom szerénykedik. Szerénykedik annyiban, amennyiben mi felülről lefelé tekintünk az istenházára. Egy pillanatra elgondolkodunk a véletlen által nyújtott találó allegórián. Fönn a magasban lármásan robbog a technika büszkesége, a győztes tudomány vívmánya: a vasút. Lent a völgy mélyében, dombnak beillő kis hegyen szerényen húzódik meg az igénytelen vallásosság csendes aziluma: a templom. Néhány kanyarulattal későbbben kiegészíti a zord hegyesorsót és a tátony völgykatalant és a völgy középpontjából kiemelkedő befűtött és beépített dombot: — a szilárd földalati kőszelvény abszolút ellentét, a hig elem. Egy kis vitzükör villan meg előttünk, melyet mintegy mutatába küld a hegyek közé az Adriai-tenger. A vitzükör sima, csendes, sötétes kébbe játszik a színe és mintha pipere volna rajta a meg-megcsillanó fodor, már a távolból is kacérkodik a nézővel. Kacérán és negédesen serkenti ez az idilli látványosság az emberi képzelődést, fölébresztvén benne a régi mottót: Keresd a nimfát, — keresd az asszonyt. Mintha békekövetet küldene a tenger a hegyek elé és mintha az ellenséges tábor durva sziklái között és az egész környéket domináló bergek lábainál mosolyogva diszkurálna a kis parlamentaire. Még egy kanyarulattal és a víz birodalmának előcsarnokába értünk: a gravosai öbölbe. Itt egy másik világ kezdődik, a tenger világa. Idáig vezet a bosnyák-dalmát vasút, ahol azután a nemzetközi országot, ahol a lokális végtelenség, ahol az internacionális tenger összekötő az országot és a birodalmakat egymással.

Az országok nagy esereformáinak egygyel több a véredénye. A bosnyák-dalmát vasút szorosabban kapcsolja monárkiánkhoz az okkupált tartományokat, melyek közvetve és közvetlenül immár össze vannak kötve a kiépített vasút révén Zágrábbal, Budapesttel, Béccsel, Prágával és így tovább.

Megkezdődhet tehát a kulturális átvitel.

Csak az a kérdés, hogy — a frázistól eltekintve — a maga reális valóságában mi az, amiben az ily exportok alkalmával a kultúra megnyilatkozik? Mit exportál a kultivált terület a félvad vidékre? Mi az a kiviteli cikk, mely által a nyugati kultúra keleti irányban terjeszkedik? Elelmi és ipari cikkek forgalmából áll-e a kulturális átvitel procedurája — avagy hatásokból, hatások révén támadó reformokból, a reformok által megteremtett újabb institúciókból?

Mit fogunk mi — és velünk együtt a nyugati szomszéd — exportálni mint kulturális tényezőt Keletre, első sorban Bosznia és Hercegovinába?

Talán a szolid erkölcsöket?

Aligha!

Ugy, amint a papirbuzát nem lehet vagonokba rakni, azonképpen a mi papíron kimutatott szelid erkölcsünk is alkalmatlanok a kivitelre. Csak azt lehet exportálni: ami van.

Talán ideálokkal, a közölkéért hevülő lélekből sarjadó eszményekkel fogjuk gazdagítani a Dél-Keletet? — Importra volna inkább szükségünk ezen a téren, hiszen ideálok tekintetében nemcsak fölöslegünk nincs, de még a saját házi szükségleteinket se igen tudjuk fedezni.

A mi délkeleti kulturális exportunk nem lesz más, mint térfoglalás annak a három faktornak, mely a nyugati társadalmakat jellemzi. Terjeszkedni és dominálni fognak a templomok, több diszszel és kevesebb bensőséggel fog a néplélekbe belekapcsolódni a vallásosság; meg fognak honosulni a pálinkásboltok, valamint ezekkel együtt a szerellemek rendőri felügyelet alá helyezett népiszkolái is.

És különben aligha lehet másképpen. Csak ott nélkülözi a kultúra a torzvonásokat, ahol a magból vagy a gyökérből indul ki a további fejlődés. Csak ott egészséges és természetes a kulturális fejlődés, ahol a kultúra nem import, hanem hazai növény, belföldi plánta, történelmi korszakok természetes evolúciójának következetes eredménye. Ahová a kultúrát úgy hurcolják be készen, kidolgozottan, a maga kialakult teljességében, mint valamely idegen föld terméket: ott nem a kulturának érett és egészséges gyümölcsei, hanem annak túlelt és rothadt és maszlagos bogói válnak piaci cikkekké.

Bosznia és Hercegovinában a néplélekből ki fogja szorítani a kulturális hatás a megtisztult babonát: a vallást és az elfajult vallásosságot vagyis a babonát. A vampirok és lidérek dajkaméséit, a villik és boszorkányok kődös gondolatvilágának hagyományait oszlatni, gyereitnie és hatásában le fogja fokozni a nyugati bölcsesség, a hideg megfontolás és a számítóképesség. A félvad nép lelkével összenőtt természetes poézist esőkenyenti fogja a nyugati népek költői hangulatának mesterséges inspirátora: a pálinka.

De mindez aligha hibás sakkhúzása az érdekpoltikának.

Közelebb akarják hozni a népek lélekének karaktervonalait egymáshoz. A nemzetközi politika egyszerű követel ez exkluzív néplélek számára. A bosnyák nép jellemének hasonlóságban felénk kell közlelednie és a szomszédaságtól eltávolodnia. Mert nem a kulturális misszió volt a bosnyák-dalmát vasút kiépítésének vezető motívuma hanem: a stratégiai szempont. Az őrházak cirádái legtöbbször lövészek. Mint izlés, mint esin, mint dekoráció jelentkezik benne — a politikai számítás.

Feszli Géza.

A kolozsvári zendülés után.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, augusztus 7.

Kolozsvár utcáin még ma is erős katonai és csendőri őráratok cirkáltak; bár mindenfelé teljes nyugalom uralkodik. Néha egy-egy kisebb csoportosulás támad de már a csendőrség illetelmes közbelépése visszavonulásra kényszeríti a kivánsiakat. A sajnálatos esemény miatt és általában a rendőrség reformja ügyében ma délután rendkívüli közgyűlés volt a városházán gróf Beldi Akos főispán elnökölte alatt. Nagy Mór helyettes polgármester jelentést tett a történetekről, mely — ugymond — a rendőrségre nézve igen siralmas volt. Jelentésében fölémlítette, hogy a tömeg a városi színház felgyújtását is ocbavette és köszönettel emelte ki báró Feilitzsch és Palkovics altábornagy írádozásait. Javasolja, hogy:

1. Vegye a közgyűlés tudomásul a tett intézkedéseket, felhatalmazza a tanácsot rendkívüli kiadások megtételére.
2. A kormányhoz állami rendőrség soron kívüli szervezésére feliratot intézzen.
3. Mig ez bekövetkezik, a városi rendőrség újraszervezendő és szabályrendeleti javaslat dolgozandó ki a decentralizáció szem előtt tartásával, (eddig csak a központban volt rendőrség, a kerületekben nem) és előbb esetleg a fővárosi államrendőrség szakképeleményét is vegye igénybe.
4. A költségek beállítása a pótköltségvetésbe.
5. Hatalmazza fel a közgyűlés a tanácsot arra, hogy ma a zavargások metáin megismétlődjenek, avagy éppen állandósulnának, továbbá, ha a meglévő rendőri erő nem válnék ismét erkölcsileg szolgálatra képesek és ha a csendőrség hosszabb szolgálatra föltötte terhessé válnék, avagy megszüntetnének, akkor állandó polgárőrséget szervezessenek.

A javaslatokra hosszabb vita keletkezett. Mindenekelőtt az utolsó pontot mint teljesen fölöslegesét minden szóval elvetette s azt se fogadták.

Balogh Károly tanár bizottsági tag a kényszerítő körülmények folytán ellagadja a javaslatot, de — ugymond — nem válik a város dícsőségére, hogy nem tud rendőrséget fenntartani. Kellő ellenőrzés és tanítás mellett kisebb számú rendőrség is megállja helyét. Panaszolja, hogy a rendőri hivatalokban a

város előkelő polgárságával is úgy bántak, mint bünsökkel.

Boros György a történeteket a városra nézve morális katasztrófiának mondja. A legnagyobb békeség idején ilyen zavargást támaszt az, kire rábíztuk biztonságunkat. A katonai füzedetet eltávolítandónak véli. A rendőrség azonnal kezdje meg szolgálatát. A mobnak nem szabad itt terrorizálni.

Dr. Török István: Nem kell állami rendőrség. A rendőrség jelenlegi keretében kellő ellenőrzéssel tehet szolgálatot. A zavargásra nézve megjegyzi: Tanult embernek nevetnie kell azon, hogy akadt helybeli újság, mely azt a francia forradalommal, a Bastille bevételével hasonlította össze. (Derűltség.)

Dr. Haller Károly föltétlenül állami rendőrséget akar, hisz a főkapitányt úgy is a kormány nevezi ki. Panaszolja, hogy a rendőrség a közönséggel mily tapintatlanul bánik. A rendőrség fizetését emelni kell. A közrendőr havi 40 koronát kap és éjjeli szolgálatot tesz. Ez tarthatatlan.

Feilitzsch báró azt mondja, hogy a zavargás anarchisztikus jellegű volt. A zavargók az ügyesség fogházat is meg akarták támadni, hogy a fegyvereket kiszabadítsák. A katonaság tehetetlenül állott, mert nem volt, aki irányítsa. Még mindig veszedelmesnek tartja a helyzetet. A posztokon nincs őrség. A rendőrség teljesen tehetetlen. A csendőrség hosszabb ideig szükséges és a katonaság is legyen készenlétben. A javaslatot elfogadja.

Szabó Samu felpanaszolja, hogy a városban semmi nyílvánartás sincs, százanéket jönnek a gyanus alakok, kiktől senki sem tud és kik a zavargásoknál a főszerepet viszik. A mult bünei nevelték a rendőrséget, erőszakosságai büntetlenül maradtak. Szogoru takarítást követel.

Somodi István ügyvéd azt mondja, hogy a zavargó tömeg szocialistákból és csavargókból állott. Egy-két uság tüzelte a népet valótlanságokkal. Felkéri a szerkesztőket, hogy munkatársaik az izgatások elkerülésére utasítsa.

Demjén lakatosmester panaszolja, hogy a szocialistákat senki sem kíséri figyelemmel. A sakegyletekre a rendőrségnek ügyelnie kell.

Ferencz József püspök helyesli az intézkedéseket. A legnagyobb elővigyázati intézkedések szükségesek. Vizsgálatot követel a mulasztások ügyében.

Váradí Aurél, tekintettel az új perrendtartás által szükségessé vált nyomozati teendőkre, a rendőrség államosítását e tekintetben szükségesnek tartja. Ello-gadja a javaslatot.

Szentkirályi, a gazdasági tanintézet igazgatója megvizsgálálandónak tartja a sajnós események dolgában a szocialisták és esetleg az anarkisták szerepét.

A szavazás előtt gróf Beldi főispán kijelenti, hogy a bizottsági tagok némelyike által előterjesztett indítványt, hogy a katonaság azonnal bocsáttassék el, még a közgyűlés határozata esetén sem hajlja végre, mert szükségesnek tartja. De mielyet erre nem lát szükséglet, köszönettel mellőzi a katonai iránnyt. Erre va-amennyi indítványozó visszavonta ily iránnyt indítványát és a közgyűlés a jövőben való megnyugvással feloszlott.

FŐVÁROS.

(*) **Báró Wodliáner alapítványa.** A néhai báró Wodliáner Mór alapítványából ez idő szerint 2100 korona áll rendelkezésre, az önhibákon kívül elszegényedett iparosok és kereskedők segélyezésére. Ennek az összegnek a kétharmadát, vagyis 1400 koronát a Budapesteni lakó kereskedők és iparosok segélyezésére kell fordítani, egyharmadát pedig, azaz 700 koronát a Nyitra, Szeged, Szolnok és Lugos városokban lakók támogatására. A belügyminiszter most tudatja, hogy a budapesti iparosok és kereskedők közül tizenegy folyamodott lehet ellátni 100–100 korona segélyvel. Az illetőket a miniszter megnevezi s ezek a pénz a központi állampénztárnál jöhetnek. A vidéki folyamodók az értesítést az illető hatóság útján kapják meg.

(*) **Egy bécsi festő a budapesti szegényeknek.** Bécs város hatósága ma tudatta a székesfőváros tanácsával, hogy Delhaes István festőművész, aki az idén április 18-ikán halt meg Bécsben a budapesti szegények részére ezer koronát hagyományozott.

(*) **Az Erzsébet királyné-ut közbiztonsága.** Az utóbbi időben gyakran előfordult hogy az Erzsébet királyné-ut közlelőben gyanus alakokat, csavargókat láttak lézengeni a környékbeli lakosok, sőt nem egy ízben történt kisebb-nagyobb tolvajlás is a villák és majorok lakosságának a kárára. Az odaváló lakosok a napokban értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a rendőrfőkapitánytól a külterületi rendőrelőnőri állásnak erre a hivatalra képes egyénnel való betöltését tojgák kérn.

(*) **Az új vízidj-szabályzat.** A belügyminiszter a ma érkezett leiratában tudatja a fővárosi hatósággal, hogy a június 12-ikén alkotott szabályrendeletet, amely a vízszolgáltatásra és vízidjakra vonatkozik, jóvá-

hagyta s hogy elutasította a cs. és kir. hadtestparancsnokságnak azt a kívánságát, hogy a főváros adja a kaszárnyáknak kedvezményes áron a vizet.

(*) **Nyomatvány-minták a miniszternél.** A belügyminiszter tudvalevőleg elrendelte, hogy az összes ügyiratok elintézésére szolgáló nyomtatvány-minták példányait terjeszszék föl hozzá a hatóságok. Ilyen felszólítást a főváros törvényhatósága is kapott s ennek a teljesítése nem csekély munkát és utánjárást fog néhány tisztviselőnek okozni, mert tudnivaló, hogy a mai bürokratikus rendszer folyamánaképp már csak az előjárásokról is mintegy ezerféle blankettel használnak. Ehhez járulnak a szakhatóságok blankettjei, amelyek száma háromszáz körül jár. Ha mindezt három példányban küldik föl a minisztériumhoz, akkor legalább is két nagy társzerket kell velük megrakni.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Színészek tanulmányutja.** A Nemzeti Színház művészei közül az idei nyáron többen tettek tanulmányutat. *Gyenes László* és *Mihályi Károly* Londonban járt, *Ivánfi Jenő* Angliában és Franciaországban, míg *Beregi Oszkár* Németországban tett körutat. A külföldi színpadokat tanulmányozó művészek most érkeztek haza.

** **A Fővárosi Nyári Színházban** holnap csütörtökön felelevenítik *Strauss* örökbecsű operettjét, a *Cigánybárt*. A c. mszerepet *Mihályi Ernő*, *Szaifli Sugár* Aranka, *Zsupánt Leóvey* játszza; a többi szerep *Krémer Parlagi*, *Környei* és *Havasi Szidi* kezében van. — Nagy ambícióval készül a társulat a külföldi színpadokon szenzációs sikert aratott *Zaza* című színműre, melynek bemutatója e hó 16-án lesz. Az igazságosság új pompás díszleteket és jelmezeket készített a darabhoz.

** **Zivatar a színpadon.** A színlakak között csinált mesterséges villámlásnak és dörgésnek erős konkurenciát csinált Bayreuthban a felséges természet. A hosszabbajta Wagner imádók nem egyhamar fogják elfeledni azt a borzalmas égháborút, amely a „Bojgó hollandi” bayreuthi diszeloadásán a hollandinak a háját a színpadra érkeztek fogadta. Valóságos eltorpult mellette a színpadi művihar és a mikor a mélyített zenekar dobjai — előírás szerint — elhallgattak, hogy a lírai ömlengésnek utat csináljanak a villám és a mennők dühösen folytatta a mesterséges s alaposan elrontotta az egész előadást. Beszéltek, hogy huszonöt évvel ezelőtt az „Istenek alkonya” bayreuthi előadásakor volt éppen ilyen kalamitás. Maga *Wagner* dirigált. Ekkor is borzalmas égháború volt és a művészek idegesen rettegtek előadás közben a villámoktól. *Wagner* nagyon elégedetlen volt az előadással és erősen „simfolt”; de *Siehr* kamarai énekes kijelentette a nagy mesternek:

— A mennydörgés ellen nincs óvszerünk.

Most a *Bojgó hollandi* előadása közben és általában egész éjjel rettenetes zivatar volt Bayreuthban. Az előadás után százan rohantak meg egy-egy omnibuszt, hogy a városba meneküljenek. de ez is bajos volt, mert a város tele volt tócsákkal és a mélyebben fekvő utcákat a víz teljesen elborította.

** **Hangverseny.** *Nánássy Géza*, a Vigszínház fiatal énekes színésze egymásután aratja a sikereket Erdély jelesebb irodőhelyein és városáiban. Legutóbb *Tusnád*on, *Kovácsán*, *Nagy-Ajtán* és *Kézdivásárhelyen* tartotta meg hangversenyt; most *Borsók*. *Előpatak* és *Málnás* irodőkre várják. Augusztus második felében *Palocsán* kezdve, *Parád*, *Szilács*, *Korintyca*, *Pöstyén*, *Trencsen-Teplicz*, *Igló-Füred*, *Tátra-Füred*, *Bárfa*, *Siófok* irodőköt érinti és a *Margitszigeten* fejezi be hangversenykörútját, mely eddigre a legjobban sikerült.

** **A Magyar Színház pöre.** A Magyar Színház részvénytársaság és *Rajna Ferenc*, a volt igazgató között felmerült 12.000 koronás kötbér pörben a napokban volt az első tárgyalás a kereskedelmi és váltó törvényeszkék előtt. A részvénytársaság jogi képviselője *Hegedüs Béla* ügyvéd illetékességi kifogással élt, de a bíróság a kifogást elvetette, az illetékességet kimondotta és a részvénytársaságot a kilógásból kifolyólag 100 korona perköltségben marasztalta el.

** **A debreceni színház pályázata.** *Debrecen*-ből táviratozzák: *Makó* Lajos színigazgató ma *Debrecen*-be érkezett, hogy a debreceni színházra benyújtja a pályázatát. A debreceni színházra eddig *Makó* az egyedüli pályázó, de *Komjáthi* is okvetlenül pályázni fog.

** **Videki színészet.** *Kövi Ede* szintársulata nagy letészés mellett játszik *Balaton-Bogláron*. A változatos műsor keretében a *Bot* is bemutatott, amelyben különösen *Fehér Laurán* volt nagy sikere, aki *Baracs* né szerepében kiváló tehetségéről adott számot. *Kövi Juliska*, *Kövi Kornélia*, *Gerő Ida*, *Miklósi*, *Miklósiné* és *Csolnákosi* a társulat kedvelt tagjai.

MŰVÉSZET.

□ **Zsilinszky mellszobra.** *Zsilinszky Mihály* közoktatásügyi miniszteri államtitkár mellszobrának mintázását most fejezte be *Strobl* Alajos szobrásztanár. A bronzba öntött szobrot az epreskerti művésztelep parkjában állítják föl.

□ **Az új Szépművészeti Múzeum.** A Városligetben a Műcsarnokkal szemben serényen folyik az új Szépművészeti Múzeum építése. Jelenleg az épület tetőzetlen és az udvarok üvegödelének elkészítésén dolgoznak, hogy télire átfűthessék és kiszáritsák a termeket, amelyekbe már a jövő évben megkezdik a műgyűtemények átszállítását. A múzeum előrésznének alapozási munkálatait legközelebb megkezdik, mert a közoktatásügyi miniszter úgy intézkedett, hogy az egész palota folytatódagasan fölépíttessék. Az építésre szükséges összeget már be is vették a jövő évi költségvetésbe. Az új múzeum ünnepélyes fölavatása így három év múlva megtörténhetik.

SPORT.

Tátra-lomniczi lóversenyek.

Budapest, augusztus 7.

Ma folyt le a tátra-lomniczi lóversenyek első napja. Bár a nevezések után csak szerény sportra számítottak a sportsmanok, váratlanul nagy mezőnyök indultak az egyes futamokban és ha megemlítjük, hogy gyönyörű szép idő kedvezett a mai napnak, úgy valószínű, hogy sikerült napja volt a tátra-lomniczi versenyterének. A nap főszámát *Semper idem* nyerte izgató finish után *Kalupri* és *Bombardier* ellen. *Semper idem* győzelme a *Reeves*-istálló nagy formája mellett szól *Vak Bottyán*, *Aide* de camp és *Olympia* győzelme s úgy látszik az istálló eddigi sikerelenségéért a jövőben busáan akarja magát kárpótolni. A jockeyk közül *Adams* volt a nap hőse, ki három versenyben aratott diadalt.

A részletes eredmény a következő:

I. **Eladók handicapa.** Díj 1800 korona. Távoltság 2800 méter. *Wenckheim D. Vak Bottyánja* (Smejda) első, *Liptay B. Pattogója* (Gallo) második, *Egyedi A. Strohheuerje* (Laznik) harmadik. Azután *Esztelei, Julis*. Totalizátor: 10 : 50. Helyrefogadások: I. 50 : 176. Másodikra nem volt tét.

II. **Csorbai díj.** Díj 3000 korona. Távoltság 1400 méter. *Gróf Wenckheim D. Aide de campja* (Adams) első, *gróf Károlyi I. Sanscorsets-e* (Wilton) második. Totalizátor: 10 : 11.

III. **Tátrai handicapa.** Díj 20.000 korona. Távoltság 1600 méter. *Baró Königswarter H. Semperideme* (Adams) első, *lov. Wiener-Welten R. Kaluprija* (Ross) második, *Napagedli ménes Bombardierje* (Cleminson) harmadik, azután *Alfréd, Felemás, Carmin, Ex-lex*. Totalizátor: 10 : 28. Helyrefogadások: I. 50 : 86. II. 50 : 150 III. 50 : 150.

IV. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Távoltság 1000 méter. *Gróf Degenfeld J. Draginaja* (Wilton) első, *baró Königswarter H. Wassererje* (Southey) második. *Mr. Brooke Tanbetyár* harmadik. Azután: *Lolikosí, Boba, Rusticus*. Totalizátor: 10 : 19. Helyrefogadások: I. 50 : 54, II. 50 : 54.

V. **Kétévesek handicapa.** Díj 2000 korona. Távoltság 1000 méter. *Baró Königswarter Olympiaja* (Southey) első, *Geist G. Deteje* (Ross) második, *gróf Andrassy T. Cartell II.* (Black) harmadik. Azután: *Hü, Sparratucile, Naughti Giri, Aventure*. Totalizátor: 10 : 82. Helyrefogadások: I. 50 : 292. II. 50 : 230, harmadikra nincs tét.

VI. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona. Távoltság 1200 méter. *Mr. Brook Benozéje* (Adams) első, *id. Zanger Balekje* (Gilchrist) második, *dr. Haber L. Tartomja* (Cleminson) harmadik. Futottak még: *Garany, Trilla, Moderne, Pirosoit*. Totalizátor: 10 : 14. Helyrefogadások: I. 50 : 74. II. 50 : 68. III. 50 : 78.

A holnapi napon futják a kétéveseknek nagy handicapját. A mai nap szép sikerei után ez a nap is szép lefolyásnak ígérkezik. E nagy handicapban, a lomnici handicapban:

Helena	lov.	Adams
Szamóca	"	Ross
Red Poppy	"	Huxtable
Menykó	"	Segrott
Godiche	"	Wilton
Parsley	"	Slack

a valószínű indulók. A handicap nyílt jellegű. Papiron *Helena*, *Gurli* és *Parsley* egyenlő esélyűvel konkurrálhatnak. *Helenának* Tátra-Lomniczra menete e kétes. Igen jó híreket hallunk *Red Poppy*-ről, melynek temperamentuma tavasszal sok kívánni valót hagyott hátra, ha ez megjavult úgy a jelentékeny versenyképességgel rendelkező kanca csakugyan nagy kilátással indulhat. Így tehát első sorban *Red Poppy* bírja bizalmunkat *Gurli* előtt. A nap többi jutamára megbeszélésünk a következő: Az eladók handicapját *Cheerup* nyerheti *Artalan II.* ellen. A handicapban *Anita* győzhet *Oppositio* ellen. A lomnici han-

dicap esélyeit fentebb beszéltük meg. A poprádi-díjban *Da kommt sie* bírja bizalmunkat. Az eladóversenyben *Bence* bizonyulhat legjobbnak *Royal Flush* előtt. A napot befejező nyeretlenek versenyében *Atalaya* a tipünk *Lunalilo* előtt.

Tipjeink a következők:

- I. *Cheerup* — *Artalan II.*
- II. *Anita* — *Oppositio*.
- III. *Red Poppy* — *Gurli*.
- IV. *Da kommt sie*.
- V. *Bence* — *Royal Flush*.
- VI. *Atalaya* — *Lunalilo*.

Nyíltér.

Megnyitott az új vizgyógyintézet

NŐI-OSZTÁLYA

a Szt.-Lukácsfürdőben.

Az új vizgyógyintézet külön férfi és külön női osztállyal bír, melyek egész nap használhatók. A vizgyógykezelés minden neme, hölgyfürdők, hideg, meleg és gőzzuhanyok, villamos iv és izzótfényfürdők, masszázs, gyógytornászati stb.

Állandó orvosi felügyelet. A berendezések tökéletessége és szépsége a legnagyobb igényeknek megfelel. Prospektust kívánatra díjmentesen küld.

a Szt.-Lukácsfürdő részv.-társ. igazgatósága.

Graz. szab. Orthopädikus-gyógyintézet

orvosi vezetés mellett.

Első és legrégibb Intézet. Ismételt a legnagyobb díjakat kitüntetve. Prospektusokat ingyen küld a tulajdonos *Gerlitz Gottlieb*, Sparsersbachgasse 51.

Orthopädikus sebészeti gyógyintézet

Dr. WITTEK A., Grác, Merangasse 26.

A gerincoszlop meggörbülésének, löcselábak, lúdtalpak, valamint mindennemű izületgyulladás és bennűs kezelése. Saját műhely Hessing-fele corsettek és apparátusok készítésére.

Prospektusok ingyen.

Míg eddig a régi börtenségek, a legkülönbözőbb súlyos idegbajok, (neurasthenia, vitustano), a sápkór, a női arrot elégtelenül pattanások s a női nem szervek folyócskával kombinált hurutos megbetegedéseinek kezelésénél csekély értékű idegen vizekre voltunk utalva, addig újabban

a PARÁDI ARSEN vízben

(vastartalommal)

olyan kincsünk van, mely minden eddigi arsenvasas vízénél (Roncegno Levico) natásosabb, könnyebben emészthető s manapság már, mintegy legelőbbiek orvosi tekintélyeink felkarolják s a fogyasztók egész serege dicséret hatását hazánkban csaknem kizárólagos keresletnek örvend.

Gróf Károlyi Mihály uradalmi felügyelősége Parád.

Egy postaláda 7 palack parádi arsen vastartalmu gyógyvizet Magyarország összes postáallomásaira 5 korona 80 fillértért börtmentesen szállít a

Főraktár: ÉDESKUTY L. BUDAPESTEN ca. és kir. udvari szállító.

Ásványviz-nagykereskedő.

Kapható minden gyógytárban és megbízható fűszerkereskedésben.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága.

Vagyon 1900. december 31-én

1,687,840,168'54 frank.

Biztosítási állomány 1900. december 31-én

5,914,496,829'12 frank.

Magyarországi vezérigazgató-társaság:
Budapest, IV., Károly-körút 26.

0. cs. és kir. apost. felsége születésnapjára, valamint a **Szent István**-napra Magyarország nemzeti ünnepére, ajánljuk a közkedveltségű

„Transsylvania és Vin brut“

magyar pezsgőket és a francia mód szerinti pezsgőgyártás iránt érdeklődőket gyárunkban bármikor szívesen látjuk. Teljes tisztelettel

Louis François & Co.
pezsgőgyárosok és kir. udvari szállítók BUDAPEST.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Megvert tanító.** Ez év télen történt, hogy *Boschán József* magánhivatalnok 7 éves fia sirva ment haza a dohány-utcai elemi iskolából s otthon elpanaszolta, hogy tanítója minden ok nélkül megverte. Az ügyben íekvő *Boschán* erre olyan dühbe jött, hogy felkelt beteggyárból s elment az iskolába s ott *Bartalus István* tanítót tanulói szemelátára megverte. *Bartalus* panaszára a törvényszék hatóság elleni erőszak büntette címén rendelte el *Boschán* ellen a vizsgálatot. Ez a vizsgálat most befejeztetvén, a budapesti büntető törvényszék vádtanácsa Czárán táblai bíró elnöksége alatt ma foglalkozott ez ügyben a vád alá helyezés kérdésével. A törvényszék *Boschán* Józsefet, akit dr. *Várkonyi Oszkár* ügyvéd védett, vád alá is helyezte hatóság elleni erőszak büntette miatt. Ezen ügyben a főtárgyalást már a jövő hó folyamán megtartják a büntető törvényszéken.

§§ **A családi perpatvar vége.** Örökös volt a viszálykodás a *Demján János*, *Tomicza Meila*, *Tomicza György* és *Putnik István* mesziosi földművelők családjában, melyeket pedig rokoni kötelek esotolt egymáshoz. A perpatvarok napirenden voltak és 1900. december 15-én este annyira fokozódtak, hogy verkedésre került a sor, aminek *Demján János* áldozatul is esett. A jó rokonok, lévén a következményektől, a holttestet az utóan végig folyó patakba dobták, ahol másnap a járó-kelők ráakadtak. A gyanu rögtön a rókaszágra esett, akik nem is tagadták sokáig, mire az esküdtszék *Tomicza Meilát* és *Györgyöt 13 évi*, *Putnik Jánost* pedig *10 évi feyhátra* ítélte, szándékos emberölés büntetésben mondván ki mindhármat bűnösnek. A védők semmisségi panaszszal éltek, melyet ma a kir. Kuria szüneti tanácsa elutasított.

§§ **Gyilkos vadász.** *Dobos* község határán híres orvvadász volt *Komáromy Gábor*, aki vadászás miatt már három ízben szenvedett hosszabb-rövidebb tartamu fogságot. Egyszer egy karcus, osinos őzike akadt az útjába: a *Kármány Lajos* tüzesszemű fiatal felesége. Céiba vette és szíven találta. A menyecske végtelen szerelmere gyuladt iránta és nem egyszerűen ott onajátának kifejezést, vajha az uratól megszabadulhatna, hogy zavartalan csupán szerelmének élhete. Végre is megfogamozott agyában a férjgyilkosság borzasztó gondolata. Egyedül nem merie megtenni, kedvesét igyekezett tehát rábírnai a gyilkosság elkövetésére. *Komáromy* sokáig habozott, de végre is az asszony hosszas unszolására belegeyezett a tervbe. Ez évi január 27-én beállított *Kármánykyhoz*.

— Nem jönnél velem őziesre? A Kőrös-gáton tömérdek őz fuikos, elejthetünk egy-kettőt!

Kármányky belegeyezett és éjféli tájban lovva megindult a Kőrös-gát felé. Alig voltak a fautól néhány kilométernyire, a hátul haladó *Komáromy* nesztelenül levette válláról fegyverét s a gyantalan lépkedő *Kármányky* hátába lőtt, aki a havas gáton nyomban kiszenvedett.

A faluban csakhamar híre futamodott a gyilkosságnak és mivel az egész falu tudott a viszonyról, a gyilkosok után nem sokáig kellett kutatnia a csendőrségnek.

A gyulai törvényszék esküdttörvénye *Komáromy* Gáborot gyilkosság büntette miatt 15 esztendőre, *Kármányky* né pedig felbujtás miatt életfogytig tartó feyhátra ítélte. A védők semmisségi panaszszal éltek, amelyet ma a kir. Kuria szüneti tanácsa *Hammersberg Jenő* koronagyűzész indítványára elutasított.

TÁVIRATOK.

Nápoly, augusztus 7. A *Cripi* állapotáról ma este 6 órakor kiadott orvosi jelentés szerint a beteg állapota változatlan.

Gastein-fürdő, augusztus 7. *Kuyper* hollandi miniszterelnök gyógyhasználatra ideérkezett.

Róma, augusztus 7. *Baccelli* Alfréd földművelésügyi államtitkár ugyanilyen minőségben áthelyezték a külügyminisztériumba; *Tulci* posta- és táviratügyi államtitkár foglalja el helyét. *Tulci* utódjául *Squitti* képviselőt nevezték ki.

Páris, augusztus 7. A kereskedelmi bíróság a *Figaro* részvényeseinek azt a határozatát, hogy *Periviert* és *Rodast* elbocsátja, mint az alapszabályokkal ellenkezőt megsemmisítette.

Pétervár, augusztus 7. Külföldön nyomtatott orosz és lengyel könyvekre 4 1/2 rubelnyi vámot vetettek ki pudonként.

Bukarest, augusztus 7. *Stojolan*, volt liberalis miniszter meghalt.

Az abruzzói herceg a Mont-Blanc-on.

Courmayeur, augusztus 7. Az abruzzói herceg ma megmászta a Mont-Blanc hegycsoport egy eddig el nem ért csúcsát. A lakosság a herceget és kíséreit visszatértükkor lelkes ovációkban részesítette.

A danisgi hadgyakorlatok.

Danisz, augusztus 7. Az itteni nagy gyakorlaton *Roberts* lordon kívül, *Brodrick* angol hadügyminiszter is meg fog jelenni. Kivülök a *Würtembergi* királyt is várják.

Az orosz-román ölelkezés.

Bukarest, augusztus 7. A *Regele Carol* hadihajón tegnap adott diszebédén *Bratiano* közmunkaügyi miniszter, aki ideiglenesen a hadügyminisztérium vezetésével van megbízva, a román kormány nevében üdvözölte az orosz hajórajt, szerenséssé kívánt neki és végül az orosz cárt és cárnét éltette. *Hildebrand* altengernagy a román királyi párra és Romániára üritette poharát. Az orosz hajóraj ma reggel *Várnába* ment.

Konstanca, augusztus 6. Az orosz hajóraj tisztjei reggel 8 órakor visszatértek *Szinájába*. Mindjárt megérkezésük után istentisztelet volt a székesegyházban, amelyen jelen voltak a hatóságok és az orosz tisztok. *Bratiano* hadügyminiszter délelőtt 11 órakor ideérkezett és a *Regele Carol* hadihajóra, majd az *Elisabeta* cirkálójahajóra ment, ahol *Hildebrand* altengernagy látogatását fogadta. A miniszter azután a *Szinopo* orosz hadihajón viszonzta a látogatást. Este a *Regele Carol* hadihajón az orosz tisztok tiszteletere 80 terítékű ebéd, utána pedig a tisztj kaszinóban bál volt. *Károly* király a *Románia csillaga-rend* nagykeresztjét adományozta *Hildebrand* altengernagynak. Az orosz hajóraj többi tisztjei is kaptak kitüntetést.

Szófia, augusztus 7. Az orosz hajóraj ma délbén *Várnába* érkezett. A hajóraj és a *Nadjesta* bulgár jelző gőzös ágyulvésekkel üdvözölték egymást. A kikötőben *Karavolov* és *Sarajov* miniszterek és *Paprikov* tábornok a fejedelem és a kormány nevében üdvözölték *Hildebrand* altengernagyot. Az altengernagy *Karavolov* miniszterelnéknl és *Simeon* metropolitánál látogatást tett és azután visszatért a parancsnokhajóra. A *Nadjesta* hajó és a város orosz és bulgár jelvényekkel van disztve. A kikötőben óriási néptömeg lelkesedéssel üdvözölte a tengernagyot és az orosz matrózokat.

Olaszország Balkán-politikája.

Berlin, augusztus 7. Legutóbb mindenféle különböző híresztelések terjedtek el Olaszország állítólagos szlávbarát Balkán-politikájáról s ezeket a híreket Berlinben és Frankfurtban is kolportálták. Most itteni illetékes részről hangsúlyozzák, hogy az Olaszországnak tulajdonított szándék Albániát illetőleg merő kohlomány, mert nyilvánvaló, hogy Olaszország teljesen azonos célokat követ Ausztriával és Magyarországgal. Minden állítás, amely ezzel ellenkezik, irányzatot megtevésztés, amely annál szemérmelenebb, mert bizonyos körökben ezekben a kohlományokban a legmagasabb személyeket is belkeverik s olyan szándékok tulajdonítanak nekik, amelyek a béke fenntartása ellen irányulnak és sértik Olaszország nemzetközi viszonyait.

Az amerikai sztrájk.

New-York, augusztus 7. A new-castlei *Shafter Steel Company* nak mind a 275 alkalmazottja *Schaffer* felszólítására éjjelkor abbahagyta a munkát. Azt hiszik, hogy e hét végéig 100.000 bányamunkás fog sztrájkolni.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, augusztus 7. A borozló Disconto-bank felügyelő-tanácsának augusztus második felére összehívott ülésén, amelyen meg fogják állapítani a félelvi mérleget, hir szerint a berlini fióktelep esetleges felszólításáról is fognak tanácskozni. A végleges döntést rendkívüli közgyűlésre biznák. Ha ez a közgyűlés helybenhagyja a berlini fiók felszólítását, az ügyek lebonyolítása után felszabaduló összegeket kifizetik a részvényeseknek. Az ügyek lebonyolítására alkalmas pénzesoport közreműködését fogják igénybe venni.

Berlin, augusztus 7. Egy bécsi bank át fogja vállalni a boszniai (Jajce) villamossági részvénytársaságnak négy millió koronát tevő obligációs adósságát, a német Schuckert-társaság pedig kötelezte magát, hogy az obligációkat bizonyos idő múlva magasabb árfolyamon fogja visszaváltani. A boszniai kormány a jajcei villamossági társaságnak legutóbb nagy kedvezményeket adott.

London, augusztus 7. (Gabonapiac.) Az irányzat általában nyugodt. Az árak változatlanok. Városi liszt 23—29 sh. Kepecealj 26 sh. 10 1/2 p. Tengeri 22 sh. 9 p. Behozatal: buza 80,000, árpa 19,000, zab 50,000 qu. Az idő szép, de borús.

New York, augusztus 7. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8.—, (8.—) aug-ra 7.05 (7.10), Novemberre 7.15 (7.20), New-Orleansban helyben 8.— (8.—). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.50 (7.50), Stand white Philadelphában 7.45 (7.45). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.25 (1.25). — *Zsír:* Western steam 8.90 (5.95). Rohe és Brothers 9.10 (9.10). — *Tengeri irányzata* állandó. — Szept-re 60. 1/2 (61. 1/2), Októberre —, (—). — Decemberre 62.— (61. 1/2). *Buza* irányzata szilárd. — Páros ősz helyben 77. 1/2 (77.—). Szeptemberre 76. 1/2 (75. 1/2). Októberre 76. 1/2 (75. 1/2). Dec-re 78. 1/2 (77. 1/2). Májusra 81. 1/2 (—). — *Gabona* szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávé:* lair Rio T. sz. 5. 1/2 (5. 1/2). Aug-ra 4.80 (4.80), Novemberre 4.95 (4.90). — *Liszt:* Spring Wheat cears 2.75 (2.75). — *Cukor:* 3. 1/2 (3. 1/2). — *Őn:* 27.50 (27.66). — *Réz:* 16. 1/2 (16. 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 7. (Terménytőzsde.) (Zárlat.): *Buza* irányzata szilárd. Szept-re 71. 1/2 (69. 1/2). Okt-re 72. 1/2 (70. 1/2). *Tengeri irányzata* szilárd. — Szept-re 57. 1/2 (55. 1/2). — *Zsír:* Szeptemberre 8.57 (8.60). — Októberre 8.62 (8.62). — *Szalonna* short clear 8.35 (8.35). — *Sertésbús:* Szeptemberre 13.82 (13.87). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Madelaine. A szempillák hullásának oka vagy külső, vagy lokális, vagy ideges elváltozás. A terapia ezek szerint jár el. Ha az ok külső, például mérges szempillafestékek gyakori használata idézi elő a bajt, akkor ezesetek használatát meg kell szüntetni. A lokális ok, rendszeren a pillaszőrök megbetegedése. Ez esetben pinzettával húzza ki a beteg szőröket, amelyek helyett egészségesek fognak nőni. Ha pedig ideges elváltozás volna a betegség oka, akkor gyengéd massage segít a bajon.

Tanárjelölt. Igen, van. Szervezeti szabályzatát az egyetem dékáni hivatalánál kaphatja meg. Csak egy levelező-lapjába kerül.

F. A. B. A folyamodványhoz mellékelni kell a születési és az illetőségi bizonyítványt. Egyéb semmit.

Munkaszünet. 1. Igen, csak dohányt és szivart szabad árusítani, mást nem. 2. Az büntetendő kihágás. 3. Nem, nyitra tarthat, de szigorú büntetés terhe alatt nem szabad mást árusítani. 4. Az csak az első büntetés, ismétlés esetén az mindig nagyobbodik.

Sz. D. Maros-Vásárhely. 1. Igen, nagy kedvezményt adott a kereskedelmi miniszter. 2. Akárhonnan utazhatik. 3. Tíz év alatt jogát mindig érvényesítheti.

K. Gy. Temesvár. 1. Még nincs sehol sem életbe léptetve. 2. Önkéntességi jogot mindenestre fog adni, amennyiben kimondják egyenjogúságát az értségi vizsgákkal. 3. Megkapja, ha ez iránt a kiadóhivatal megkeresi.

Sz. Y. Herend. Az ilyen gazdasági és uradalmi állások a *Köztelék* című lapban (IX., Üllői-ut 25.) hirdetik. Ott tessék tudakozódní.

Sz. J. Orosháza. 1. Magyarul kell megírnia. 2. A cím is magyar nyelvű lehet. 3. A folyamodvány az egyetemi tanácshoz intézendő és a vallás- és közoktatásügyi miniszter címére. 4. Egy koronás bélyeg kell rá. 5. Igen, meg kell említeni.

Gondos. Az orvos tanácsa helyes. Mégis ha skrupulusa van, forduljon a központi fertőtlenítő intézethez, amely csekély díjért elvégzi a dezinficiálást.

D. N. Oszkova. 1. Erről a megbízatról nem volt szó. 2. A Magyar Kereskedelmi Közöny (Károly-körut 15.) szállítja.

Julius. 1. Ha tizenöt éves, még kibújhat a frakk köteleztsége alól. 2. Fekete kalap, jobb ha kemény, de lehet puha is.

Vilmos. 1. Valamelyik antikvárius talán megveszi, esetleg *Vass József* (Erzsébet-körut). 2. A Magyar Kereskedelmi Közönynél (Károly-körut 15.) kapható.

K. A. 1. A nevezetességéről nem tudunk. 2. Angolul és franciául.

Sz. L. Legegyeszerűbben úgy oldhatja meg a kérdést, hogy mutatkozzék be a leánynak.

170.372. N. L. Budapest; W. B. Nagy-Káta. Forduljon dr. *Weyner Emilhez*, (IV., Fűrdő-utca 8.) ő megküldi.

Határvidék. Méltóztassék megismétlni a kérdését. szívesen válaszolunk rá.

Dr. F. B. Pápa. A levélről nem tudunk. Méltóztassék megírni, miről van szó és szívesen válaszolunk.

Margitvári. 1. Szerényen és előékenyen. 2. Ez nem illem kérdése. Ha megleszi, nem sérti vele az etikettet.

B. S. Csak terv volt az, amelyet éppen a jelzett okoknál fogva el is ejtettek.

Reménykedő. Mi is csak a hirdetésben olvastuk, egyebet nem is tudunk róla.

Százsorszép. 1. Ismeretlen a tartózkodásuk helye. 2. Ha alkalmasak, közöljük.

Jogász. A hir még megerősítésre szorul a szeptemberi vizsgákra semmi esetre sem vonatkozik.

L. I. Kólozs-Borsa. Jogtalanság ez, legjobban, ha a kereskedelmi és iparkamaránál bejelenti az esetet a jogorvoslatot kér.

K. I. Megrovásra semmi ok sincs.

KÜLÖNFÉLÉK.

Makai Emil verseiből.

Az öreg úr.

Templomba hívják, péntek este.
... Csitt, csendesen jó emberek!
Az orvos senkit sem érez be,
Az öreg úr nagyon beteg.
A romlás ellen mi a zsolttár?
Tizen vagyunk épp — mondjuk el,
Hisz ahol ő van, nem kell oltár,
Az isten háza az a hely.

„Mely nem dicser mindenha Téged,
Szakadjon kettő az a húr —“
Szívbe markolt az enyészet,
És csupa szív az öreg úr!
... E résen át be nem mohtettek,
Jól látni — ott a szenvedő...
Ne sirjatok, hisz csak a szentek
Szenvedtek úgy, mint szenvedő ő.

„Az, aki jámbor, istenének
Nem hányja föl a bánatot —“
Ugy-e, ilyenek ismeretek
Ti mind a jó öreg papot?
Nem zúgolódo, nem mogorva,
... Látjátok ajkán a mosolyt?
Mult ünnepen, így mosolyogva
A menyországról szónokolt...

Ki igazgatja, — az a bányám,
A virrasztók: testvéreim.
Mindannyi boldogsága árán
Könnyitne szenvedésien.
Ha rájuk néz — hogy mosolyognak!
Ha elfordul, mind könnyezik.
Ti mostohái voltatok csak,
Mi volt ő nekem és nekik!

Maga maradt — mi tova szálltunk,
Amire beesteledt...
S míg egy-egy csókra hazajártunk,
Már gyom nőtt a küszöb felett.
Lett volna puha fészke másból!
De itt dött rommá köztetek,
Nem vált el soha templomtól,
Nem vált el soha tölekt!

Az est az égen ott talál még
Egy-két elkésett sugarat,
Mikor még nem nyúlt el az árnyék
S rózsákat ejt le még a nap;
De a magányos öreg úrnak
Ily szépen nem alkotódott —
Az árnyak, azok ráborultak,
De már a fényből nem jutott...

Két éve, hogy csak romja annak
A tisztos ősznek, ami volt;
A régiből szíve maradt csak —
Mondjátok, van-e rajta folt?

A gyűlöletből egy szemernyi
Ha rátapadt-e valaha?
Mert nem tudott mást, csak szeretni,
Úgy mint még senki és soha.

Hogy vitte egy-e házról-házra
A verset, mit a fia irt!
S odaszoritva ajakára,
Ronggyá csókolta a papírt.
Isten helyett egy szöke lányról
Dalolt a pogány troubadour —
És mégis elolvasta százszor,
És sirt és sirt az öreg úr...

... A zsolttárt hol is hagytuk abba?
Ne vétkezzünk, jó emberek;
Imádotok mi se zavarja,
Én betegünköz be megyek.
Ott folytassátok, hogy a jámbor
Nem halhat úgy meg, mint a gaz —
... Ah, feje fölött gyertya lángol!
Ne folytassátok — nem igaz...

A mélységből.

És ögyeleget uton-utfelem,
Van éjéről-éjre egy nyugvóhelyem.

Egy ház előtt — olyan csak, mint a többi,
Egy édes álom lelkeket betölti.

S restelve félig, hogy valaki lát,
Sokáig nézem egyik ablakát.

Sokáig nézem, üzenetre lesve —
A vasredőny, mint sisak, leeresztve.

S mögüle mégis látok minden éjjel
Fényt, — mintha rózsát hintene egy kéz el.

Aranyfodrokban átgördül az éjen,
Hírnök, ki jó, hogy álmodról regéljen...

S amerre színes szárnyát hontja széjjel,
Egy folttal ott fehérebb már az éjjel.

S míg annyi más jár nappal is sötétben,
Én egyetlen sugárral megelégszem.

Romantika.

Hét éve koldulom szerelmed,
Hét hosszú éve, angyalom,
Fáradt madárként ér le hozzád
Hajdanta szárnyaló dalom.
Melódiám már kopottak,
A tavasz elhagy, itt a nyár —
Kijózanodtunk mindkettén,
Be kár éretünk, óh be kár!

Hiába sirtam a tilinkón,
Én együgyű pásztorgyerek!
Teérted eljön a királyfi,
Ki nem dalol s nem érzeleg.
De rám, bohó királykisasszony
Többé tudom, seholse vár —
S szívem be fogja érni mással,
Be kár éretünk, óh be kár!

már el is felejtettem, hogyan mondtam! Valóban elfelejtettem!

— Hát akkor... menjünk!

Varenka indult el előbb.

Néhány percig Szergejevics Hippolit gondolkodott ezen a jeleneten, amely nagy bizalmatlanságot teremtett közte és a fiatal leány között és arra az eredményre jutott, hogy bizony nagy ügyletlenséget követett el Varenkával szemközt. Hallgatagon ment mellette Varenka, lehorgaszott a fejét és nem nézett Szergejevics Hippolitra.

— Hogy magyarázzam meg neki az esetet? — töprengett Szergejevics Hippolit.

Varenka hallgatása bántotta, lehangelta. Ugy érezte, hogy Varenka rosszat gondol felőle. Mivel pedig semmiféle kibuvót nem talált, kelleetlenül mosolyogva mondta:

— Kár, hogy a vendégeik nem tudják, hogy tölti maga tőlük távol az idejét...

Varenka ránézett, mintha messziről hívnák vissza a szavai, lassan-lassan eltűnt arcáról a komolyság és egy gyerekesen kedves mosolygásnak adott helyet.

— Igen... Ha tudnák, bánkódnának... De meg fogják tudni, ah, megtudják majd... Es talán rosszat fognak felőlem gondolni...

— Fél?...

— Én? Ezekről a vendégektől? — kérdezte halkán, de mégis bosszusan Varenka.

— Bocssága meg a kérdésemet!

— Nem baj... Hiszen én nem ismer engem... Nem tudhatja, mennyire ellenszenves nekem valamennyi! Némelykor valamennyit szeretném leteríteni a földre s rá szeretnék lépni az areukra, aztán bekötném a szájukat, hogy soha többé ne beszélhessenek. Ó valamennyien alávalóak!

A harag és düh úgy tüzelt a szemében, hogy ránézni is kellemetlen volt. Szergejevics Hippolit elfordult és így szólt:

— Milyen kár, hogy olyan emberek között kell élnie, akiket gyűlöl... Hát igazán nincs

Megverte isten azt az órát,
Amelybe' hős fészket rakok;
Kemény lesz minden párna nekem,
Ha rólad nem álmodhatok.
Reád egy elhibázott élet,
Reám kettőnek átka vár —
De sajna, majd csak elviseljük,
Be kár éretünk, óh be kár!
Még csak nem is ölekezik majd
Sirunk fölött két rózsát,
Amely kettészakadt szivekből
Egy éj alatt bimbózza nő.
Nem fonja egyívű szerelmünk
Még az a hant se, mely lezár —
Megalni sem lesz érdemes hát,
Be kár éretünk, óh be kár!

— A király segít Lisszabonban kedves történetet beszélnek Dom Carlos királyról. Nemrég ugyanis egy impresszárió öt spanyol táncosnót hozott Lisszabonba, akik a Teatro Trinitadában léptek fel esténként. Az utolsó est után az impresszárió megszökött és az öt táncosnó pénz nélkül, adóssággal telten maradt Portugália fővárosában. Másnap a szállodából is kitétek őket. Az öt leány a spanyol konzulhoz fordult, aki azonban nem volt hajlandó segíteni rajtuk. Elhatározták tehát, hogy Cintraba a királyi kastélyba zárandóknak, hogy a királynak elpanaszolják a bajukat. Ez azonban nem volt olyan egyszerű dolog, amint hitték. Audienciát nem kapnak egykönnyen, folyamodásukat pedig feltétlenül elutasítják. Azt a tervet főzték hát ki, hogy a királyt megszólítják, amikor a parkban sétál. Elbujtak egy bokor mögött és amikor a király néhány lépésnyire volt csak tőlük, előrohantak rejtékelyükből, de egyszerre zavartan megálltak. A király jóakaróan mosolygott feléjük:

— Mit óhajtanak hölgyeim?

Erre könnyzapor között elmondták a leányok szomorú helyzetüket. Dom Carlos, akinek a szíve nőikkel szemben ritkán kőkemény, hamar megpuhult és sokáig csevegett a táncosnókkal, akiknek végül odaajándékozta pénztárcájá tartalmát, amely minden bajnak és bánatnak véget vetett. A leányok hálából meg akarták csókolni a király kezét, de Dom Carlos, az udvarias király nem engedte és — amint azt egy indiskrét tanu állítja — ő csókolta...

A további részletekről hallgat a krónika.

— Olasz párbajok. Gelli Jakab, a Duelli morteli nel secolo XIX. című könyv szerzője, nemrégiben érdekes tanulmányt tett közzé, amely az olaszországi párbajokról szól. Tanulmánya az utolsó két évtizedet tárgyalja. Kimutatja, hogy az új büntetőtörvény behozatala óta a becsületbeli ügyek fogynak. 1879-től 1889-ig átlag 276 párbaj volt egy évben; az utolsó évtizedben, főleg a Zanardelli-törvény alkalmazása után ez a szám 116-ra csökkent. Meglehet, hogy

közöttük egyetlenegy sem, aki magának is kellemes...

— Nincs. Tudja, az egész világon roppant kevés a nekem kedves és kellemes ember... Valamennyi olyan kopott, olyan lelketlen, olyan kellemetlen...

Szergejevics Hippolit mosolygott ezen a panaszon és némi gunnyal mondta:

— Maga még nagyon fiatal ahhoz, hogy úgy beszélhessen. Várjon egy kissé, talán mégis találkozik majd egy emberrel, akivel meg lesz elégedve... Ez aztán majd minden tekintetben érdekes, kedves és kellemes lesz maga előtt...

— Ki legyen az? — kérdezte hirtelen Varenka.

— A leendő férje.

— De ki lesz az?

— Hogy tudjam én azt?! — felelte Szergejevics Hippolit, vállalt vonogatva, miután az élenk kérdézősködések nem is voltak inyére.

— Es mégis így beszél...

Varenka sóhajtott és tovább ment.

Egy cserjés, bokros részhez érték. A cserjék alig értek a vállukig, az ut azonban a legszertelenebb kanyarulatok között vezetett benne. Olyan volt ez, mint egy sűrű erdő.

— Férjhez menne maga? — kérdezte Szergejevics Hippolit.

— Igen... Azaz, hogy nem tudom! Nem is gondolokom elfőtöl... ..

Szép szemeivel mintha a távol messzeségbe pillantott volna, mintha valami olyanra gondolt volna, ami nagyon kedves és nagyon drága a szívének.

— Magának a tolet a városban kellene töltenie, ott a szépsége általános feltűnést keltené. Es csakhamar megtalálná, amit kíván... Mert sok-sok férfinak lenne az a hő vágyakozása, hogy magát feleségének szólíthassa...

Szergejevics Hippolit ezt lassan és halkán mondta, miközben végignézte többször a leány termetét.

(Folytatása következik.)

REGÉNY.

EGY LEÁNY.

Irtá: MAXIM GORKIJ.

(19)

Szergejevics Hippolit odanézett és nagy, fekete foltokat látott Varenka ruháján, amelyek mind jobban terjedtek a fehérségben és szinte bántották a szemet.

— Szeretem a megszokást, hogy téged oly szent tisztaságban látlak folyton, annyira szeretem, hogy ruhádnak egyetlenegy foltja is elhomályosítja az én lelkeket...

Igy szólt Szergejevics Hippolit. Lassan mondta és megállt a mondata után. Varenka meglepetését nézte, az arcát, amelyen — a piros ajkak körül — egy elfojtott mosoly játszadozott. Kérdő tekintettel szegeződtek a szemei Szergejevics Hippolitra, aki úgy érezte, mintha tüzes lávával telnék meg a melle s mintha esodás ígéket akarna kinyilatkoztatni, amilyeneket még senkinek sem mondott s amilyeneket eddig még nem is ismert.

— Mit mondott? — kérdezte makacsul Varenka.

Szergejevics Hippolit megremegott, mert Varenka hangja szigorúan esengett. Valahogy kis nyugalmat erőszakolt magára és hozzá fogott a szavai magyarázásához:

— Egy költeményből idéztem... Oroszul úgy hangzik, mintha próza volna... de azért hallhatja, hogy vers... Azt hiszem, egy olasz költeményből való ez az idézet... komolyan, nem emlékszem pontosan... Különböz lehet, hogy próza, valamely regényből való... Csak úgy hirtelenében jutott az eszembe...

— Hogy hangzik? Mondja csak el még egyszer — kérdezte Varenka.

— Szeretem... — megakadt Szergejevics Hippolit és a homlokát, törölte. — Hisz-e kérem,

ez a oszkenés csak látszólagos, de tény az, hogy mióta a párbajozók és a segítők egyaránt szigorú törvények alatt állanak, sokkal kevesebb becsületbeli ügy jut nyilvánosságra. Nem csekély hatással volt a párbajok oszkenésére néhány halálos kimenetelű párbaj, főképp a Cavalotti-féle párbaj, mely a *codici cavallereschi* módosítását vonta maga után. Ma már inkább a törvényszéknél keres elégtételt az olasz, míg azelőtt Olaszországban mindenki párbajozott. Hivatalnokok, sőt papok párbajoztak, nem is szólva a katonákról, képviselőkről és újságírókról. A hadseregbe átlag 90 párbaj esik évente, a sajtóra 45, az ügyvédekre 27, míg a képviselők, igaz, hogy csak 608-an vannak, 15 lovagias mérközéssel is beérik.

— **Tombola a Hohenzollern yachton.** A német császár legutóbbi északi tengeri útja alkalmával Laerdalsgerenben találkozott az Auguste Viktória nagy személyszállító hajóval, amelynek számos előkelő utasait meghívta a Hohenzollern-yachtra, akiket lejelelmi módon megvendégeltetett. Vacsora után mikor az egybegyűlt vendégek kedélyes beszélgetésbe elegyedtek egymással, Vilmos császár egy étlapot vitt elő s annak hátlapjára a következőket írta:

Az Auguste Viktória legénysége számára rendezendő tombola céljára.

Laerdalsgeren, 1901. július 21.

Vilmos.

Elképzelhető, hogy a császári eszmének milyen hatása volt. Egy-kettőre elhatározták, hogy ezer darab sorsjegyet bocsátanak ki, amelynek darabát négy márkáért adogatták el az utasoknak. Az eladás sikerét előmozdítandó, rögtönzött művész-előadást is rendeztek a császári yachton. Így a hajón levő katonazene hangversenyén kívül *Kielmannsegg* grófiné zongorajátékával és humoros kupliával gyönyörködtette a vendégeket. Majd *Lautenburg* Zsigmond, aki két nagy német színháznak az igazgatója, néhány költeményt szavalt el *Petőfőtől*, amely viharos tetszést keltett. Közben mindenféle tréfas csalafintasággal tuladtak az ezer sorsjegyen, jóllehet mindössze csak háromszázatvanöt utas volt a Hohenzollernen. Végre a buzás is megtörtént és a szerencsés nyerő egy dusszadag amerikai fiatalember lett, aki örvezdve vette át a lönyereményt — a császár kéziratát. A tombola nagy örömet okozott a nagyszámu vendégseregnek, de az Auguste Viktória legénysége örült legjobban a sorsjáték eredményének.

— **A boromissza képviselő.** Néhány nap előtt meghalt Párisban dr. Michou, a francia képviselőház legeredetibb alakja. Mindig hajadon övel járt az utcán is, a legnagyobb hidegben is. A parlamentben mindig fantasztikus vadászöltönyben jelent meg. Michou éber öre volt az államháztartás rendjének. Csak két télet izgatta fel mindig: a színházak szubvencionálása és az új vízvezetékek tétele. Sohsem járt színházba és sohsem ivott vizet.

— A bort tisztán kell inni — szokta volt mondani.

Egyszer egy nagy vízvezeték terve feküdt a a kamara asztalán. Nagy beszédekot mondtak mellette és ellene és felelítették, hogy mennyi minden francia polgár napi vízszükséglete. Michou egyszerre felugrott a helyéről és ezt kiáltotta:

— Hát vannak emberek, akik naponta 100 liter vizet fogyasztanak?

Amire egy párisi képviselő nagy derűtség közölte a következő választ adta:

— Vannak nemzetek, amelyek a vizet mosásra sőt mosásra is használják!

Amikor *Grenier*, a muzulmán képviselő tartotta bevonulását a kamarába és a Korán utasításai szerint naponta elvégezte a mosdó szertartást a Szajna partján, Michou kimaradt a házból. Ennyi vizet még egy kollégának sem tudott megbocsátani, otthagya inkább a polukát.

— **As arany hazája.** Megbízható becslés szerint a klondikei aranybányák ez évben ötven millió dollár értékű ércalappal fogják Amerikát gazdagítani, sőt a hír szerint biztos alakra lektették még azt is mondja, hogy tíz éven át évről-évre legalább is ennyi jövedelemre lehet számítani. Biztossá teszi ezt a mesés előirányzatot a geológiai tünetek alapos ismerete, egyúttal pedig az is, hogy a kiaknázás módozatai a lehető legnagyobb tökélyt érik el és lehetővé teszik azt is, hogy a földgyomrában rejlő aranytartalomnak megdözsmlása szünet nélkül, szakadatlanul funkcionáljon. Mikor a klondikei aranybányák művelését megkezdették, akkor csak a téli hónapokban tolt az aknamunka, a nyári évszak pedig megakasztotta a folytatólagos munkálkodást. Ezentúl az évszakoktól függetlenül napról-napra és óról-óra szedgetik ki a sárga fémeket a földből és gyűjtik rakásra a milliókat. Habár itt rend-

kül magas a munkabér és kedvezőtlen az égél, sőt a közlekedés is nagyon nehézkes, azért mégis ez a legjövendelműzőbb aranybányája a földnek. Sehol se oly gazdag a földréteg és a kőzet aranytartalomban, mint Klondikén.

— **A mézeskalács, mint a népszerűség fokmérője.** *Faure* Felixről beszélük, hogy nagyon híu volt a népszerűségére. Népszerű akart lenni mindenáron és bizonyosságot óhajtott volna szerezni arról, hogy hát valóban népszerű ember-e ő? Rettenetesen zavarba tudta hozni a környezetét ezzel a kérdéssel, amely mint versben a refrén, folytonosan viszatért:

— Mondja kérem, népszerű vagyok én?

Történt, hogy egy napon az elnök meghívta asztalához az Elysée őrségének a soros parancsnokait, egy fiatal hadnagyot, aki nem ősmerte *Faure*nak ezt a gyöngéjét. Az ebéd vége felé azonban ő is megkapta a szokott kérdést.

— Mondja kérem, népszerű vagyok én?

A hadnagy őtül-hatolt, aztán egész őszinteséggel így felelt:

— Aligha elnök ur.

Faure elszomorodott és látható bosszúsággal szólt.

— Azt hiszi, hadnagy ur? És miért hiszi ezt a hadnagy ur?

A hadnagy látta, hogy bakot lőtt, de megható naivsággal tisztára mosta magát.

— A dolog így áll, elnök ur. Még gyerekkoromban volt, hogy atyám így szólt hozzám: fiam milyen nagy ember az a *Thiers*! És milyen népszerű. Ott van a képmása mindenütt a fűszeresboltok kirakataiban. Mézeskalácsból gyurva. Elnök ur, az ön mézeskalácsos-portróját még egy fűszeresbolt kirakataiban se láttam.

Faure megkönyebbülten mosolygott.

— Valóban, ennyire mégsem vagyok népszerű, mondotta.

Es három nap mulva megjelentek a fűszeresboltok kirakataiban a népszerűségének hirdetői a mézeskalácsból gyurt *Faure* Féuxek! És azon év költségvetésében egy ilyen tétel is szerepelt: „A mézeskalács ipar támogatására — 10.000 frank“ ...

— **A bonbon történetéből.** Történelmi adatok igazolják hogy a bonbon már az ókorban is nagy szerepet játszott azoknál, akik kedvelték az édességeket Róma és Athén asszonyai mindig hordták maguknál bonbonokat és különösen Athén ipara e téren oly tökélyre emelkedett hogy a későbbi idők emberei is irigyelték *éle*. Az elkényeztetett római nők nélkülözhetlen *deiciemeja*. alak és iz tekintetében, azonosak voltak a mai olasz specialitással: a *mandorlatoval*. Amikor *Kleopatra* egyszer a bonbonnierjében csak néhány fajta cukrot talált, a változatosságra vágyó asszony leoldott a nyakláncáról egy gyöngyszemet és azt nyelte le. A gyöngy egy fél millió koronát ért. Ez az ötlet nagyon megtetszett *Claudius* tekozló fiának aki aztán többször megengedte magának ezt a luxust. *Maza* *Calgula* is többször elkövette ezt a drága tréfát. Velencében a *konfetture* nagyon régen ismert csemege. Ünnepi lakomákon nagy tömegben fogyasztották. Franciaországban csak a keresztes hadjárat idején ismerték meg, amikor a lovagok hasonló produktumokat hoztak a szent földről és a tengeri utazók Indiából. 1099-ben *Bouilloni* *Gottfried* Szíriában megismerte a cukornádat és nagyon élvezte annak pompás nedvét. A 13. század elején a zsidók Szíliában nagy területen ültették a Keletről importált cukornádat. Munkájukat siker követte. Madeirában, Braziliában, Portugáliában, a Kanári szigeteken, *Sant-Domingó* szigetén a cukornád nemokára a gyarmatok lukratív keresetforrása lett. A francia forradalom előtt való időben a cukoripar hatalmasan fellendült. A *Frères Boucherie de Berey* cég gyártmányai világhírűek voltak.

A középkorban bonbonokat csak a leggazdagabb nemesek részére készítettek. Az erre szükséges fűszereknek Keletről való megszerzésekor bátor hajósok vállalkoztak. A bonbonniért akkor apródok hordozták magukkal, de csak a ház urát és urnőjét kínálták. A vendégeknek csak a bonbonok — nézése jutott.

A zsebbevaló bonbonok divátja az ujkor. Nagyon hamar terjedt el az előkelő társaságban. IV. Henriknek a genuai bonbon kedvenc csemege e volt és ezzel tüntette ki a fogadások alkalmával azokat a hölgyeket, akik szimpatitáját megnyerték. A Mediciek kereskedelmi szempontból szerették a bonbonokat. És a történetírók megemlítik, hogy a bonbonokon szerzett jövedelmük meghaladta bankjaik bevételeit. A tizenharmadik században a legütközetesebb módon készített bonbonoknak veszélyes konkurrensé támadt: a csokoládé. Azok a spanyolok, akik *Cortez* *Ferdinánd* veze-

tése alatt Mexikóba mentek, fedezték fel ezt az előnyös táplálószeret. Hazájukba hozták, ahol csak hamar nagy mértékben elterjedt. A sennorriát a kellemes italt még a templomban misék alatt is itták, az inkvizíció tízes máglyája mellett is, sőt a bikaviadalok alkalmával is.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Ipar- és mezőgazdasági kiállítás Verscezen. *Verscezen* a jövő év derekán *Herczeg* *Ferenc* országgyűlési képviselő támogatása mellett ipari és mezőgazdasági kiállítást rendeznek, amelynek *Zákó* *Milán* főispán lesz a védnöke, elnöke pedig *Seemayer* *János* polgármester. A tervbe vett kiállítás célja: a kisipar pártolását elősegíteni, az iparosok termékeit minél szélesebb körben megismertetni, az iparosokat kitüntetésekkel buzdítani. *Verscez* városának az iparkiallítás mellett nagy és fontos érdekei csoportosulnak a kiállítás körül. Hazánk déli nemzetiség-lakta végvidékén *Verscez* városa mindenkor önmagára volt utalva: hazafiás lakosságának lelkes buzgótsága kitartó szorgalma és a jövőbe vetett bizodalma annyi végzetes csapás ellenére is újateregetett a város és vidék gazdasági existenciáját. A kiállítás megvívását 1902. augusztus 15-ére tervezik s valószínűleg szeptember hó 15-én zárják be. Időleges átalat, baromfi- gyümölcs- és szőlőkiállítás is lesz, amely utóbbi borvasárral lesz egybekötve. Részletes prospektust és bejelentési ívet mindenki kaphat a kiállítás végrehajtó bizottságától. A bejelentés határideje folyó évi október hó 15-én jár le.

Gyümölcsértékesítő tanfolyam. A budapesti m. kir. kertészeti intézetben (Gellérthegy, Meneusi út 45. sz.) férfiak és nők számára e hónap 26-ikától 30-ikáig bezarólag gyümölcsértékesítő tanfolyamot rendeztet a földművelési miniszter. A jelentkezés egyszerű levélben történik és e hónap 10-ikéig küldendő be az intézet igazgatóságához. Az igazgatóság a jelentkezőket kérsük eredményéről közvetlenül fogja értesíteni. A tanfolyam ingyenes, a részvétel azonban az illető halgató költségén történik.

Vásárosanok. *Vilmos* és *Bruce* hatóságai közvetítő üzleti jelentése. Jótékony hatást gyakorolt e bet első felének forgalmára a hűvösebbre fordult időjárás. Különösen a tojás- vad- és húszület érzi ennek áldását a forgalom is ennek megelégedés élénkebben alakult. Részletesen a következők képet adhatjuk üzletünk menetéről: A tojásüzletben tegnap javulás állott be s készleteinket 55—60 koronás áron helyeztük el. A kereslet ma még jobban emelkedett tovább, úgy hogy iriss árut ma már 57—58 K-va értékesítettük. Ez uton is felhívjuk t. üzletleinket hogy most a legszorgalmasabban szállítsanak. A gyümölcs élek közül ama, ringló ősi barack és szőlő volt jelen-tékenyebb mennyiségben piacon. Nyári ama méter-mázsáját 8—14 koronával, lebé ringló métermázsáját 12 koronával, ősi barack kiijót 40—60 fillérral helyeztük el. Korai madeiam szőlőt 40—60 fillérral adtunk el kilonként. Közöséges sárgadinnyét 7 koronával görögünnvét 16—25 koronával hoztunk forgalomba 100 darabonként, vagonrakományokban eladva. Turkesztán dinnye a nagyban eladásnál 14 koronával két métermázsánként, a detail eladásnál némeg jobb árakat értünk el. A vadak szállítása a hűvös idő következtében már nem igen veszélyes. Őzek egészben 1.40—1.60 koronával kerültek eladásra kilonként. Vadruca 1.—1.20 koronával, fogoly 1.20—1.40 koronával két darabonként. — A tejtermékek általában jói keresettek s a lözövaj iránt is most nagyobb érdeklődés mutatkozik. Prima teavaj kilonként 1.90—2.20 koronával, iriss lözövaj 1.60—1.70 koronával kelt, tehénuró kilőjáért 8—20 fillért fizettek. — Elő baromfiakból rántani való csirkét 1.—1.30 koronával, sütni való 1.40—1.80 koronával, tyukot 2.—2.40 koronával adtunk el páronként, minőség szerint. Hízott juca 3.20—4.20 korona, sovány 1.80—2.40 koronát fizez páronként.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Buda-pesten* pénzben 42.— korona, áruban 42.50 korona. *Bécsben* 40.80 korona pénzben, illetve 41.20 korona áruban.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székess-lővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1901. évi augusztus 7. Készlet 196 darab. Érkezett 605 darab. Összesen 801 darab. Eladatott 700 darab. Maradt 101 darab. Napi árak: 120—180 kg gramm sulyban 88—92 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 88—92 koronáig, 320—380 kgr. sulyban 86—90 K.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 76—84 koronáig. Malac — — — korona. A vásár élénk volt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, augusztus 7.

Nyugodt iránzat és változatlan árak mellett 24.000 métermázsas buza került forgalomba.

Rozs csöndes.

Zabot sürögösen kínáltak, 10 fillérral olcsóbb.

Arpa nyugodt.

Eladatott:

Buza (6). *Tiszavidéki*: 150 mm. 78 k. 8 K. 10 L. 250 mm. 76.5 k. 8 K. 10 L.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakönyvtár és keleti maintár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-12 óráig délután 2 óráig. Hazai termékek kiállításai: délelőtt 9-12 óráig délután 2 óráig. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakönyvtár és keleti maintár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-12 óráig délután 2 óráig. Hazai termékek kiállításai: délelőtt 9-12 óráig délután 2 óráig. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakönyvtár és keleti maintár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-12 óráig délután 2 óráig. Hazai termékek kiállításai: délelőtt 9-12 óráig délután 2 óráig.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 7. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Grill János és Grillné Steiger Erzsébet tanítót, illetve tanítónt a lazonyi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, illetve tanítónővé, Babinetz Anisét tanítónt és szántói állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Keszthelyi István, Nikolics Zsigmond és Keszthelyi Nyuli Etelka tanítókat, illetve tanítónt a polsói állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítóknak, Wedel Lujza kisdövényőnt a nagykeréki állami kisdövényődi kisdövényőnt, az új-szentannai polgári iskolához Szabó Béla és Szántó Péter új-szentannai polgári iskolai tanítókat rendes tanítókká, Berezny Lajos új-szentannai községi polgári iskolai tanítót pedig segédtanítónak nevezte ki, egyszermind Szabó Bélát az igazgatói teendőkkel megbízta. — Az igazságügyminiszter Jeney Sándor debreczeni törvényszéki aljegyzőt a debreczeni törvényszék elnöke Kaity Antal nagykindai lakost, a vezetése alatti törvényszékhez hivatalosul; a szombathelyi törvényszék elnöke Gerencsér István szombathelyi lakost a községi járásbírószághoz ugyancsak hivatalosul nevezte ki.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter dr. Simonffy Emil újradí járásbírói albirót a temesvári ítélőtáblához tanácsjegyzővé rendelte be.

Athelyezések. Az igazságügyminiszter Klie János lengyel-tői járásbírói végrehajtót a szigetvári járásbírószághoz; — a vallás- és közoktatásügyi miniszter Kecskeméthy László és Kecskeméthyne Barabás Margit gyalári állami elemi iskolai

tanítót, illetve tanítónt, a mezőbányai állami elemi iskolához, Kramer Gyula pászói állami polgári iskolai tanítót, jelenlegi minőségében a békéscsabai állami polgári iskolához, — Kochner Ertl Aranka magyar-óvári állami polgári léányiskolai tanítónt, jelenlegi minőségében a pápai állami polgári iskolához; — Polgár József zólyomi állami polgári iskolai tanítót, jelenlegi minőségében a szegedről állami segélyezett községi polgári iskolához, — Windisch Hilda tóközi állami elemi iskolai tanítónt a budafoki állami elemi iskolához, jelen minőségében áthelyezte.

Névmagyarázatok. A belügyminiszter megengedte, hogy Bzduch János budapesti lakos vezetéknévét Vikára, Deutsch Sámuel berlini lakos vezetéknévét Németer, Neuwirth Albert budapesti lakos vezetéknévét Nógrádra, kiskuro Rosenzweig Lajos budapesti lakos vezetéknévét Ráczra, Gottlieb Antal budapesti lakos vezetéknévét Gáborra, kiskuro Hakenberger István temesvári lakos vezetéknévét Havasra, Mujzer Andras karmacsai lakos saját, valamint kiskuro gyermekei; Anna, Erzsébet, András, Mihály és Mária vezetéknévét Dömötörre, Mujzer István karmacsai lakos a saját, valamint kiskuro gyermekei; István, Julianna és Terezia vezetéknévét Dömötörre, kiskuro Schlesinger Jenő és Schlesinger Károly aradi lakosok vezetéknévét Sehesre, kiskuro Stern Lajos csucsi lakos vezetéknévét Irsaira, Weisz Sámuel kaposvári lakos vezetéknévét Vargára, Korityák Péter szőlőmiskóti illetőségű Varranón Álomászó csendőr vezetéknévét Kunfalvira, Baum József mikési lakos vezetéknévét Benedekre, Salamon Nánán tordarturai lakos, valamint kiskuro Simon, Lajos, Bernát, Lina, Antal és Mór gyermekei vezetéknévét Andrássra, Kellner Lipót budapesti lakos vezetéknévét Kovácsra, Stern Mór győri lakos vezetéknévét Csillagra, Müller Dávid sárvári lakos vezetéknévét Molnárra, Weinreb Adél budapesti lakos vezetéknévét Verőre átváltoztatva.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, augusztus 7.

A depressziók Oroszország és a Fekete-tenger felett egyesültek, míg nyugaton a maximum helyzete változatlan.

Az idő európaszerinti és így hazánkban is változókéony és sok helyütt esős, vagy zivataros volt.

A hőmérséklet jelentéktelenül süllyedt és eloszlása egyenletesebb lett.

Küldés: Északnyugati légáramlással változókéony és sok helyütt, de főleg Keleten esős, vagy zivataros és enyhé idő várható.

Viz állás.

	Aug. Aug. 7.	Aug. Aug. 6.	Aug. Aug. 5.
Ann	Schörding — 2.30 2.10		
Duna	Passau — 3.48 3.90		
	Lina — 1.75 1.85		
	Bécs — 1.98 1.83		
	Pozsony — 3.31 3.42		
	Komárom — 2.52 3.65		
	Budapest — 1.84 2.14		
	Pala — 1.20 1.38		
	Mohács — 2.07 2.01		
	Gombos — 2.08 2.06		
	Ujvidék — 2. — 1.95		
	Pancsova — 1.82 1.77		
	Orsova — 1.82 1.77		
Móra	Magyarfalva — 0.90 0.73		
Vág	Zsina — 1.10 1.07		
	Trenseán — 0.77 0.65		
	Szard — 1.20 1.04		
Rába	Sz.-Gothárd — 2.24 2.10		
	Sárvár — 2.04 2.08		
	Győr — 3.28 3.97		
Dráva	Péttau — 1.83 1.23		
	Zákány — 0.32 0. —		
	Boros — 0.18 0.88		
	Eszék — 1.55 1.61		
Mura	M.-Szerhády — 0.50 0.49		
Száva	Szelek — 0.28 0.28		
	Szelek — 0.16 0.16		
	Mitrovica — 1.38 0.40		
Szamos	Deés — 0.41 0.40		
	Szatmár — 1.20 1.42		
Kraszna	N.-Mádgy — 0.10 0. —		
Latorca	Munkács — 0.48 0.19		
Laborca	Hononna — 0.13 0.15		
Ug	Ungvár — 0.19 0.08		
Tisza	M.-Sziget — 0.65 0.60		
	Tokéhsza — 0.80 0.82		
	V.-Nemény — 0.08 0.15		
	Tokaj — 0.08 0.15		
	Tisza-Füred — 0. — 0.30		
	Szolnok — 0.16 0.16		
	Csongrád — 0. — 0.28		
	Szeged — 0.30 0.27		
	Török-Becse — 0.16 0.15		
	Titól — 1.76 1.71		
Óndava	Bárta — 0.68 0.68		
Topolya	Hód — 0.85 0.80		
Érdos	Zemplén — 0.31 0.27		
Sajó	Zalca — 1.83 1.79		
Hornád	H.-Némény — 0.51 0.42		
Berettyó	Margita — 0.06 0.18		
	H.-Újfalu — 0.35 0.27		
Kőrös	Csanca — 0. — 0. —		
	N.-Várd — 0.01 0.15		
	Belenyos — 0.43 0.48		
	Tenke — 0.07 0.07		
	Gurahon — 0.31 0.64		
	Borcsenő — 0.14 0. —		
	Békes — 0.46 0.28		
	Gyoma — 0.40 0.38		
Máros	Gy.-Fehérvár — 0.30 1.49		
	Branyicska — 0.11 0.30		
	Soborsin — 0.42 0. —		
	Árad — 0.68 0.40		
	Mákó — 0.58 0.68		
Temes	K.-Köszd — 0.70 0.62		
Béga	Kiszto — 0.84 0.84		
	Temesvár — 0.07 0. —		
	Beckerek — 0.27 0.22		

30.000 Ft

Nem hitogot, mint illérfény. A Hecht-banktól vett igyórvány. Ott az igaz szorcses. Igórványt lád ott szorcsos bé. Fortuna csupán ott kedvoz. S félad repül a sok ezres. A Hecht-banknál van remény. Hogy hétt a fénymenny.

3 kor. 50 fill. földhitel-igórvány. Nyeremény-jegyzéket küldünk. **HECHT-BANK**h Budapest Ferenciek-tere 6. szám.

Szabadalmazott!

Nincs többé poloska!

A „Poloska villám” a legjobb és legbiztosabb szer a poloskák ellen s ezért minden vendék, kinek utastásom szerinti használat után eszer nem hozza meg a várt eredményt, a pénzt visszafizetem. Egyszeri bekenés után nem csak a féreg, de annak minden petéje is elpusztul s ezért tanácsos a szobák befestésénél vagy meszelésénél a festékek szoromból keverni. Csakis **Benne Árpád-féle „Poloska villám”** tesék kérni. Védjegyemre és aláírásomra kérem figyelni!

Nagy üveggel 3 korona.

Cim: **Benne Árpád,** Leibicz, Szepesmegye, Felsőmagyarország.

Leánynevelő-és tanintézet

Rákospalotán

nyilvánossági joggal felruházva, nyilvánossági joggal felruházva.

All 4 elemi és 4 polgári osztályból. Kintőn tanerők. Elfogad bennlakó növendékeket (felvételt is). Kiállít államérvényes bizonyítványokat. A nevelési díj igen mérsékelt. Rákospalota Budapesthez csak 15 pernyi távolságban fekszik, egészséges, falusi levegővel. Tágas, árnyékos kert. Kívánatra ismeretével szolgál.

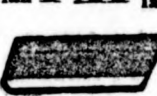
Öz. STETTNER AUGUSTA, igazgatónő.

Akar Pesten jól mulatni!

Ugy jőjön hozzám **Szentistván napra.** Hogy igen tisztult verőműködés kedveskedések következő élnyíltak biztosítom. Minden verő ingyen kap.

Benne Árpád, Legszébb Legjobb Legolcsóbb **PAP... PAP... PAP...**

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonasorvisi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmélegében ajánlható

D. KAJDACS, v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Budapest szükséges fővárosi képes utamatú.

Összeállította: **Jauernik Nándor.**

A főváros élénk színeződ, könnyen áttekinthető térképe, melyen első pillanatra megtalálható minden kerület, minden utc és tér, minden középület és közlekedési vonal, közúti vasút, földalati vasút és helyierdekű hajóközlekedés. **Ötszínű** látóképpben megvan: a Dunapárt, az új országház, a Bazilika, a budai hűvösvölgy, a Curia, a Nemzeti Múzeum, az Arany-szobor, az Akadémia, a Mátyás-templom, a Millenárisi közművek, a Képzőművészeti palota, a Nyugati pályaudvar, a Nemzeti színház, a Vígyszínház, az Opera, a Nepszínház, a Központi vásárszínház, az Alagút és a királyi palota, az Iparművészeti Múzeum, a Margitszigeti zabudag, a Földalati villamos bejárata, az óbudai Hajógyár és a Keleti pályaudvar stb. **Ára 40 fillér.** Kiadta: **Lampel Robert** (Wodianer F. és Fiai) és. és kiro. udv. könyvkereskedő cég. Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

Agulár Dávid fia Budapest, Deák-ter 6. Király-utca sarok.

1 löverseny belépjegy a nagy díjaz egy biztos tippel.
1 6s-budavári belépjegy.
1 téglgy gyútköncsöt, mely a bőr repedését kizárja.

1 állatkerti belépjegy.
Minden cipőhá 1 évi írából jóállás levelet.
Végül az alanti árban 1 pár elegáns gavalér cipőt.

GICHNER JANOS paplan, matrác és kárpitosra gyárta, szőnyeg, függöny, vashutor stb. nagy raktára **Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.** Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltemek, nem tetsző árak kicseréltemek, vagy a pénz visszatartom.

Electrotherapiai rendelő-intézete

IV. Kigyó-utca 5. l. em. Klotild-palota (Atjáróház és lift használat).

A legelhangyaltabb hűgycsőfolyásokat, legsu-lyosabb hűgycsőfolyásokat, bukjakos esebek, syphilit, az önfertőzötés utóhájat

Elgyengült férfierőt az orvosi világ által legújabbban oiyannyrá felkarolt és hatásában páradán sikert

Electro-Massage vagy **Psychrophor** által, magómléseket, nőknél fehérőlyást befocsondérés nélkül, a legmarkosabb börtörtségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményekképp létrejött háterencebajokat gyógyít a legújabb gyógy-mód szorint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 óráig 4 óráig; este 7-8 óráig Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat Külön váróteremek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Durbints sógor

Mert mondok, ha mán irtak könyvet a lóruil is, gyszénóruil is, miért ne lóhetne könyv a sógoróruil is? Vagy más szóval ez a könyv lóképpen a Durbints sógorral foglalatokodik, benne van a sógor zethalása is még más effőle keasórvos történetök.

Egy könyv 1 forint.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában. József-körút 18.

GICHNER JANOS paplan, matrác és kárpitosra gyárta, szőnyeg, függöny, vashutor stb. nagy raktára **Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.** Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltemek, nem tetsző árak kicseréltemek, vagy a pénz visszatartom.

Népinevelők Könyvtára.

..... Szerkeszti: **Peres Sándor** .....

A Népinevelők Budapesti Egyesületének tulajdona.

Megjelentek eddig:

1. füzet Komáromy Lajos: *Égy Andráss*, mint paedagógus. 1 kor.
2. Schón József: A szocializmus ismertetése. 1 kor.
3. Somogyi Géza: Nagy Britannia kögoktatásügye. 1 kor.
4. Körösi H.: Paedagógiai Kalauz a népinevelés céljaira 1 kor.
5. Dr. Pácséri Karoly: Quintilianus és Plutarchus. Nevelés-történelmi tanulmány. 1 kor.
6. Peres Sándor: A beszéd- és értelemgyakorlatokról. Vezérkönyv gyanánt, 3. jav. kiadás. 1 kor.
- 7-9. Pethes János: Gyermekpsychologia. (Szülők, tanítók és tanítónövendékek számára). 3 kor.

Előfizetéseket négy számra 4 koronával, valamint megrendeléseket egyes füzetekre is elfogad a kiadó-cég:

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapest, Andrássy-ut 21. sz.

VALÓ.

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyszintan összes női övszerék) F. Bergerand filis legnémevesebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszereshetők: **POLGAR SANDOR-nál** BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50. Hésátozóképes árjegyzéket ingyen, árt börtörtségek. Ezen hirdetés közzötése esetén 10% engedmény. Kivagatót: a „Budapesti Napló”-nál.

1510 Ft-telek

X. kerület, Naglód-utca, Villányos közletem, 3 perce a Király- és Polgár-tervezőterülettől, gyári célra igen alkalmas, igen kedvező feltételek mellett eladó vagy elcsereendő. Levelek „H. J.” jelző alatt a kiadóba jérhetnek.

Színházak, szórakozó helyek.

FOVÁROSI NYARI SZINHÁZ.

Csütörtök, 1901. augusztus hó 8-án.

A cigánybáró.

Nagy operette 3 felvonásban. Irta Jókai Mór. Kezdeté 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Csütörtök, 1901. augusztus hó 8-án.

Sviahákok.

Vig operette 3 felv. Zenéjét szerző Ziehrer C. M. Magyarosították Feid Aurél és Mórei Adolf. Kezdeté 7 1/2 órakor.

KISFALUDI SZINHÁZ.

Csütörtök, 1901. augusztus hó 8-án.

Kacér Olga.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Fővárosi Orfeum

(Nagymező-utca 17.)

WALDMANN IMRE
IGAZGATÓ

MEGNYILIK augusztus 15-én

ŐS-BUDAVARA

Ma, csütörtök, esti 6 órától reggel 4 óráig fényes kivilágítás mellett

nagyszerű új varieté-műsor.

Uj! Őriási siker! Nagyszerű látványosság!

The Louisiana Amazon-Guard

6 néger énekesnő és táncosnő, zenészdícs varieté-költőlegység. Angelo 60 szobor-figurát, Nisters Morden a világúri Harrison quinzottóit, Harry Lamore a nagyiskori kacagató sodronyművészt, Giulina Meotti, Pietro Bassanini, Johnson & Brown stb. felléptetve.

A budapesti m. kir. honvéderületi zenekar hangversenye.

A „Folies-Caprice” vendégszínháza.

BEN-ALI-BEY varázsszínháza

Ötven beszerelt zenekar.

Szépüdj 60 fillér. Gyermeknek 12 éven alól 20 fillér. A kedveskedésnyek jegyek minden létezőben.

A földalatti villamos előtt 12 óráig közlekedik. Társasoknak egész éjjel.

Dr. Szegő Kálmán

gyermekszanatóriuma és vizgyógyintézete

Abbáziában.

Egészes és erőteljes egész éven át. A tanulmányok legjobb befolyása.

Gyermekek 6 éven túl kíséret nélkül is elfogadottnak

Csődtömeg eladási hirdetmény.

Vb. Kelemen Salamon pápai lakos férfi-csődtömegéhez tartozó és a csődtömeg 1-242. folyó számon alatt leltározott 5571 kor. 78 fillér beszerzési árú és 4093 kor. 25 fillér becsörtélt férfi ruházóvetek és bolti berendezések-ből 416 ingóságok a csődválasztmányok mai napon költ határozata folytán zárt ajánlati verseny útján fognak eladni.

Venni szándékozők kötelesek zárt és szabály-szerűen felbontandó ajánlatukat 1901. évi augusztus hó 19-én déli 12 óráig alulírt tömögöndök-nél (Pápai, Kossuth Lajos-utca 70.) benyújtani és ajánlatukhoz a becsörtélt 40/41 közzéadásban óvadék gyanánt letenni.

A csődválasztmány a zárt ajánlatok feletti tárgyalást 1901. évi augusztus hó 19-én d. u. 3 órakor alulírt tömögöndöknek fennböl jelzett lakásban tartja, de az ajánlatok beérkezése dacára a tömög feletti szabad rendelkezési jogot a csődválasztmány fenntartja.

A csődválasztmány a csődtömegben megjelölt méretekért, sem az árak minőségéért szavatosságot nem vállal.

Azon esetre, ha a csődválasztmány valamely ajánlatot elfogad, az ajánlattevő köteles a megállapított vételár és a vételi illetéket 1901. évi augusztus hó 22-éig a tömögöndöknek kezébe készpénzben kifizetni, az árakat átvenni és a boltihelyiséget kiüriteni.

Akiknek ajánlatot a csődválasztmány által el nem fogadtatnak, bánatpénzököt azonnal visszakapják, míg a csődválasztmánnyal szerződés ajánlattevőknek bánatpénz visszatarthatik, és a vételárba beszámítatik.

Az árurakat d. e. 9-től 12-ig és d. n. 3-tól 6-ig alulírt tömögöndök közbejövételével bármely napon megtekinthetők.

Kelt Pápai, 1901. augusztus 6-án.

Dr. Kende Ádám

ügyvéd,

mint vb. Kelemen Salamon fériscsődtömegöndök.

Graz. Graz.

Hotel „zur goldenen Birne“

a város központjában, a meráni parkkal szemben, a legszebb fekvésű szálló, újonnan kényelmesen berendezve. Villanyvilágítás. HUTTER J., tulajdonos.

Hazai Ipartermelők Ismertetője.

Ruházati ipar.

Legjobb egyenruhák, legszebb díszöltönyök, legelőcsöb libériák, valódi olasz vivőzserók, Tiller Mór és Társa cs. és kir. udvari szállítóknál Budapest, IV., Váci-utca 35. szám.

Szombathelyi magyar pamutipar, Doctor Hermann S. Szombathely. Gyárt nyers, fehérített és színes pamutárakat.

Wolfner Gyula és társa gyapjamosó Ujpesten.

Gép ipar.

Rök István Budapest, IX., Soroksári-utca 24 és Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok, szivattyúk, hűtők, jéggépek, vízmoz., gépmalmi, gőzlepté-, olajgyári- és borászati berendezések.

Beschoner A. M. és fia, m. kir. udvari mű-éremzők, Budapest, VII. külső Váci-ut 119. Ércöntvények, díszítőművészet és szoboröntvények.

Sangerhauseni gépgyár magyarországi gyártótelepe. Budapest, Külső Váci-ut 1443. Gyárt az összes mozdorgyártási iparok számára szükséges gépeket, főleg cukorgyári és szeszgyári berendezésekhez.

Kühne E. mezőgazdasági gépgyára Mosonban. Főraktár: Budapest VI., Váci-körút 57/a., Hungaria-Drill* és mindennemű gazdasági gépek.

Hirmann Ferenc fémtövedé és ércáru gyár. Budapest, VII. Csányi-u. 9.

Miklóssy-féle acélműgyár Pelusó. Gyárt mozdorgyártási és vasúti szerelmek. Árjegyzék kéréndő.

Papir ipar.

Első magyar acélíróttól, tollszár- és indigo masolópapirgyár. Schuler József, Budapest. Gyártelpe és iroda VI., Dalkó-u. 26. sz. Gyárt vegyi osztályában: Fényérzékeny negatív és pozitív masolópapirt és vész-papirt. Rajzmasolópapirt és olajlapokat. Fénymasolók avonna* eszköztömegek: egy □ méter negatív 1 kor. 30 fill., pozitív 1 kor. 70 fill.

Butor ipar.

Tornatermek teljes berendezését és felszerelését vidékre is, elvállal a legelőnyösebben Soffer Antal ipartelepe Budapest IV., Karoly-utca 1. boltzám 12. Központi városi ház épület) Árjegyzék kívánatra ingyen.

Hirschler-féle székgyár Budapest, VIII. Baross-utca 136. Telefon 53-12. Nagy raktár és választék minden fajta ebédöltözékben a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, egész bórathu-zattal, bórbeittel, valamint nádöltössel. Legjobb kivitel. Kizárólag saját gyártmány.

Agyag és üvegiptar.

Léderer Márton, Éled (Biharm.). Tűzálló (ohamotte) téglá, díszítélt piros és fehér, alagsóvek, gyári kemény téglák, francia hornyolt töltőserép, kítőnő mész.

Hangszer ipar.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros BUDAPEST, Üllői-ut 66. szám.

hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön-böző bol és külföldi fane-mekből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbben jól-állás mellett. Raktárak vidéken is.

Műszerek.

Polgár Sándor, m. kir. szab. nyert orvosi mű-és kötszerész, Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz. jutányosan beszerezhető „hazai” saját gyártmányú sörvökök, hátegyenestartók, ortopediai-készületek, mű-láb, műkez sít. betegápoláshoz szükséges eszközök és tárgyak. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Élelmi szerek.

Weisz Mór és Társa l. gyalja cognac és likör-gyár, törkény és palinka-főzde Gyalma (Bekes megye). Mindennemű gyümölcsből párolt szeszes italok, cognac, szivórium, likörök és rumok.

Vegyészeti ipar.

Magyar gyártmány tenere-ntul termékekől preperált természetes pálmák, sirszuszorok pálmákból összeállítva, parafa és nyírfa-erőből stb. külön-bözőseges gyártása. Fodor József, Szabadka.

Bőr ipar.

Wolfner Gyula és társa bőrgyára Budapest. Gyári Ujpest. Iroda: VII., Karoly-körút 3. Ló-, juh-, gőpszij és kispórá, táp-, blank-bőr, hantó-, varró-éj kötősziják, hadfelszerelés cikkek.

Dr. Renner vizgyógyintézete

bejáró betegek számára.

Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon).

Az intézet 24 ór áta áll fenn, most teljesen új alakúra, a leg-modernebb gyógyeszközökkel szereltetett föl.

Alkalmazásban levő gyógyeszközök A tudományos vizsgálmód összes eljárásai, masszáz, villa-mosó fenyföld (álhászkóma), és elektromos minden fajta (galvanizáció, faradizáció, frankimisszió, elektromos masszáz), hűtőköszülékek (Psychrophor stb.).

SZÉNSAVAS FÜRDŐK

(Nashelmi eljárás, szivabojosok számára). Kiszűrés a vízotékek. Különböző ideg-és gerincbajok, ideges gyöngeségi állapotok, álmatlanság, szédülés, a gyomor és belek renyhése, idült izületi és izomcsúsz stb. Prospektus kívánatra. Árak mértékelték.

Megnyilt!

MINTA-SZÁLLODA

Budapest, VI. Nagymező-utca 62.

Modern egész rézberendezés.

Villamos világítás, kádfürdők.

Szobák 80 krtól feljebb.

Van szorocóm igen tisztelt vevőmet értesíteni, hogy 1840. évben alapított

férfiszabó-üzletemet

IV. Ferenciek-tere 2. sz. (főleület)

alá helyeztem át. Egyben nem mozdalom el kiváló fizetés nagy angol szövet raktáramra és elsőrangú munkacserémre B. ügy-met felhívni. Magyar díszruhák és legelőcsöböknek készítek. Előnyös ruhabérlést feltételeim iránt kérem szives érdeklődést. Eddigi nagybecst bízalma fenntartását és nagybecstű látogatókat kérve, vagyok

Kálai Mór, férfiszabó

IV. Ferenciek-tere 2. (főleület).

Az angol Premier Helical kerékpárok

27 év óta legjobb hírnevűek a világon.

Kiváltsága anyag és munka tekintetében felülmúlhatatlan!

A délafrikai tábori csendőrség

évek óta a Premier kerékpárokat használja, mert azok a legrosszabb terpeken is beváltak!

Gyárak (Angolország) Coventry, Nürnberg, Doos és Eger. Kaphatók az eredeti gyári árakon, esetleg előnyös fizetési feltételekkel a magyarországi forrásokban

Láng Jakab és Fia

kerékpárkereskedőknél Budapest, József-körút 41. Fiók: Rottenbiller-u. 1. Árjegyzék ingyen.

Saját szakértői javító-műhely.

Ügynökök

kerestetnek sorsjegyek havi részletfizetésre való eladására

MERCUR

"váltóúti részv. társaság"

Budapest, V., Aranylánc-u. 31.

Nevegyon senki hangszerét, mig Reményi Mihály műhang-szerész legújabb képes ár-jegyzékét az nem ol-vasta, me-lyet ingyen és bérmentve küd Buda-pestről, Király-utca 44/d.

A cigány jösnő.

A kártyahúzás és a kártyavetés művészete. Nyegy-ök bővített kiadás. Ár 1 kor. Kapható Lampel Zoltán (Wol-dianer F. és Fia) könyvka-rakodásában (Budapest, Andrássy-ut 21.) a pénz elő-zés beküldése vagy utánvét mellett

Magyar kir. Államvasutak. Gyors- és tehérvárok hához szállítása.

A magyar kir. Államvasutak a vasúti üzemeltetéstől 68. sz. ályapon más-örökkel előzőlt rend-szeresítést azon intézményt, hogy a budapesti-fővárosi, budapest-nyugati és budapest-nagyparti helyreállítványokra érkező gyors- és tehérvárok a címzettnek saját szerződött fuvarosával hához, — illetve a feladóknál árukat a lakásból fuvarozó szállítást, ha a címzett a Duna balpartján a IV-IX. kerületben vagy a tisztviselő-ekhez lakik.

Ugyancsak azon szerződött fuvarosával vonatgatja és a Budapesten átmenő és azon Budapesten helyben rendel-kezők számára is, melynek elvá-mozása a vasúti útazást; egy-utal a külföldről érkező — há-zok szállított — szállítványok-után kiállítású Árványkiszorít-ást is azon megállomásra által állítják ki.

Utánvétel terhet, Budapest-n a Duna jobbpartján lakó főle-vezető, az Árványkiszorít-terjedelmű, tisztviselője és oly árú, melyeknek összehalja az egy tonnával meghaladja, csak a vállalkozóval kötendő elő-zés egyesség alapján szállítá-snak hához.

Jogában áll azonban minden kinek, hogy a vállalkozó által való hához szállított tárgy-nyakról, vagy az azokkal szembe-állított irásbeli meg-keresésről közölhet.

A hához való elszállítás dí-jak az alábbiak: a) gyorsárúknál: 10 kg. súlyig — — — 30 fillér 10 kg. — 25 kg.-ig — — — 40 " 25 kg.-on fölül 50 kg.-ig 50 " 50 kg.-on fölül — — — 60 " megkezdett 50 kg. 40 " b) tehérvárok: 50 kg. súlyig — — — 40 fillér 50 kg.-on fölül — — — 60 " megkezdett 50 kg. 40 "

A szállítványok Árványkiszorít-kiállítását a vállalkozó nyil-talanságként 5 krajczár szá-mítatja.

Az árú hához szállítása esetén, ha az áru forgyazást vagy vámleltéknél átvetté vagy vámleltéknél átvetté, s ha a címzett a fuvar-vezetővel közölte helyben fel-állítását az áru ott is a vasúti csak a fuvarvezetővel felismert-ősszeg szedetik be.

Ha az árú vámleltéknél vagy fuvarvezetőnél van átvetté, me-g a címzetnek közbevetendő vámnyugta, illetve adóbe-arc szerint fizetett vámilleték, forgyazásti illeték és vámleltéknél-letéknél is megfizendő.

A szállítványos az árut a lakás vagy háshelyiségre azon részre tartozik állítani, mely e célra neki kijelölt.

Ha címzett az áru befurva-rzását időn lakásban nincs, a másodszor, esetleg többször is megfizetői kötelezettségét kö-l-ön illeték nem számítatol fel.

Az azonban címzett a fuvar-vezetőnek kijelölt helyen nem kell fizetnie, a tartozásokat hely-lyet csak a bejelentés hivatal-után lehet megútni, a rendes fuvarvezető díjon kívül még 10 krajczár fizetendő.

MAGYARON ELŐLEGNYÓBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ORAUZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOS SZABÓ KRONOMETER- ÉS MŰ-ÓRÁS FELTÁLLÓJA A REMONTŐR INCAÓRÁKNAK STB. STB.

ORÁK ÉS ÉPEREK

RÉSZLETFIZESRE

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI BŐTÁLLÁS MELLÉTT.

KÉPES ÁRJEYZÉK RÖGÖRÖZÖTTTEL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

